

marksist teori 61

ISSN: 2757-8151

Temmuz-Ağustos 2024 ❖ 30 TL

Kadın Devriminde Strateji Ve
Proleter Erkeklerle İttifak Sorunu
Sema Duru Boran

Şimşek Programı, Ekonomik
Kriz Ya da Yoksullaşma Krizi
İnan Özgür

Tasfiyecilikle Mücadelede Erkek
Egemen Örgütsellikle Yüzleşme
Yeliz İsyen

Gençlik Hareketi Üzerine
Okan Danacı

Erkek Egemen Toplumsal
Çürümeye Karşı Erkeklikle
Toplumsal Yüzleşme
Sultan Ulusoy

Faşist Rejimin Sömürgeci
Savaşı Limitine Vardırma
Yönelimi Ve Devrimci
Görevler
Metin Botan

Partiyi Güçlendirmek Ve
Devrimi İlerletmek İçin
Düzeltilme Hareketi
Filipinler Komünist Partisi
Merkez Komitesi

**Dosya: Erkeklikle Toplumsal
Yüzleşme**

Marksist Teori

15

Temmuz-Ağustos
2024

Daima Marksist Teori - Yaygın Süreli Yayın

Varyos Gazete Dergi adına Yazı İşleri Müdürü: Tülin Gür

Yönetim Yeri: Aksaray Mah. Müezzın Sok. İlhan Apt. No: 12/1 D:7 Fatih/İSTANBUL

Tel: (0212) 529 15 94 **Faks:** (0212) 529 06 75

Web Sitesi: www.marksistteori5.org

Baskı: Ceylan Matbaacılık Tel: (0212) 613 10 79

Abonelik: Yıllık 80 TL (Hapishaneler için yıllık abone ücreti: 50 TL)

Posta Çeki Hesap No: Varyos Gazete Dergi 17629956

Türkiye İş Bankası IBAN: TR 83 0006 0011 1220 4668 71

İçindekiler

7 | Kadın Devriminde Strateji Ve
Proleter Erkek İttifak Sorunu
Sema Duru Boran

29 | Tasfiyecilikle Mücadelede Erkek Egemen
Örgütsellikle Yüzleşme
Yeliz İsyen

43 | Erkek Egemen Toplumsal Çürümeye Karşı
Erkeklikle Toplumsal Yüzleşme
Sultan Ulusoy

55 | Şimşek Programı, Ekonomik Kriz Ya da Yoksullaşma Krizi
İnan Özgür

67 | Gençlik Hareketi Üzerine
Okan Danacı

77 | Faşist Rejimin Sömürgeci Savaşı Limitine Vardırma
Yönelimi Ve Devrimci Görevler
Metin Botan

87 | Partiyi Güçlendirmek Ve Devrimi İlerletmek İçin
Düzeltilme Hareketi
Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi

Kadın Devriminde Strateji Ve Proleter Erkeklerle İttifak Sorunu

Sema Duru Boran

Cins çelişkisi etrafındaki politik saflaşmayı, ezilen kadın cinsi ve egemen erkek cinsi arasında, kadın cinsine yönelik kıyım ve katliam boyutuna vatan bir cins savaşı biçiminde örgütlemeye ve kadın cinse boyun eğdirerek özgürlük mücadelesini onyıllarca geriye götürmeye, erkek egemenliğini krizden çıkarmaya çalışan faşist şeflik rejimi karşısında, bu saflaşmayı kadın cinsin öncülüğünde işçi sınıfı ve ezilenlerin faşizme karşı saflaşması biçiminde ilerletmeye, proleter ve ezilen erkeklerin, cins ayrıcalıkları uğruna egemen sınıflarla yaptığı gerici uzlaşmayı bozmaya çalışıyoruz.

Bu yazıda, komünist öncünün cins çelişkisine dair programatik yaklaşımlarının strateji bakımından sonuçları tartışılacak. İttifaklar sorununu, değişik sınıflardan ve değişik politik akımlardan kadınlar arası ittifaklar boyutuyla değil, ikili toplumsal cinsiyet sisteminin içinde ve dışında, cinsler arası ittifaklar boyutuyla ele alacağız. Ayrıca ittifak tartışmamız, mevcut politik kuvvetlere değil, toplumsal kuvvetlere, esas olarak da cins ve sınıf çelişkileri içerisindeki kuvvet ilişkilerine odaklanacak. Kadınlar arası güncel ittifaklar sorunu, Marksist Teori'nin "erkeklikle toplumsal yüzleşme" hedefli dosya amacına uygun olarak, konumuz gerektirmedikçe yazı kapsamı dışındadır.

İttifaklar sorunu stratejinin sorudur. Bu, kadın kurtuluş stratejisi

bakımından da böyledir, başka herhangi bir askeri veya politik savaş stratejisi bakımından da böyledir. O yüzden ittifak tartışmamız, her şeyden önce, strateji ve taktikler tartışmasıdır. Konuyu kadın kurtuluş mücadelesi veya daha genelde cinsel çelişkinin çözümü sorununa özelleştirmeden önce, stratejiyle ilgili bazı temel bilgileri yeniden hatırlayalım.

1) Stratejinin temel sorunu yedek kuvvetler sorunudur. Başka bir deyişle, strateji esas olarak ittifaklarla uğraşır.

2) Strateji programla bağlıdır. İttifaklar kendi başına amaç değildir. Hangi hedef için güç topluyorsunuz? Bu hedefe varmak için gerekli vuruş gücü hangi büyüklükte, hangi nicelikte, hangi nitelikte olmalı? Bu nedenle, bilincinde olsun veya

olmasın, her bir politik özne kendi amaçları doğrultusunda ittifaklara yönelecektir.

3) Taktikler stratejiye hizmet edecek şekilde oluşturulur. Taktik ittifaklar bütün savaşın değil, somut bir muharebenin başarısına odaklanır. Bu nedenle taktik ittifaklar stratejik ittifaklarla aynı biçimde oluşturulmaz. Ancak taktik muharebelerin toplamda stratejiye hizmet etmesi gerekir.

Strateji Ve Programın Bağı

Komünist kadın hareketi, ataerki ile sermaye arasındaki tarihsel ittifaka karşı, kadın cinsi ile proletarya arasında tarihsel ittifakın evrensel zorunluluğunu öngörür ve bunu kadın devriminin gerçekleşmesinin ön koşulları arasında kabul eder.

Komünist kadın hareketinin stratejisi ve ittifak anlayışı programı ile bağlıdır. Kadın özgürlük mücadelesinin düzeniçi muhalefet yoluyla düzenden reformlar koparmakla yetinemeyeceğinden hareket eder. Bu nedenle, düzenin yıkımına dayalı bir strateji oluşturur ve ittifak kuvvetlerini buna göre belirler.

Yedekler sorunu programa, programın ufkuna dayalıdır, çünkü harekete geçirmeniz gereken kuvvet hedefinize uygun olmalıdır. Ne için kuvvet genişleteceğiz? Ne için vuruş gücü biriktiriyoruz? Bu vuruş gücü hangi büyüklükte olmalı? Ve hangi kuvvetler, hangi yoldan bu amaç için bir araya getirilebilir? Örneğin, özel mülkiyet düzenine saldırmadan bazı dönüşümler için mücadele eden, ataerki düzenin bir iç gücü, bir iç dinamiği olma pozisyonundaysanız, taleplerini yükselttiğiniz kesimin hareketi size yetebilir.

Proletarya ile kadın cinsi ilişkisini bizzat cins çelişkisinin çözümü için zorunlu bir ittifak olarak ele almak, emekçi soldan “kadın erkek el ele” çizgisindeki geleneksel erkek egemen anlayışların da, kadın hareketinin bağımsızlığı çizgisinde duran feminist reformist akımların da tepkisine neden oluyor. Birincisi cins çelişkisinin çözümünde programsızlığa, ikincisi ise reformlar programına sahip iki çizgi bakımından da, böyle bir ittifak ya sınıfı ya da kadın cinsini bölücü olmakla suçlanıyor.

Oysa strateji ve ittifaklar sorunu ile program arasındaki bağ her bir programatik çizgi açısından ittifak sorununun haliyle farklı ele alınmasını getiriyor. Ve mutlaka bilinçli tercihlerin ürünü de olmuyor.

Erkek Egemen Devrim Programları Ve İttifak Sorunu

Cins çelişkisinin çözümünü devrime ve sosyalizme ertelemekle kalmayıp, kabaca cinslerin hak eşitliğine dayalı devrimci iktidarın bütün diğer sorunlarla birlikte bu sorunu da çözeceği yaklaşımına sahip geleneksel emekçi sol çizgi (ki uluslararası komünist hareketin bugüne kadarki mirası da bu yöndedir) erkek egemen nitelikli olmaktan kaçınmaz.

Bu çizgi, programatik olarak, özel mülkiyetin tasfiyesinin koşullarını oluşturan bir devrimle cins çelişkisinin çözüm yolunun açılacağını öngörür. Ancak, bu çözümün nasıl somutlaşacağına dair değişik yetersizlikleri bir yana, cinsler arası egemenlik ilişkisinin siyasal örgütlenmesini kaba eşitlikçi bir tarzda ele alır. Bu koşullarda özel mülkiyetin tasfiyesi mücadelesinin nasıl kararlıca sürdürülebileceği ve cins sorunu bakımından da diğer açılardan tüm sonuçlarına vardırılabileceği sorunu, teorisinin olduğu kadar, geçmiş devrim deneyimlerinin de önümüze koyduğu bir sorundur.

Programda cins çelişkisinin çözümü yönünde atılacak adımların en iyi ihtimalle sınırlı bir yer tuttuğu; eşitlik anlayışının en nihayetinde “eşit haklar” temelinde dayanmasıyla, burjuva eşitlik anlayışından köklü bir kopuşa dayanmayan ve ona köklü bir devrimci eleştiri getirmeyen; cinsiyetçi aile yapısına kapsamlı müdahaleler içermeyen; kadın emeğinin

örgütlenmesine dair esaslı ekonomik uygulamalar öngören, ancak bunların uygulanması için gerekli siyasal mekanizmalara, ideolojik ve siyasal yasa ve tedbirlere dair bir yaklaşım içermeyen; LGBTİ+ konusunu ise tümünden kapsama alanı dışında tutan bu programlar, ittifak ilişkilerini de bu yaklaşıma uygun olarak ele alır.

Bu programlar, niyetlerinden bağımsız olarak, erkek egemen niteliktedirler. Çünkü kadının özellikle de siyasal iktidardaki payını tanımlamayan, kaba eşitlikçi nitelikteki her yaklaşım, sonuç olarak mevcut egemenlik ilişkilerinin sürmesine açılır. Özel mülkiyetin ataerkinin sürmesindeki rolü kabul edilirken, ataerkinin özel mülkiyetin sürmesindeki rolü görmezden gelinir. Ataerkinin tasfiyesi için mücadelede kadın cinsin konumunun, ona özel mülkiyetin tasfiyesi için mücadelede de özel bir nitelik kazandırması gerçeği, sadece erkek egemen zihniyete değil, erkek egemen ayrıcalıkların sürdürülmesi refleksine de dayalı bir genellemecilikle görmezden gelinir.

Bu programların bir kısmı, ekonomik bakımdan, başkaca şeylerin yanı sıra, ev emeğinin toplumsallaşması ve eşit işe eşit ücret gibi son derece esaslı, toplumsal altüst oluşun maddi dayanaklarını kurmada bugünkü düzeni mücadelelerle elde edilebilecek en ileri kazanımlardan daha ileri tedbirler içerse de, erkekle kadın arasındaki siyasal egemenlik ilişkisi devrimci biçimde düzenlenmedikçe, erkeğin siyasal egemenlik alanı daraltılmadıkça ve bu siyasal ilişki kolektif cins temelinde değil bireysel temelde ve kaba eşitlikçiliğe dayalı düzenlendikçe, siyasal iktidar erkek egemen niteliğini korur ve bu ekonomik önlemlerin nasıl ve ne tutarlılık-

ta uygulanacağı sorunu ortada kalır. Başka bir deyişle, kadın cinsi ile proletarya arasında, içeriği, hukuki kapsamı ve biçimi saptanmış bir ittifak ilişkisi kurulmaz; toplumsal bir kuvvet olarak kadın cins, bireyler olarak proletarya içinde erir; kadın cinsi kendi iktidar olanaklarından, proletarya da mevcut egemenlik ilişkisi kapsamında şekillenerek erkek egemenliğiyle sakatlanmış durumundan kurtulma olanağından yoksun kalır. İki toplumsal kuvvet de devrimci potansiyelini sınırlarına vardiroyamaz.

Bu programatik yaklaşımların cins sorunundaki ittifak politikasının güncel görünümü bakımından iki temel özellik vurgulanmalı.

Biri, bütünde kadın özgürlük hareketiyle ilişkidir. Buna göre, kadın özgürlük mücadelesi “demokratik kadın hareketi”dir. Sınıf hareketinin ve devrimin “yedek kuvvetidir”. Bir toplumsal kuvvet olarak kadın cinsinin özel mülkiyetle ilişkisi hesaba katılmaz.

Elbette, komünist kadın hareketinin de, genel olarak komünist hareketin de “yedekleme” göreviyle karşı karşıya olduğu bir demokratik kadın hareketi vardır. Ancak cins sorunu “demokratik” bir sorundan ibaret olmadığı gibi, kadın hareketi de demokratik hak eşitsizliğine dayalı bir sorununun çözümünden doğan bir harekete indirgenemez. Dahası, böyle bir yaklaşım, ABD’den Avustralya’ya dek burjuva demokrasilerinde, hatta bazıları kabaca kadın ve erkelerin kağıt üzerindeki hak eşitliği bakımından tıngır mıngır ilerleyerek yüz yıl gecikmeli de olsa Ekim Devrimi’nin ilerisine geçmiş İskandinav ülkeleri gibi kimi ülkelerde cins özgürlük hareketinin varlığını açıklamaz. Hele ki, kadın öz-

gürlük hareketinin kendi içerisindeki sınıfsal tabakalaşmayı ve buna dayalı iç mücadeleyi hiç açıklayamaz. Zira kadın özgürlük hareketi bir “demokratik kadın hareketi” olmaktan ibaret olsa, bu sınıfsal farklılaşmaların hareketin kendi içinde bu çapta talep farklılaşmalarını, bu çapta iç mücadeleleri üretmemesi gerekir.

Kadın özgürlük hareketinin “demokratik kadın hareketine” indirgenmesi, cins sorununun büyük devrimci potansiyelini, ne devrim için mücadele koşullarında, ne de devrimci iktidar koşullarında hesaba katamaz. Bu görüş açısına dayalı bir devrimci iktidar, devrimin sonuçlarını özel mülkiyetin yıkımı için tutarlı, kararlı ve kesintisiz bir mücadeleye doğru ilerletemez. Ataerki, ona dayalı aile ve toplum düzeni, bizzat devrim koşullarında, özel mülkiyetli toplumun sürdürülmesinin, hatta devrimci iktidarın kendi yıkımının en önemli dayanaklarından biri haline gelir.

İkincisi, komünist kadın hareketiyle (veya verili politik öznenin programına göre, sosyalist kadın hareketi, devrimci kadın hareketi, proleter kadın hareketi ile) ilişkidir. Bu da “kadın erkek el ele” sloganında somutlaşır. Kadınlar, birey olarak sınıfın parçasıdır ve birey olarak partide örgütlenir. Kadınları partide örgütlemek için, en fazlasından, özgün taleplerini ve özel psikolojilerini hesaba katan örgütlenme araçları gerekir, ancak partide örgütlenmekle hak eşitliği gerçekleşeceğinden, kadınlar partide cins olarak değil bireyler olarak var olurlar. Eğer bir kadın örgütlenmesine ihtiyaç varsa, bu “diğer kadınları” örgütlemek için gereklidir. Bu işi en iyi kadınlar yapacağına göre, bu örgütlenmenin partili kadın-

larca yürütülmesi gerekir. Bunun sonucu olarak, bu saflarda örgütlenen kadınların kendi aralarındaki ilişki de, örgütsel ve programatik birlik değil, en ileri haliyle “dayanışma” düzlemindedir. Programatik amaçlarda ortaklaşma ve kolektif cins konumlanışı değil, sorunlarda ortaklaşma ve bireysel konumlanış esastır.

Böylece, kadınların özgürlük mücadelesi “demokratik” niteliktedir ve buna göre ilişkilendirilir, parti “demokratik hakları” tanıdığına göre, demokrasi mücadelesi ve cins örgütlenmesi de partide son bulur. Bundan öteye uzanan bir cins mücadelesi yoktur.

Aynısı siyasal iktidarın düzenlenişinde de geçerlidir. Cins sorunun çözümü devrim ve sosyalizmdir, “demokratik” sorun “demokrasinin” gerçekleşmesiyle son bulur. Bundan sonrası, demokrasi yoksunluğunda toplumda oluşmuş geriliklerin tasfiyesinden ve ekonominin bu gerilikleri tasfiye edecek şekilde düzenlenmesinden ibarettir. Ancak siyasal egemenlik sorunu, devrim kendi sı-

nırlarına varıncaya dek, çözülmüştür.

Erkek kadın arasında, özel mülkiyetin varlığına dayalı, kadın cinsin özel mülkiyetin mutlak tasfiyesinden daha büyük çıkarı olan bir toplumsal kuvvet olarak daha tutarlı bir devrimci pozisyonda olacağı zorunlu mücadeleyi, siyasal egemenlik sorununun dışında tutar. Bu sadece siyasal egemenliğin erkek egemen biçimde, nesnel olarak erkek lehine düzenlenmesini üretir.

Sorun şu ki, ataerki sermaye ile çelişkili birliğini sürdürse de, ataerki sermayeye eşit değildir; ataerkiyle mücadele, sadece burjuvaziyle değil, bütün sınıflardan erkek cinsinin egemenliğiyle mücadeleyi gerektirir. Ve tarihte özel mülkiyetin ortaya çıkardığı ilk toplumsal işbölümü olarak erkeğin egemenliği ve kadının köleleşmesine dayalı cinsiyetçi toplumun ortadan kaldırılışı, basitçe demokrasi ve basitçe hak eşitliği sorunu değildir. Bu, burjuvazinin iddiasıdır ve devrimci bir programın, bu sorunu “burjuvazinin tamamlamadığı de-

mokratik görevlerden biri” olarak devralması değil, onun ilerisine geçmesi gerekir.

Feminizm Ve Antikapitalizm İlişkisi, Reformlar Çizgisi Ve İttifak Sorunu

Feminist hareketin sosyalist kadın hareketine, artık bir kısmı bir ezberin ifrada varan tekrarı olan, neredeyse “feminizm sınıfı önemsemediği için yanlıştır” genellemesi kadar kabak tadı vermiş indirgemeci ve genelleme eleştirilerine göre, komünistler feminist hareketi reformist görüyor, çünkü onu erkek egemenliğine karşı tutumu üzerinden değil, kapitalizme karşı tutumu üzerinden ölçüyor ve kapitalizme karşı mücadelede rüştünü ispatlamadıkça devrimcilik atfetmekten kaçınıyor. Buna göre, devrimci tanımının kapitalizme karşı mücadeleye bağlanması yanlış ve kadın hareketinin rüştünü ispatlaması için bir tür antikapitalizm sınavına tabi tutulması kadın talepleri ve mücadelesinin kendi başına tanınmaması olarak görülmeli.

Feminizmin, ya da daha doğru bir ifadeyle, feminizmin ideolojik veya politik-pratik önderliğini yaptığı kadın mücadelelerinin, antikapitalist mücadeleler olmadıkça devrimci olamayacağı doğrudur ve bu gerçeği karikatürize etmeniz, gerçeği ortadan kaldırmaz. Her ne kadar, kapitalist düzende bütün mücadelelerin tutarlılığı antikapitalizm zemininde sınanmaya hayatın gerçekliği tarafından sürekli çağrılrsa ve bu zeminde duramayan tüm kuvvetlerin düzeniçine doğru emilmesi bütün mücadeleler tarihinde defalarca gerçekliği ölçülebilecek bir veri olsa da, soyut, salt teorik olarak, böyle

bir önsel kabulün, bir indirgemenin yanlış olduğu kabul edilebilir. Bir de buna hayat izin verseydi! Bu yaklaşım, ister geçmiş deneyimlerde, ister mevcut mücadeleler somutunda yeniden ve yeniden sınanabilir, düz bir genellemeyle değilse de, son tahlilde doğru olduğu her örnekte yeniden ortaya çıkacaktır.

Belirli bir ülkede, tarihte, belirli toplumsal koşullar altında, antikapitalist niteliği olmayan veya son derece zayıf olan ulusal, cinsel vb. çelişkiler üzerinden yükselen mücadeleler de pekala devrimci olabilir. Cinsel çelişki için bunun alanı son derece dardır, ama teorik olarak mümkündür. Fakat bu her zaman geçici ve talidir.

Kapitalizme karşı mücadelede “rüştünü ispatlama” zorunluluğu, cins çelişkisi ve sınıf çelişkisinin basitçe kıyaslanmasından, ikincisinin birincisine üstünlüğünü, bir tercih, bir öznel “önemseme” tutumu nedeniyle kabul etmekten ileri gelmez; ekonomik-toplumsal yapının ve bu yapı üzerinde ataerki başta olmak üzere egemenlik araçlarının oluşma biçiminin zorunlu bir maddi sonucu, başka bir deyişle, cins çelişkisinin kendi maddi zemininden doğan bir kaçınılmazlıktır.

Mesele, sınıfsal çelişkinin çözümüne katkı sunmaya “gönüllü” olup olmamakla, kendisini sınıfsal çelişkinin çözümünde ortaya koyup koymamakla ilgili değildir, bizzat cins çelişkisinin devrimci bir yoldan çözümüne “gönüllü” olup olmamakla ilgilidir. Cins çelişkisinden kaynaklı tek tek sorunların, parça parça ataerki düzenin sınırlanması, dönüştürülmesi ve törpülenmesini içeren reformist çözümünü değil, cins çelişkisinin devrimci çözümünü

kapsayan düzlem ile antikapitalizmi, tercihlerden önce, nesnellik, maddi koşullar buluşturur.

Ataerkil sömürü, aslında pek çok feminist akımın da kabul ettiği gibi, son tahlilde özel mülkiyetçi sisteme dayanıyor. Devrimcilik ölçüsü, özel mülkiyete dayalı toplumsal düzeni, aynı anlamda patriyarkayı yıkma hedefine mi, onu dizginleme, törpüleme, sınırlandırma vb. hedeflere bağlı mı mücadele yürüttüğünüzle ilgili. Esas “indirgemecilik”, reformizm-devrim tartışmasındaki özel mülkiyeti yıkma sorununu kapitalizmi yıkmaya “indirgeyerek” ele almak, bunu yaparak sorunun esasından uzaklaşmaktır.

Kaldı ki, antikapitalizm sorunu da basitçe sınıf sorununa indirgenemez. Sermayenin şu veya bu saldırısına karşı mücadele, antikapitalist mücadele ile bir ve aynı mıdır? Hayır, hiç de değil. Herhangi bir ücret zammı mücadelesi mutlaka öznel olarak antikapitalist bir mücadele midir? Hayır, değildir. İşçilerin, sınıfın bütün ekonomik ve demokratik hak mücadeleleri sermayedarlara karşı yürütüldüğüne göre, aynı zamanda antikapitalist midir? Devrimci midir? Düzen dışı mıdır? Değildir.

Komünistler feminizmi her şeyden önce düzençi bir politik akım olmakla, reformizmle eleştiriyor, evet. Bunu basitçe, cinsel çelişkiyi tali, sınıfsal çelişkiyi aslı görmekle bağlasanız, durumu karikatürize etmekten öteye geçemezsiniz. Komünistler, ekonomizm ve sendikalizmi de reformist görüyorlar. Oysa bunlardan daha “sınıfçı” bir tutum yok!

Peki, sendikal reformizme feminist reformizm hangi nedenle farklı muamele görsün? Aksine, sendikal reformizmi ciddi bir sorun olarak ele alıp

cins eksenli reformizmi tali görmek, cinsel çelişki etrafında gelişecek mücadeleleri tali bir pozisyona itmek anlamına gelmez mi?

İşçiler pekala bir veya birkaç fabrikada örneğin ücret zammı, örneğin sendikal hakların elde edilmesi, örneğin çalışma koşullarının işçi sağlığının bütün gereklerine uygun biçimde düzenlenmesi için mücadele edebilirler ve bu mücadeleyi kazanabilirler. Sendikal olmayı bırakalım, sendikalist bir mücadele yoluyla dahi hiçbir kazanım sağlanamaz diye bir iddiamız yok. Aksine, bunun mümkün olduğunu savunuyoruz. Bu türden parçalı mücadelelerde yer alıyoruz.

Tıpkı, işçi sınıfı hareketinin, salt işçi hareketi olarak, devrimci rolünü oynayamayacağı, işçi sınıfına indirgenmiş sınıf hareketinin kaçınılmaz olarak reformist olacağı gibi, salt-kadın hareketinin de salt işçi hareketi kadar reformist olduğunu defaatle söyledik. Feminizm ve sendikalizm pek çok bakımdan benzerlik taşır. Bir yönüyle, bağımsız, salt-kadın hareketi olarak feminizm, kadın cinsinin bir tür sendikalizmidir. Sendikalizm ve ekonomizmin cins eksenli versiyonudur.

Örneğin, beden politikalarına ya da kadına yönelik şiddete doğru daralmış, başka toplumsal mücadelelerle ve cins çelişkinin başkaca sonuçlarıyla etkin bir ilişki kurmayan, bu sorunlarda da toplumun mümkün olduğunca en geniş kesimini saflaştıracak bir yol aramak yerine kadınların kendi başına muhalefetiyle yetinen bir çizginin ücret mücadelelerine daralmış bir işçi hareketiyle benzerliği çarpıcıdır. Ancak sorunun doğası öyledir ki, işçi üzerindeki sömürünün gerçekleşme biçimi hiç değilse

fabrika-atölye düzleminde olduğundan, sendikal reformizm işçiyi hiç değilse daha geniş bir “toplumsal” bileşime daraltırken, ataerkil sömürü evsel zeminde (ve sadece evi ve ev köleliğini değil, sevgili, aile, erkeklerle bire bir ilişkinin tüm alanlarını kast ediyoruz) gerçekleştiğinden, cins sorununda darlaşma, bireyselliğe ve tecride daha da geniş bir alan bırakır.

Aile ve toplum düzenini değiştirme mücadelesi siyasal iktidarın yıkılması mücadelesinden çok daha çaplı ve büyük bir toplumsal altüst oluşa denk düştüğü halde, bu konudaki mücadeleler kendi başına devrimci olamaz. Sadece durduğu zemin, talepte keskinlik nedeniyle devrimci olamaz. Mücadele araç ve biçimlerinin sertliği nedeniyle de devrimci olmaz.

Ne kadar güçlü fiili meşru direnişler gerçekleştirirseniz gerçekleştirin, entelektüel düzlemde ne kadar keskin tanımlar yaparsanız yapın, ataerkinin esas dayanaklarını, burjuva ataerkil siyasal iktidarı, ataerkil yasaları yapan devleti, onları uygulayan kurumları, mahkemeleri ve yargı aygıtlarını, asker, polis ve diğer zor aygıtlarını paramparça etmedikçe, büyük mülkiyete, evsel köleliğin de ücret köleliğinin de ekonomik can damarlarına saldırmadıkça, eğitimden kültüre bütün ideolojinin üretildiği ekonomik mekanizmaları ele geçirmediğimiz, ataerkinin ortadan kalkışı yönünde köklü adımlar atmaya bile başlayamazsınız. Bu mekanizmaların “feminizasyonu” mümkün değildir; onu yıkacak kadar kuvvetli mücadele araçlarına ve örgütlenmesine sahip değilseniz, onun “feminizasyonunu” sağlayacak kuvvete de sahip değilsenizdir. Talepleriniz ya baskı ve zor yoluyla ezilecek

ya da aynı mekanizmanın çarkları içinde ambalajlanacak, şişelenecek, paketlenilecek ve metalaştırılarak aynı düzenin hizmetine koşulacaktır. Cins çelişkisinin üzerindeki toplumsal uzlaştırıcı örtüler giderek daha fazla ortadan kalkacak, cins çelişkisi giderek daha fazla sınıfsal bir nitelik kazanacak, giderek daha fazla yoksulların sorunu haline gelecektir.

Kısacası, kadın kurtuluşu ya da daha geniş anlamda cinsel kurtuluş, cinsiyetçi toplumun tasfiyesi için mücadele, özel mülkiyetin tasfiyesine ya dayalıdır ya değildir. Dayalıysa, onu ayakta tutan siyasal kuvvetleri, siyasal sistemi, haliyle aynı zamanda sermaye egemenliğini yıkmayı hedefler. Onun yıkımı için, onun dayanağı olan ekonomik ve siyasi araçların dağıtılması ve yerine başka bir toplumsal düzen kurulması için mücadele edersiniz ya da bu sistemin temel dayanakları yerinde kalmak üzere, onun kendi içinde kısmi dönüşümü için mücadele edersiniz. Reformizm ve devrimcilik tartışmamızın konusu budur.

Kadın hareketi, sadece ve sadece kendi kurtuluşu için, ama patriyarkanın reformlar yoluyla yavaş yavaş ve kısmen dönüştürülmesi hedefiyle değil, yıkımı için, kısacası, sadece kendi devrimci kurtuluşu için mücadele etmeyi hedeflese de, kapitalizmle karşı karşıya gelir, çünkü nesnel olarak özel mülkiyetçi, ataerkil düzenin mevcut biçimi kapitalizmdir.

Tam da böyle olduğu için, feministlerin önemli bir kısmı, antikapitalist zeminde durduğu ya da antikapitalist mücadelelerde yer aldığı halde, yine de reformisttir, çünkü onların antikapitalist mücadelesi de devrimci temelde değil, düzeni sınırlama ve törpüleme biçimindedir.

Kıscacası feminizm, “konusu farklı” diye reformist olmuş olmuyor. Bu konudaki mücadelesinin nasıl bir toplumsal altüst oluşu hedeflediğine bağlı olarak reformist olmuş oluyor. Devrimci, komünist bir kadın kurtuluş çizgisinin, basitçe “antikapitalizme indirgeme” genellemesiyle yargılanması, buradan yola çıkarak komünist kadın hareketinin bir tür “cins işbirlikçiliği” atfedilerek mahkum edilmesi de demagojik bir nitelik taşıyor.

Emekçi sınıflardan kadınlar cinsel kurtuluş mücadelesinin konusu olan taleplerinin tek tek metalaşmasını, sonra da üretimlerinin en yoksulların bile satın alacağı kadar toplumsallaşıp ürünlerin ucuzlamasını bekleyemez. Bunların en üst sınıflardan kadınlara ulaşması bir yıl alıyorsa, en alt sınıf ve tabakalardan kadınlara ulaşması yüz yıl alır, o da eğer ulaşacaksa. Bunu çok somut tarihsel verilerle de denetleyebilirsiniz. Kreş hakkının (veya bir kadın bakıcının emeğini evde sömürme hakkının) Avrupalı orta sınıf bir kadına ulaşım

hızıyla, Hindistanlı bir işçi kadına ulaşımı arasındaki fark (ki hala gerçekleşmediğine göre daha kaç yıl alacağını bilmediğimiz bu rakamı, kreş hakkı talebinin yükseltilmesinden bu yana geçmiş yüz yıla bakarak hesaplasanız dahi tablo açıktır) ortadadır, bunu kürtaj hakkının yasal olduğu ve olmadığı her yerde metalaşmasından eğitimde eşitliğe kadar her alana genişletebilirsiniz ve eşit işe eşit ücret sorununa henüz doku-nabilmiş bile olmazsınız, çünkü bu sonuncusu hiçbir yerde hiçbir düzeyde sağlanmış değildir. Aynısı, “zihniyet değişimi”nin bütün alanları için geçerlidir. Büyük çaplı eğitim ve kültür üretimini kadın cinsinin kolektif denetimine geçirmediğiniz sürece köklü, toplumsal olarak anlamlı çapta bir zihniyet değişikliğini gerçekleştiremezsiniz. Ve aynı zamanda, bu değişimi, bu değişime en fazla muhtaç olan yoksul ve emekçi kadın kitlelerine ulaşacak kadar genişçe biçimde örgütleyemezsiniz. Sıra en son yoksullara ve emekçilere, ırksal ve ulusal baskı altında-

ki kadınlara gelecektir, ki gelemez. Sermaye düzeninin doğası itibariyle, bu yoldan bir toplumsallaşma, hızından ayrı olarak, asla bütün talepleri kapsayacak kadar ve bütün kadınlara ulaşacak kadar gelişemez.

Bu çelişki orta sınıf yaklaşımlarca feminizmin “iç rengi” olarak görülebilir, görülmüştür de, ama böyle değildir. Emekçi sınıflardan ve ezilen halklardan kadınlar, tek tek reformların kendilerine kadar ulaşmasını bekleyemez. Bu, ara dönemi, başının üzerinde bir çatıyla, görece taşınabilir koşullarda geçirme imkanı olan küçük burjuva ve daha üst sınıflar içindir. Feminizm bu çelişkisine asla bir yol açamadı, asla bunu içeren bir mücadele programı belirleyemedi, çünkü bu çelişki antagonist bir çelişkidir.

Kadın özgürlük mücadelesi devrim, mevcut siyasi iktidarın yıkımına doğru açılmak zorundadır. Dolayısıyla hayır, kadınlar aracılığıyla kapitalizme karşı ayrı bir mücadele alanı açmaya çalışmıyoruz. Kadınlar olarak ve kadınlar için kapitalizme karşı mücadeleyi geliştirmeye çalışıyoruz ve sadece işçi kadınlar ve sadece fabrika-işyeri düzleminde eşitlik için değil.

Şimdi buradan yola çıkarak, ittifaklar sorununun feminist ele alınışına bakabiliriz.

Burada da ittifaklar ve strateji sorunuyla programatik yaklaşımlar dolaysızca birbirine bağlıdır. Burada öne çıkan özellikler stratejisizlik, bağımsızlıkçılık ve kesişimselliklerdir.

Birinci olarak stratejisizlik gerçeğini ele alalım. Feminist saflarda öne çıkan yaklaşım somut bir programa veya somut bir stratejiye sahip olmayağıdır. Az çok bütünsel bir toplumsal dönüşüm hedeflenmediği, ataerkil

düzenin bir “iç rengi”, bir “iç muhalefeti” olarak kalmak esas olduğu için, stratejiden yoksunluk öne çıkar. İttifak politikası da buna göre şekillenir. Parçalı reform mücadeleleri, kaçınılmaz olarak, taktik muharebeler niteliğindedir ve taktik ittifaklarla ilerler.

Hukuk, adalet sistemi, aile içi dönüşüm, cinsellik ve beden politikaları, kürtaj hakkı, boşanma hakkı gibi yasal dönüşüm mücadeleleri, olduğu kadarıyla yoksulluk ve kapitalizmin kadın üzerindeki etkilerinin sınırlandırılmasına yönelik talepler için mücadeleler, doğal olarak, düzeniçi muhalefet pozisyonunu aşmaz. Bu mücadelelerden birinin veya diğerinin en önemlisi olduğu yönündeki tartışmalar bir yana, mücadelenin en bütünsel veya sürekli olduğu durumlarda dahi, hem kadınların kendi örgütlenmesi, hem somut mücadeleleri, hem de ittifak ilişkileri sınırlı ve geçici niteliktedir.

Mutlak bağımsızlıkçı ve erkek cinsinin ve ortak örgütlenmelerin (feminist kavramlaştırmayla “karma örgütlerin”) cins çelişkisi kapsamlı mücadelelerde tümünden dışta tutulduğu yaklaşımlar önde gelen anlayışlardan biridir. Özellikle orta sınıf mücadelelerinde bu çizgi daha belirgin ve daha tavizsizdir.

Bu yaklaşımın en uç biçimi, LGBTİ+ hareketinin dahi, geyleri ve transları da dışlayacak biçimde, ittifak olarak görülemediği TERF yaklaşımlardır. Hiç değilse cinsel çelişkinin bütünselliği konusunda dahi tereddüt ve kararsızlık ortaya çıkar. Var olan bir LGBTİ+ hareketiyle cinsel çelişkinin saflarını genişletmek yerine, sadece lgbti’lerle ortaklaşma tartışmalarında olduğu gibi, bu hareketi bölmenin yollarına

yoğunlaşmak kadar ileri bir apolitizasyon, entelektüalizm ve elitizm kendini gösterir.

Düzeniçi parçalı muhalefet programı ya anarşist, otonomcu, bilinç yükseltmeci, kolektif kopuş ve patriyarkasızlaştırma arayışlarını ya da feminist “aktivizme” dayalı, eylem birliği biçimlerindeki gevşek ağ örgütlenmelerini gerektirir. (Feminizmin tarihinde, siyasal parti dahil, çok daha ileri örgütlenme biçimleri de açığa çıkmıştır, bunlar ayrı bir incelemenin konusu olmakla birlikte, güncel olarak baskın akımlarla yetineceğiz.)

Feminizmde kadınların kendi örgütlenme zemini de özsel olarak birlik değil dayanışmadır. Bu kuşkusuz ki evsel kölelik zemininde ezilen, baskı ve sömürünün esasen evsel nitelikte, aile ve ilişkiler zemininde geliştiği cins sorununda, toplumsallaşmanın hem bir biçimi hem bir ürünü olarak, ilerici niteliktedir. Fakat bu haliyle her durumda ataerkine karşı devrimci savaşımın değil, düzeniçi muhalefetin kolektif varoluş biçimidir.

Bugün bakımından, feminist hareketin ittifak politikası açısından en belirgin ve en önemli eğilim ise kesişimsellik. Kesişimsellik bugün hem kadın hareketi, hem de LGBTİ+ hareketi içerisinde epeyce gelişkin bir eğilim.

Kesişimselciliğin önemli bir kaynağı, siyahi feminist kadınların, ırk ve sınıf çelişkilerini görmezden gelen egemen feminist akımlara soldan, emekçi ve ezilen saflardan bir iç eleştirisi olarak gelişti. Bu dönemde orta sınıf beyaz feminizme karşı, ırkçılığa, yoksulluğa, işçi sınıfı sorunlarına ve ırkçılık karşıtı siyasi hareketle kadın hareketinin ortak

mücadelesine dikkat çekerek feminist hareket içerisinde ilerici bir rol oynadı. O günden bu yana kesişimselcilik kadın hareketi içerisinde hızla yayıldı ve bugün baskın eğilimlerden biri haline geldi. Kesişimsellik eğiliminin bir yönünü hala ataerki kapitalist düzene, emperyalizme, ulusal ve ırksal baskılara karşı daha bütünsel bir mücadele isteği ve yönelimi oluşturuyor. Diğer bir kanalı ise postmodernist, bireyci ve apolitik kesişim anlayışlarıdır.

Bütünselliğin, tarihselliğin, nedenselliğin, evrenselliğin tümünden reddine dayanan postmodernizm kesişimselliği başka bir içerikte yeniden yorumluyor. Buna göre, ezilme her bir birey için benzersizdir. Mücadele, eğer mutlaka “mücadele” olarak tanımlanacaksa, bireysel ve kültürel niteliktedir. Bireyleri kolektif toplumsal kuvvetler olarak ele almak, baskı ve sömürü üretiminin bir başka biçimidir. Bunlara göre sonuçta, cinsiyetçiliğe karşı, heteroseksizme karşı, kapitalizme karşı, şu veya bu somut ırksal baskıya karşı, şu veya bu somut ulusal baskıya karşı mücadeleler arasında bir bağlantı yoktur. Bunlar ayrı ayrı mücadelelerin konusudur. Bunların özerkleştirilmesi gerekir. Mücadele alanları özerkleştirildikçe, ezilme ve sömürü biçimleri de özerk görüldükçe, giderek bireysel deneyimin eşsizliğine, biricikliğine ulaşılır. Öyle ki, kolektif mücadele, kolektif programlar tümünden reddedilir, tümüyle bireylerin toplumla bireysel ilişkisini değiştirmeye dayalı konumlara gidilir. Egemenlik ve tabiyet, bütün toplumsal bağlarından koptukça, maddi değil algısal bir nitelik kazanır. Ortaklıklara değil farklılıklara dayalı bir toplum anlayışı içinde, cins, ırk ve tüm diğer baskı

biçimlerinin kişiselliğine, bunların toplumsal kategoriler olarak reddine doğru varılır.

Ezilenlerin mücadele birliğine doğru açılan kesişimselci eğilimler ne kadar ileri bir rol oynuyorsa, “kolektif öznelerin”, toplumsal mücadelelerin ve toplumsal kuvvetlerin reddine, ezilme ve baskının kaynaklarına yönelik bir mücadelenin “toplum mühendisliği” olarak mahkum edilmesine ve siyasal mücadeleler yerine bireyin toplumsal kendi ilişkisini değiştirmesine dayalı anarşist kültürel hareketlere doğru açılan eğilimler de bir o kadar gerici ve örgüt-süzleştirici bir rol oynuyor.

Öte yandan kesişimsellik, en ileri haliyle dahi, ataerkil heteroseksist kapitalist düzene karşı bütünsel bir mücadeleyi, bir program birliğini öngörmediği gibi, reddediyor. Öyle ki, kesişimsellik, işçi sınıfı ve ezilenlerin burjuva ideolojinin bugünkü hegemonyası altında birbirlerine karşı güncel duygularının ve yaklaşımlarının, kendiliğinden mücadelelerin mevcut ruh halinin bir yansıması niteliğinde. Ezilenler birbirine eğilimli ve yatkın, ancak mesafeli ve temkinli. Birbirine ihtiyaç duyuyor ve bunun farkında, ancak birbirine güvensiz. Ve esasen, esas düşmana yönelmek konusunda kararsız.

Maddi koşulların nesnel analizinden ve ezilme ve baskının kaynaklarının nasıl yok edileceğinden, öznenin/öznelerin burada oynayacağı rollerden değil, öznelci biçimde doğrudan ezilmenin kendisinden ve ezilmeye karşı bireysel/özel savunma ihtiyacından yola çıkıldığı için, kesişimselcilik, hedeflerin, amaçların değil, ezilmelerin kesişmesinden yola çıkıyor ve ezileni daha baştan savunmasız hale getiriyor.

Kesişimselci bir ittifak politikasının temel niteliği de şu olmuş oluyor: Mevcut sömürü ve baskıya isyan eden ve baskı mekanizmalarına karşı mücadeleye geçmiş, ancak özerk muhalefet kolları biçiminde hareket eden değişik kesimlerden birey-özneler, kesin ezilmeleri hangi düzlemlerle kesişiyorsa o düzlemlerde mücadeleye katılıyor. Böylece kesişimsellik, birbiri içine geçen sayısız baskı düzeni içinde, bu sorunların birden fazlasının muhatabı olan birey-öznelerin, kesişen ezilmeler doğrultusunda konum almasını içeriyor.

Kesişimsellik, adı üstünde, talepler ve sorunlar kesiştiği ölçüde ve kesiştiği kadar birliği içeriyor. Bu gevşek, dayanışmacı düzlem, kendi başına tecrit mücadelelerden daha ileridedir. Ancak bu haliyle, mücadelelerin tecrit varoluşunu, dolayısıyla sadece parçada kazanımlara odaklanmış ve sadece parçada, kesişende birliği içeren niteliğini değiştirmiyor. Bu parçalılık her durumda düzeniçilikten kaynak alıyor ve düzeniçilik üretiyor. Ezilen öznenin yola çıkan, ancak ezilme ve baskının kaynağına, maddi zeminine, onun sürdürülüşünün ekonomik ve siyasal mekanizmalarına odaklanmayan mücadele anlayışı, baskı mekanizmalarını ortadan kaldırmanın yanına bile yanaşmazken, özünde “bilinç yükseltme” sınırlarında kalmış oluyor.

Devrimci Bir Program İçin Devrimci Bir Strateji

Komünistlerin cins özgürlük programı özel mülkiyetin tasfiyesine dayanır.

Özel mülkiyete dayalı toplumsal düzenin sonunu getirmeye, cins çelişkisinin toplumsal temellerini

yıkılmaya yönelik bir program için, ataerkinin dayandığı özel mülkiyetin yıkılmasından çıkarı olan bütün toplumsal kuvvetleri, cins çelişkisi ekseninde kadın özgürlük mücadelesinin, anti-heteroseksist mücadelenin yanında konumlandırmaya, bu zeminde saflaştırmaya çalışır.

Çünkü özel mülkiyetli toplumun yıkılışı için gerekli mücadelenin kuvvetleri ile örneğin kısmi bir yasal değişiklik için mücadelenin gerekli kuvvetleri aynı değildir.

Özel mülkiyete dayalı toplum, bugünkü maddi koşullar içerisinde, sermaye düzeninde, emperyalist kapitalist sistemde cisimleşir. Ataerkinin maddi dayanakları, sermaye egemenliğine dayalı ekonomik toplumsal düzen ve onun devleti ve siyasal yapısıdır. Ataerkinin, patriyarkanın yıkılışı, bu siyasal sistemin yıkılışını gerektirir. Bu yıkılış, kadın cinsin yeni iktidardaki konumunun, cins çelişkisi eksenindeki tüm sorunlarda temel karar mekanizması, diğer bütün sorunlarda da eşit karar mekanizması teşkil edecek şekilde belirlenmesi koşuluyla, cinsiyetli toplumun tasfiyesinin önünü açabilir.

Ancak, özel mülkiyetin bugünkü siyasal iktidarını tasfiye etmekte sadece kadın cinsin çıkarı yoktur. Proletarya, sınıf olarak, özel mülkiyetli toplumun mezar kazıcısıdır. Kadın cinsi tek başına özel mülkiyet düzenini yıkamaz, patriyarkanın tüm maddi toplumsal dayanaklarının yıkılmasını güvenceleyemez. Bu mücadele toplumda, özel mülkiyetin yıkımından çıkarı olan kuvvetler arasında temel bir ittifakı gerektirir. Bu, cins olarak kadın cinsi ile sınıf olarak proletarya arasındaki ittifaktır.

Bu temel ittifakın başarılması için ve bu temel ittifak başarıldıkça, top-

lumsal olarak uzlaştırıcı güçlerin yalıtılması ve diğer tüm toplumsal kuvvetlerin de bu temel ittifak etrafında ataerkine karşı saflaştırılması gerekir.

Ulusal ve ırksal çelişkilerin varlığı ve keskinliği oranında, her bir ülke, bölge somutunda, ezilen ulustan erkekler için de benzer bir durum söz konusudur.

Bu ittifak sadece zorunlu değildir, aynı zamanda mümkündür, çünkü sermaye düzeninde, ataerkinin sömürü, evsel kölelik ve her türlü cinsel sömürü dahil bütün ekonomik ilişkiler sermaye üretimine tabidir. Ve erkek cinsi içindeki sınıfsal farklılaşma öyledir ki, burjuva erkek, erkek cinsin en tutarlı temsilcisidir, çünkü sermaye sömürüsü proleter erkeklerle burjuva erkeği antagonist bir çelişki içinde ayırıştırır. Proleter erkek, ataerkinin sömürüden çıkarı olmasına rağmen, özel mülkiyetin yıkılışıyla bağlı çıkarları nesnel olarak öngeldiği için, kadın cinsi ile özel mülkiyetin yıkılışı için ittifak kurabilir.

Kadın cinsi de kendi içinde sınıfsal bakımdan farklılaşır. Bunlara ulusal baskı, sömürgecilik ve ulus bakımından farklılaşmayı da ekleyebiliriz, dinsel, mezhepsel temelde baskı ve sömürüyü de, fakat bunları konumuz bakımından dışta tutalım. Ama kadınlar arasındaki sınıfsal farklılaşma öyledir ki, yine özel mülkiyetin varlığı burjuva kadını kapitalist ataerkinin düzene bağlar ve cinsine yabancılaştırır, çünkü özel mülkiyetin korunmasıyla ilgili çıkarları nesnel olarak öngelir. Küçük burjuva kadını cins çelişkisinin yıkıcı, devrimci çözümünü karşısında tutarsız bir konumda bırakır. Cinsini temsil kuvvetinin burjuva erkekte toplandığı erkek cinsin aksine, kadın cinsinde cinsini en tutarlı

biçimde temsil kuvveti proleter kadındadır.

Bu durumda, ataerkinin tasfiyesi, özel mülkiyetin tasfiyesi ve cins çelişkisinin devrimci çözümü için, kadın cinsi ile proletaryanın erkek yarısı arasında bir ittifak zorunludur.

Erkek egemenliği, aynı zamanda sınıf işbirlikçiliğini sistematik olarak örgütleyen, proletaryayı sistematik biçimde düzene bağlayan büyük bir toplumsal uzlaştırıcıdır. Cinsel çelişkinin ezilen cins kutbu, yıkıcı olmayanın yeterince birleştirici olmayacağı bir kutuptur. Çelişkinin ezen cins kutbu ise, doğal olarak, yıkıcı değil koruyucu eğilimdedir. Esas düzeniçileştirici olan da budur. Cins çelişkisi etrafında erkek egemenliğinin sınıf uzlaştırıcı gücü, işçi sınıfını bölme gücü çok daha fazladır, erkek egemen bir ezberle emekçi sol saflarda tekrarlananın aksine, feminizmden kıyaslanamayacak kadar büyük bir sınıf uzlaşması örgütleme gücü taşır. Dolayısıyla erkek egemenliğiyle mücadele, proletaryanın sınıf birliği ve sınıf bilincinin gelişimi için de zorunludur.

Ancak bu ittifak, erkek egemen devrimci programların öngördüğü gibi, kaba eşitlikçi, “kadın erkek el ele”ci, sosyalizm bütün sorunları çözer genellemesine dayanan bir hattan gerçekleşmez. İttifakın sınırları, biçimi, hak ve yetkilerin paylaşımı net ve çerçeveli olmalıdır. Bu ittifak, tek tek kadınların, birey-kadınlar olarak, genel bir örgütlenmede erimesine dayanamaz. Kadınlar bu ittifak içinde, kolektif olarak, cinsinin kolektif temsilcisi olarak var olmalıdır. Bu ittifak komünist parti içinde, sendikal ve demokratik bütün örgütlenmeler içinde ve bizzat devrimci iktidar içinde, kadın

cinsini temsil eden kolektif yapılara, kadın cinsinin kendi örgütlenmelerine dayanmalıdır.

Burada en esaslı sorun, yine siyasal egemenlik sorunudur. Bu ittifakın güncel mücadeleler içerisinde ve devrimci iktidarda egemenlik paylaşımı içerisinde karşılık bulması gerekir.

Güncel anlamıyla cins eksenli sorunlarda bütün ezilenlerin ezilen cins kadınlar ve LGBTİ+lar etrafında saflaştırılması gerekir. Buna, bütün kitle örgütlenmelerinde kadınların örgütlenmesi ve yönetimlerde eşit temsili için mücadele, bütün örgütlenmelerde kota ve parite, eşlik sistemlerinin uygulanması, kadınların bağımsız örgütlenmelerinin önündeki bütün engellerin kaldırılması, cins eksenli tüm konularda karar hakkının kadın örgütlenmelerine devredilmesi, cins eksenli gündemlerde politik eylemliliğin özgün biçimlerde ve kadın iradesine tabi olarak örgütlenmesi, toplumsal erkeklikle bütün olanaklarla mücadele dahildir.

Devrimci siyasal iktidarın ise, cins eksenli tüm sorunlarda kadın cinsin kendi iktidar mekanizmalarının örgütlenmesi ve yetkilendirilmesini, diğer bütün sorunlarda kadın cinsinin kolektif örgütlenmeleriyle ve eş yetkili olarak dahiliyetini içeren biçimde düzenlenmesi zorunludur. Ekonomi, aile, eğitim, kültür ve bütün alanlardaki dönüşümler için atılacak adımlar ancak siyasal egemenliğin ezilen cinsin iktidarını güvenceleyecek şekilde oluşumuyla mümkün olabilir.

Komünistlerin ittifak politikasının da bazı temel özelliklerini vurgulayalım.

Birincisi, cins çelişkisinin çözümü için temel kuvveti kadın cinsidir.

Cinsiyetçi toplumsal işbölümü, son tahlilde, doğurganlık kontrolüne, nüfus kontrolüne dayanır; bunun emperyalist kapitalist düzende aldığı biçim, sermaye için işgücü üretimi ve denetimi, emperyalist sömürgeci savaşlar için asker üretimi ve denetimidir. Aile, toplum ve ekonomik yaşam örgütlenmesi bu temelde şekillenir. Bunun üzerinde oluşmuş binlerce yıllık toplumsal zihniyet geleneklerde ve kültürde de bütün karşılıkları üretmiştir ve sürekli yeniden üretir. Heteroseksizm dahil bütün cinsel baskı ve sömürü biçimleri, son tahlilde, cinsiyetler arası bu büyük toplumsal işbölümünü korumaya yöneliktir. Sermaye düzeninin, cinsel baskı ve sömürünün bütün bu biçimlerinden çıkarı olduğu gibi, binlerce yıllık birikmiş geleneklerin, kültürün tasfiyesinden de, bu konularda az çok büyük çaplı değişimler elde etmek için sosyal yatırımlar yapmaya degecek hiçbir çıkarı yoktur. Dahası, çelişkiler keskinleştikçe mutlak artıdeğer sömürüsüne ihtiyaç ve emperyalist ve sömürgeci savaşlar daha da kaçınılmaz hale gelir ve bu da nüfus politikasının, aile politikasının cinsiyetçi politikaları daha da şiddetlendirecek şekilde yeniden düzenlenmesini sürekli zorunlu kılar. Kadın cinsi, bu temel toplumsal işbölümünün ortadan kaldırılması ve cins çelişkisinin devrim yoluyla çözümünde temel toplumsal kuvvettir. Cinsiyetçi sömürü düzeni içinde tuttuğu niteliksel konum itibariyle de, nicelik olarak da böyledir.

Kadın cinsin kendi sınıfsal farklılaşması içerisinde, hangi kesimlerinin cinsel kurtuluş sorununda ilerici bir pozisyon alma niteliğine sahip olmadığı, hangi kesimlerinin taktik veya stratejik olarak bu mücade-

lelerde ne rol oynayacağı, keza bu toplumsal kuvvetlere tekabül eden hangi politik öznelere nasıl saflaştırılması, yalıtılması veya kazanılması gerektiği, komünistlerin yanı sıra değişik feminist politik kuvvetlerin hangi tutarlılıkta bu mücadelelerde yer alabileceği, kapitalizmin gelişkinlik düzeyine, sınıfsal ve ulusal çelişkilerin somut durumuna göre, ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye farklılıklar gösterecektir.

İkincisi, yukarıda ele alındığı gibi, cinsiyetçi toplumun üzerinde yükseldiği özel mülkiyetin tasfiyesi için, proletarya ile kadın cinsi arasında temel bir ittifakın kurulması zorunludur ve bütün diğer ittifaklar buna göre düzenlenir.

Üçüncüsü, ittifakların bu şekilde düzenlenişi, temel toplumsal uzlaştırıcı kuvvetlerin yalıtılmasını içermelidir. Erkek egemenliğinin emekçi sol saflarda, devrimci ve antifaşist hareketler içerisindeki biçimleri, bu toplumsal uzlaştırıcıların en önemlisidir. İkincisi, feminizmin en kararsız kesimi olan orta sınıf feminizmi, bireysel özgürlükçü ve politik pasifizm esaslı postmodern feminizm, kaba eşitlikçi ve tüketimcilik esaslı liberalizm gibi orta sınıf akımlardır. (Orta sınıf cinsel eşitlik politikalarının Türkiye ve Kürdistan'daki en önemli temsilcilerinden biri CHP ve onun etrafındaki, yaşam tarzı ve kişisel özgürlüklere dayalı kaba eşitlikçi laikçi kadın-erkek eşitliği anlayışıdır.)

Dördüncüsü, cins mücadelesi içerisinde gelişmekte olan bir diğer eksen, cinsiyetsizlik alanı, ikili cinsiyetler dışındaki cins mücadelesidir. Cinsiyetçi topluma karşı giderek gelişen bir mücadele hattı olarak LGBTİ+ hareketi, cins çelişkisinin

ezilen kutbunun bir diğer tarafıdır ve kadın özgürlük mücadelesinin en yakın müttefikidir. Cins çelişkisinin en ezilen kutbunu oluşturan LGBTİ+lar, cins çelişkisinin çözümünden, cinsiyetçi ve cinsiyetli toplumun yıkımından en fazla çıkarı olan, onun en vahşi sömürü ve şiddetine, baskı ve zoruna maruz kalan kesimdir.

Bu konu üzerinde özellikle durmaya ihtiyaç var, çünkü LGBTİ+ hareketi geliştikçe ve iki cinsiyetli toplumsal işbölümünün sorgulanması derinleştikçe, LGBTİ+ hareketinin pozisyonu da kadın özgürlük mücadelesinin tartışma gündemleri içinde daha büyük bir yer tutuyor.

Tartışmalarda açığa çıkan konulardan biri, LGBTİ+ hareketinin cinsel kurtuluş mücadelesi içerisindeki yeri ve rolüne dairdir. Komünist program toplumsal cinsiyetlere dayalı cinsiyetçi toplumu yıkmak, cinsiyetlere dayalı toplumsal işbölümünü tümden ortadan kaldırmak istediğine ve LGBTİ+'lar cins çelişkisinin en fazla ezilen kutbunu oluşturduğuna göre, neden LGBTİ+ hareketi cins çelişkisinin en temel kuvveti değildir?

LGBTİ+ hareketinin kadın hareketinin en yakın müttefiki olması, cins çelişkisinin devrim yoluyla çözümü için gerçekleşmesi gereken temel ittifakın, erkek cinsinin proleter bölümü ile kadın cinsi arasında gerçekleşmesi gerektiğini dışlamaz. Her şeyden önce, komünist program yukarıda da vurguladığımız gibi, ezilmenin biçiminden ve miktarından yola çıkmaz. Nesnel maddi ilişkilerden yola çıkar. Ezilme ve baskının kaynaklarının nasıl ortadan kaldırılacağı ve bu mücadelede hangi kuvvetin ekonomik ve maddi ilişkilerde tuttuğu yer itibarıyla nasıl konumlandırılacağı ve

nasıl bir rol oynayacağından hareket eder.

İkinci bir tartışma konusu, LGBTİ+ hareketi içerisinde postmodern öznelcilik ve idealizmin belirgin ideolojik hegemonyasıdır. Devrimci hareketler hem zayıf hem de bu konu bağlamında önemli ölçüde politikasızken, bunun böyle olması da bir yere kadar doğal. Ancak böyle olunca, bireycilik ve öznelcilik, LGBTİ+ hareketinin ezilmenin niteliğinden doğan iç karakteriymiş gibi görünüyor, ki böyle değil. LGBTİ+ hareketinin kendi gelişimi ve kendi deneyleri bile, aslında mevcut konumuna doğru gelişiminin, postmodernizmin en fazla nefretle mahkum ettiği bir “toplumsal özne inşası” yoluyla olduğunu gösteriyor, “yapısöküm”, “atomizasyon”, “ezilmelerin özerkliği”, “bireycileşme” yoluyla değil.

Üçüncü olarak, LGBTİ+ hareketi ne kadın özgürlük mücadelesinin, ne de feminizmin bir alt alanı değildir ve böyle olmasının da ne kadın hareketine, ne de LGBTİ+ harekete bir yararı yoktur. Feminist hareket içinde geniş bir kesim LGBTİ+ hareketi karşısında savunmacı bir pozisyon alıyor. Bunun en olumsuz biçimlerinden biri, LGBTİ+ hareketini “kadınlık” miktarıyla yargılama ve bölme, belirli bir kısmını kadın özgürlük mücadelesinin iç kuvveti, alt grubu haline getirme eğilimidir. Bir tür, LGBTİ+ hareketini ayrıştırma ve “erkeksizleştirilmiş” bölüklerini kadın hareketine emme pozisyonu, son derece boş entelektüel ve apolitik bir tutumdur. Önsel olarak geyleri LGBTİ+ hareketinin ve bu şekliyle aslında cinsel kurtuluş mücadeleleri içinde kadın hareketinin ittifak ve birlik alanının dışında tanımlama, daha kötüsü, trans kadınları ve trans

erkekleri değişik biçimlerde cinsel kurtuluş mücadelesinin dışına itme eğilimi, feminizmin yukarıda eleştirilen bağımsızlıkçı düzeniç darlığının bir ürünüdür. Cins özgürlük mücadelesi feminist olmak zorunda değil. Salt-kadın hareketi olmak zorunda değil. LGBTİ+ hareketinin gelişimi feminist hareketin özellikle bu konuda en katı kesimlerinin ezberini bozan bir rol oynuyor.

Dördüncü olarak, LGBTİ+ hareketinin gelişimi, kadın özgürlük mücadelesinin son onyıllardaki büyük atılımı koşullarında, genelde cinsiyetçi toplum düzeninin, özelde ikili toplumsal cinsiyet sisteminin sorgulanması, başta Avrupa, ABD gibi kapitalist merkezlerde olmak üzere, dünya çapında hızlandı. Bir yandan da “pinkwashing” ve bir biçimiyle “purplewashing” politikalarıyla egemen ideolojinin kendini düzenlemesi, sermaye ve ataerkinin çelişkili birliği içerisinde sermayenin ataerkinin altını oyucu kimi etkilerinin kendini göstermesi, postmodernizmin kültürel ve ideolojik araçlardaki baskın etkisiyle cins sorununu gündemde tutuşu, cinsellik gibi değerli bir meta ve gerektiğinde etkili bir uyuşturucunun bu şekilde merkeze konmasının sermayeye sunduğu olanaklar bu zemini genişletiyor. Bu koşullarda, nonbinary, akışkanlık gibi LGBTİ+ hareketinin sınırlarının da dışına taşan biçimde, ikili cinsiyetin bireysel reddine dayalı anarşist tutumlar görece zengin kapitalist merkezlerin gençliğinden başlayarak bir toplumsal eğilim olarak gelişiyor. Bu eğilim, bugünkü haliyle, politik bakımdan anarşizme ve bireyin toplumla kendi ilişkisini değiştirmeye dayalı olduğundan, hiçbir yararlı sonuç üretmese ve ideolojik olarak

postmodern burjuva teorilerin etkisinde düzeniçi bir cinsiyetçi düzen sorgulaması olsa da, nihayetinde, insanlığın ileriye doğru sorgulamalarından, eğilimlerinden birini oluşturuyor. İkili toplumsal cinsiyet sisteminin aydın gençlikten başlayarak sorgulanışı ve reddine dayalı bir tür kültürel hareketin gelişimi, idealizmi ve öznelciliği, bireyciliği ve apolitizmi reddettiği, devrimci bir programla ve devrimci eylemle bulunduğu ölçüde, mevcut ataerkil heteroseksist statükoyu sarsma ve etkileme potansiyeline sahip. Ancak burjuva ideolojik hegemonya altında bu eğilim, kadın özgürlük mücadelesine ve feminizme karşı anti-heteroseksist nitelikte ileri bir baskı oluşturmaktan daha fazla, kadın özgürlük mücadelesinin ve kadın kategorisinin reddi, kadın cins olarak bir toplumsal özne tanımının reddi, feminist hareketlerle doğrudan karşı karşıya geliş gibi gerici politik sonuçlar üretiyor. Bu gibi olgular, özelde feminist hareketle LGBTİ+ hareketi arasında, genelde kadın özgürlük hareketi ile LGBTİ+ hareketi arasında rekabetçi bir ilişkiye alan açıyor.

Komünist kadın hareketi, zaten cins çelişkisi etrafındaki mücadeleyi kadın cinsin kesimsel mücadelelerinden ibaret görmediği için, LGBTİ+ hareketini cins çelişkisinin doğrudan taraflarından biri olarak ele alıyor. İttifak yaklaşımını bu zeminde belirliyor.

Faşist Şeflik Rejimine Karşı Politik Safflaşmada Cins Çelişkisinin Rolü

Faşist şeflik rejimi koşullarında, toplumsal cinsiyet çelişkisi siyasal safflaşmanın ana eksenlerinden birini oluşturacak şekilde keskinleşiyor. Kadın özgürlük mücadelesi, faşist

rejimin bu saflaşması karşısında, işçi sınıfı, emekçiler, Kürt halkı, ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakaların mücadelesinin bir parçası olarak gelişiyor. Kadın özgürlük mücadelesinin faşist şefflik rejiminin saldırılarına karşı etkin direnişi ve çeşitli kazanımları işçi sınıfına ve ezilenlere büyük bir moral aşıyor. Bu kazanımlar kitlesel biçimde sahipleniliyor. Bu durum, cins çelişkisinin sadece kadınları değil, faşizme karşı direnme istek ve arayışındaki geniş kitleleri saflaştırma gücünün önemli bir göstergesi.

Erkek gericiği faşist şefflik rejiminin toplumsal dayanakları içerisinde önemli bir yer tutuyor. Erkek egemenliği, faşist şefflik rejiminin öncülüğünde, toplumsal saflaşmayı, cinsler arası savaş düzeyine varan bir kadın-erkek saflaşmasına doğru, ezilen sınıflardan erkeklerin ezilen sınıflardan kadınlara karşı şiddetinin tırmanmasını özellikle içeren biçimde derinleştirmeye çalışıyor. Bu denklemi bozmak gerekiyor. Faşist şefflik rejimi, toplumsal saflaşmayı kadınlarla kadınlar arasındaki bir siyasal saflaşma olarak da derinleştirmeye çalışıyor. “Makbul”, “namuslu” evsel köleler ile “özgür kadınlar”, kadın özgürlük mücadelesinde etkinleşen kadınlar başta olmak üzere işçi, aydın, evsel kölelikten belli ölçülerde bağımsızlaşmış kadınlar arasında yabancılaşma örgütlemeye ve derinleştirmeye çalışıyor. Bu denklemi de bozmak gerek.

Kadınlara kadınlar, kadınlarla ezilen erkekler arasındaki saflaşmayı bozmak, kadın cinsini ve ezilen erkekleri ataerkine yedekleyen toplumsal uzlaştırıcı güçleri, keza bugün en belirgin biçimde CHP’de ifade bulan kaba eşitlikçi, laikçi, bi-

reysel özgürlükçü ve serbest piyasacı cins politikasını yalıtılmak ve faşist şefflik rejimiyle kadınlar ve ezilenler arasındaki saflaşmayı derinleştirmek için, toplumsal cinsiyet çelişkisi eksenini faşist şefflik rejimine karşı mücadelenin, antifaşist mücadelenin ana eksenlerinden biri olarak almak gerekiyor.

Bu yönelimin en önemli boyutunu, elbette, faşist şefflik rejiminin, erkek egemenliğinin ve erkek cinsinin tek tek mensuplarının değişik tipte saldırılarından, bunların ekonomik sonuçlarından, erkek şiddetinden, evsel kölelikten, çifte sömürden nasibini alan daha geniş kadın kitlelerinin harekete geçirilmesi oluşturuyor.

Aynı zamanda, genel olarak hareket halindeki, mücadeleciler toplumsal kesimlerin, antifaşist kitlenin, Alevilerin, işçilerin, gençliğin, emekçi memurların, semt yoksullarının vb. toplumsal cinsiyet eksenli siyasi mücadelede daha aktif, daha hareketli hale gelmesini sağlamak gerekli.

Kadın cinsi ile proletarya, özelden de proletaryanın erkek yarısı arasındaki ittifakın ataerkinin yıkımında stratejik bir ittifak olduğu söyledik. Peki bu, değişik toplumsal sorunlarda kadınların politik eyleminin yükseltilmesi dışında, erkeklerin cins sorunundaki saflaşması açısından, aynı zamanda taktik bir ittifak mıdır? Taktik ittifak nerede somutlaşır ve bunun cins sorununda herhangi bir izdüşümü olabilir mi?

Başka bir deyişle, güncel olarak proleter erkek cins sorununda nasıl bir pozisyon alıyor? Onun taktik pozisyonunda cins çelişkisi nasıl bir rol oynuyor? Faşist şefflik rejiminin cins eksenli saldırılarını püskürtme hedefli taktik mücadelelerde kendisini nasıl ortaya koyuyor?

Kısacası, proletaryanın erkek yarısı, taktik olarak değerli bir ittifak gücü olduğunu kadın hareketine, kadın cinsine nasıl kanıtlayacak? “Rüştünü” nasıl ispatlayacak? Çünkü kabul etmek gerekir ki, uzun yıllardır bunun herhangi bir anlamlı pratik verisini gösteremedi. Komünistler ve özelde komünist erkekler de bu konuda hiçbir anlamlı başarılı pratik, başarılı öncülük sergilemiş değil.

Durum apaçık. Sendikalarda kadın örgütlenmesi, kota, eş temsiliyet yok. Bu konuda anlamlı bir mücadele de yok. Hatta bu konuda en utanç verici duruşlardan biri, örgütsüz işçilerden de değil, emekçi sol saflardan, Eğitim-Sen’de kadın örgütlenmesi konusundaki gerici pozisyonuyla EMEP’ten geldi.

Kadın grevinin örgütlenmesi ve desteklenmesinde sendikal örgütlenmelerin bir çabası olmadı.

Kadın işçi mücadeleleriyle ilişkide, ortalamayı aşan, özgün bir dayanışma, erkeklik sorgulaması, erkekten kadına dayanışma niteliği taşıyan özgün bir pratik gelişmedi.

Kadına yönelik şiddet başta olmak üzere, kadın hareketinin gündemini son onyıllarda meşgul etmiş en önemli gündemlerde pratik bir dayanışma oldukça sınırlı, geri bir düzeyde gelişti. Bunlar arasında ortalamanın biraz üzerinde pratik gelişen iki konu, Özgecan Aslan’ın katledilmesi karşısında gelişen toplumsal tepki ve İstanbul Sözleşmesi’nin gaspidir, ki ikincisinde gelişen politik tutumun da son derece sınırlı olduğunu söylemek gerekir.

İşçi sınıfı hareketinin genel görünümü halen oldukça erkek. Bunu en başta, gerek sendikalardaki gerekse direnişlerdeki temsilcilerine bakarak söyleyebiliriz.

Sınıf sendikacılığı eksenli sendikalardan bu duruma karşı henüz anlamlı bir müdahale gelişmiyor. Erkek egemenliği sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin önemli bir gündemi haline gelmiş değil.

Kısacası, şu anda erkek proletaryanın kadın hareketine en büyük katkısı “gölge etmiyor” olması.

Aynı soruya dönelim: hal böyleyken proletaryanın erkek yarısı, kadın cinse, bu ittifaka değer olduğunu nasıl kanıtlayacak?

Sorunun ikinci ayağına bakalım. Kadın hareketi de aslında erkek proletaryanın halinden esas olarak memnun. Özel olarak eleştiriyor, tepki duyuyor, hatta “küsün” olabilir, ancak bu memnuniyetsizlik pratik bir biçim almıyor. Denebilir ki, kadın hareketi erkeğin pratik pozisyonunun “tarafsızlık” olarak şekillenmesini yeterli görüyor, daha ileri gitmesini de pek istemiyor. Bu bakımdan kadın hareketinin statükocu bir uzlaşma içinde olduğunu, hatta daha ileri bir politik eyleme karşı olduğunu da kabul etmemiz lazım, ki bu hayırlı bir uzlaşma değil.

Kadın hareketi, bırakalım erkek proletaryayı, dolaysızca cins çelişkisinin muhatabı olan geylere, trans erkeklere ve hatta trans kadınlara bile cins mücadelesi içinde alan açmakta zorlanıyor.

Bu politik uzlaşma, bu “tarafsızlık” anlaşması, toplumsal “tarafsızlaştırma” üretmiyor, toplumsal erkeklikle mücadelenin kadın hareketinin genel politik etkisi ile sınırlanışını üretiyor. Kadın hareketi ezilen sınıflardan erkeklerin rahatını pek öyle bozmuyor. Eylemlerinin muhatabı esasen erkek-devlet. Erkek gericiliğine, kadına yönelik suçlardan sorumlu olduğu bilinen

tek tek erkeklere karşı doğrudan araçlarla, grup veya kitle şiddetiyle de mücadele etmiyor. Dolaysız temas ve müdahale alanında sadece, olduğu kadarıyla, şu veya bu düzeyde, siyasal örgütlerde veya demokratik örgütlerde örgütlü erkekler var. Bu türden bir “tarafsızlık” esasen, politik erkekleri, erkek cinsinin faşist şeflik rejimine, ataerkinin en ileri temsilcilerine karşı başka konularda mücadele içindeki kısımlarını “tarafsızlaştırmış”, onun erkek egemen müdahalelerini engellemiş, kendi eylemine alan açmış oluyor, fakat bunu yaparak, bu kesim dışındaki erkeklerin “tarafsızlaşmasına” büyük bir katkı sunmuş olmuyor.

Toplumdaki erkek, kadın hareketinin genel kazanımlarından ideolojik veya politik olarak etkilendiği ölçüde “tarafsızlaşıyor”. Caydırıcı önlemler geliştiği ölçüde, erkek egemen eylemini şiddet vb. boyutlara vardırımdan imtina etmiş oluyor.

Ama kabul edelim, feministler emekçi semtlerinde örgütlü değil. Fabrikalarda örgütlü değil. Kürdistan’da öyle pek de örgütlü değil. Komünist hareketin de bu alanlarda güç kaybettiği bir gerçek. Sömürge, yani Kuzey Kürdistan’daki durum, ulusal demokratik mücadele ve Kürt kadın hareketi nedeniyle kısmen farklı. Kısacası, o toplumsal dönüşüm politik ittifaklarda somutlaşmadığı sürece, olduğu kadarıyla da sistematik olmadığı sürece, sadece iki kanaldan erkek egemenliğinin ideolojik alanını geriletiyor: biri, kendi değdiği alanlarda, başka bir deyişle, esas olarak küçük burjuva aydınlar arasında ve sadece kadınların “bilinç yükselterek” aile ve sevgili ilişkileri başta olmak üzere erkeklerle ilişkilerinde tutum alması

yoluyla sağladığı dönüşüm; ikincisi ise siyasal kazanımlarının etkileridir.

Kısacası, antifaşist ve mücadele içindeki kesimlerden başlayarak, cins çelişkisi etrafındaki saflaşmanın ve politik eylemin alanının genişletilmesi hem kadın hareketinin, hem de genel olarak antifaşist mücadelenin yakıcı bir ihtiyacı. Emekçi sol yapılardan, sendikalar, meslek odaları ve demokratik kitle örgütlenmelerinden başlayarak, daha geniş bir toplumsal kuvvetin harekete geçirilmesi ihtiyacı var. Buna, tıpkı egemen Türk ulusundan işçi ve emekçilerin şovenizmle yüzleşmesi gibi, tıpkı Ermeni soykırımıyla yüzleşme pratiği gibi, tıpkı nefret cinayetleri karşısında gelişen değişik tipte yüzleşme pratikleri gibi, toplumsal çürümeye karşı toplumsal erkeklikle yüzleşme hareketinin de eşlik etmesi gerekiyor. Burada ise, dikkati ezilen erkeklere öncülük görevinin nasıl başarılacağına yöneltmek gerekiyor. Kadın özgürlük mücadelesinin öznesi kuşkusuz, tartışmasız kadınlardır. Ancak erkeklikle yüzleşmenin öznesi, eylemin tanımı ve doğası gereği, erkeklerdir. Kadınlar bu mücadelede rehber, kılavuz olabilirler. Önderlik edebilirler. Ancak yüzleşme eyleminin erkekten gelmesi gerekir. Komünist öncünün saflarında olduğu gibi, toplumda da bu böyledir.

Bu tek başına, erkeğin ideolojik dönüşümü sorunu değildir. Amaç bir grup aydınlanmış erkek yaratmak değildir. Enerjinin ancak bir kısmı buna ayrılabilir. İdeolojik dönüşüm için mücadele zorunlu ve gerekli. Politik kuvvetleri bir araya toplamanın zorunlu koşulu. Dahası, bu dönüşümün kadrolarını, erkek cinsi içerisinde bu dönüşüme öncülük edecek erkekleri yaratmak için gerekli. Keza

kadın eyleminin önündeki engelleri zayıflatmak için de gerekli. Ancak komünist öncü bir bilinç yükseltme hareketi değildir. Ne kadınlar için, ne de erkekler için.

Esas sorun politik saflaşmaya yön vermektir. Cins çelişkisi etrafındaki politik saflaşmayı, ezilen kadın cinsi ve egemen erkek cinsi arasında, kadın cinsine yönelik kıyım ve katliam boyutuna varan bir cins savaşı biçiminde örgütlemeye ve kadın cinsine boyun eğdirerek özgürlük mücadelesini onyıllarca geriye götürmeye, erkek egemenliğini krizden çıkarmaya çalışan faşist şefflik rejimi karşısında, bu saflaşmayı kadın cinsin öncülüğünde işçi sınıfı ve ezilenlerin faşizme karşı saflaşması biçiminde ilerletmeye, proleter ve ezilen erkeklerin, cins ayrıcalıkları uğruna egemen sınıflarla yaptığı gerici uzlaşmayı bozmaya çalışmak gerekir. Tıpkı egemen ulus ayrıcalıkları uğruna sömürgeci faşizmle şovenist temelde yaptığı gerici sınıf uzlaşmasını bozmaya çalışmak gibi.

Erkek Egemenliğinin Krizi Ve Faşist Politik İslamcı Restorasyon

Sermaye ve partiyarcanın birliği çelişkili bir birlik. Çelişkinin kaynağında kapitalizmin temel çelişkisi, üretimin toplumsal karakteri ile mülk edinmenin özel karakteri arasındaki çelişki duruyor. Üretimin toplumsallaşması kaçınılmaz olarak kadının toplumsal yaşama katılımına (üretici, tüketici ve meta olarak) itilim kazandırırken, mülkiyetin özel karakteri onu kaçınılmaz olarak toplumsal yaşamın dışına, ev içi sınırlara doğru çekiyor. Çelişkinin devrimci çözümü, kadın emeğinin, ev içi emek alanının kendisi dahil, tümüyle toplumsallaşmasıdır.

Erkek egemenliği, bu çelişkili birliğin koşulladığı ve emperyalist küreselleşme koşullarında çelişkinin şiddetlenmesiyle birlikte derinleştirdiği bir krizin içine, dünyasal bazda, giderek daha fazla çekiliyor. Çünkü sermayenin bu çelişkiye kalıcı bir çözüm üretmesi, varlık biçimiyle çatıştığı için, olası değil. Kadın talepleri karşısında verilen değişik tavizler, kadının toplumsal yaşama katılımının önünü açarak, ataerkini darbiliyor ve kadın özgürlük mücadelesini kuvvetlendiriyor. Kadının ucuz işgücü olarak toplumsal üretime katılımı, evsel köleliğin altını oyarak, burjuva aileyi zayıflatıyor. Ailenin zayıflaması emek-sermaye çelişkilerinin ev içi emek sömürüsüyle törpülenme olanaklarını daraltıyor ve burjuvazinin ideolojik hegemonyasını zayıflatıyor. Ailenin güçlendirilmesi yönündeki çabalar kapitalistler için ucuz işgücü kaynaklarını daraltıyor.

Üstelik kapitalizmin bütün çelişkileri, büyük çaplı ekonomik tavizler vererek krizlerini yönetemeyeceği kadar keskinleşmiş durumda.

Bu zeminde gelişen kadın özgürlük mücadelelerinin şiddet yoluyla veya ideolojik kuşatmayla ehlileştirilerek yönetilebilir sınırlarda tutulması; işçi ve emekçi kitleler ve yoksullar için burjuva aileyi güçlendirici tedbirlerle, orta sınıflar için klasik aileye alternatif burjuva aile biçimlerine alan açılmasının kaynaştırılması; erkek cinselliği ve şiddetinin eğlence ve seks endüstrisine doğru kanalize edilerek karlılaştırılması; ev eksenli üretimin alanının genişletilmesi ve küresel üretim zincirlerine eklenmesi; ev içi emek alanlarının, evsel ailesel örgütlenmeyi güçlendirecek ama cins çelişkisini yumuşatacak

tarzda artan metalaşması; kadın cinsi içindeki saflaşmanın derinleştirilmesi ve orta sınıf kadınlardan bir tür “cins aristokrasisi” yaratılarak burjuva ideolojik hegemonyanın sağlanlaştırılması gibi biçimlerde krizi yönetmeye çalışıyor.

Pek çok nedenle Türkiye ve Kürdistan, erkek egemenliğinin krizinin, başkaca toplumsal sorunlarla birleşerek, en şiddetli biçimde dışavurduğu yerlerden biri. Bir yandan kapitalizmin hızlanan gelişimiyle kadın işgücünün daha fazla toplumsallaşması ve sermayenin doğrudan sömürüsüne açılması, bir yandan ‘90’ların sonu ve 2000’lerin başında kadın hareketinin elde ettiği önemli kazanımlar, bir yandan da Kürt ulusal demokratik hareketi ve Kürt kadın hareketinin gelişiminin Kürdistan’da ortaya çıkardığı devrimsel sonuçlar, burjuva aile ve toplum yapısı üzerinde de, antifaşist kitle mücadelesiyle cins çelişkisinin etkileşimi üzerinde de ciddi sonuçlar oluşturacak şekilde, erkek egemenliğinin bu krizini koşulladı. Kadına yönelik şiddetin tırmanışı da bunun göstergelerinden biri.

Faşist şefflik rejimi, politik islamcı restorasyonla, erkek egemenliğinin krizine de çare olmaya çalışıyor. Bu temelde, bir yandan yukarıda özetlediğimiz gibi cins savaşını, bir yandan da “makbul kadın köle-makul erkek efendi” idealine bağlı bir “cins barışını”, cins uzlaşmasını örgütlemeye çalışıyor. Aile ve toplum yapısında öngördüğü, yasal düzenlemelerle desteklenen değişikliklerin yanı sıra, ev eksenli çalışma, bakım emeğinin ücretlendirilmesinin değişik biçimleriyle, ev eksenli üretim politikalarına yönelttiği çabalarla da bu planın ekonomik dayanaklarını oluşturmaya yöneliyor.

Bu politika, toplamda faşist şefflik rejimine istikrar kazandırma hedefinin en önemli dayanaklarından biri.

Saldırının çapının ve hedeflerinin vurgulanan kapsamı ve stratejik niteliği nedeniyle, kadın özgürlük mücadelesinin ittifaklarını genişletmek ve taktik muharebelerde de ciddi bir varlık göstermesini sağlamak önümüzdeki dönemin en önemli görevlerinden biri. Cins çelişkisinin bütün muhataplarının sorunu bu ciddiyetle ele alması gerekiyor.

Tasfiyecilikle Mücadelede Erkek Egemen Örgütsellikle Yüzleşme

Yeliz İsyân

Emekçi sol hareket, gerileme dönemlerinde kadın özgürlük mücadelesini tali plana iten yaklaşımından kopuşamadığı sürece, sınıf mücadelesinde de kötürümleşmekte, gelişim olanaklarını sınırlamaktadır. Kadın özgürlük mücadelesi, sınıf mücadelesinde yaşanan bunalımın devrimci yönde çözümünün itici dinamiği olma potansiyeli taşımaktadır. Böyle olduğu içindir ki, kadın özgürlük mücadelesini büyütmek, politik çizgi sorunu olduğu kadar, ideolojik ve siyasi tasfiyecilikle mücadelenin de gereğidir.

Faşist şeffik rejiminin tasfiyecilik saldırıları, emekçi sol hareketin kadın özgürlük mücadelesi (KÖM) ile ilişkilenişini dolaysızca etkiledi. Emekçi sol hareketin saflarında erkek egemen tutum ve yaklaşımlar daha fazla arttı. Emekçi sol saflarında bulunan kitle örgütleri, sendika ve gruplarda kadın özneleşmesinde azımsanmayacak düzeyde gerilemeler yaşandı. Örgütsel daralma, devrimci saflara akışta sınırlılık, “yasal devrimcilik” eğilimi, umut kırılmasını açığa çıkararak derinleştirdi.

Kadın hareketi tasfiyecilik saldırılarını sokağın dinamik kuvveti olarak karşıladı, politik eylemiyle varlığını korudu. Faşist şeffik rejiminin stratejik saldırı hamlesi olan İstanbul Sözleşmesi’nin gaspını savunma pozisyonunda karşıladı. Bu direnişine karşı, savunmadan aktif savunma

pozisyonuna geçerek dayandığı sınırı aşamamak hareketin birinci zaafı oldu.

İkinci zaafı ise, İstanbul Sözleşmesi’nin gaspına karşı oluşan toplumsal saflaşmayı KÖM çizgisinde dinamik bir kuvvet olarak örgütleyememektir. Faşizmin kadın hareketi dahil mücadeleciler dinamikleri ezme, tasfiye etme saldırıları karşısında yeni bir pozisyon alamadı. Sözleşmenin gaspı sonrası, kadın hareketinin bileşenlerinde tasfiyeciler saldırıların ideolojik, örgütsel sonuçları belirginlik kazandı.

Emekçi sol hareket bileşeni parti, sendika ve örgütler kadın hareketinin taleplerini destekleme, kadınlara yönelen saldırılar karşısında ise tutum açıklama sınırında kaldı. İstanbul Sözleşmesi’nin gaspı saldırısına karşı emekçi sol hareketin neredey-

se tüm bileşenleri yazılı ya da sözlü açıklamalar yaptı. Pratik mücadeleyi ise kadın yapılanmaları ve üyelerine havale etti. Kadın kazanımlarını korumanın, faşist saldırıları geriletmenin önemli bir basamağı olacağı gerçeğini okuyamadı. Faşist kuşatmanın fiili meşru mücadele zemininde konumlanmayı şart koşan dönemde, kadın hareketinin gerisine düştü.

Dönem içinde mücadele saflarından geriye düşen kadınlarda ise içe dönme, bireyselleşme, burjuva yaşam tarzına meyiletme, sevgili ve aile ilişkilerine sivrulma, inanç zayıflaması, politik eylem düzleminden ideolojik tartışmalar düzlemine gerileme ideolojik tasfiyeciliğin sonuçları oldu. Kolektif bir özne olmaktan çıkan kadınların bir bölümü “güçlü, özgür birey kadın” söylemiyle toplumsallığın yerine bireyselliği ikame eder duruma geldi.

Evlilik yaygınlaşarak sosyal paylaşımların zeminine dönüştü. Hızla çocuk sahibi olma, çocukla kurulan bağımlılık ilişkisi cins bilincinde yaşanan aşınmanın yansıması oldu. Erkek egemen kuşatma altında geriye düşüşün tahrip edici ortamında umutsuzluk, güvensizlik derinleşti. Emekçi sol hareket önemli bir nitelik kaybı yaşadı. Bu durum KÖM ile ilişkilenişte sınırlılığın gerilemeye dönüşümünün zemini oldu.

Komünist öncü saflarında da ideolojik-siyasi tasfiyeciliğin kadın cephesindeki yansımaları değişik biçimlerde ortaya çıktı. Komünist kadınlar, örgütsel tasfiyeci kuşatmayı, faşist saldırıları aktif savunma taktiğiyle yanıtlamıştır. Sistematik tutuklama saldırılarıyla dağılan örgütleri yeniden kurma, sınırlı kuvvetlerle de olsa sokağı tutmada ısrarla kadın mevzilerini korumayı başarmıştır.

Buna rağmen komünist kadınların saflarında, değişik tipte evcilleşme örnekleri, geleneksel aileye doğru gerileme, feminist hareketten etkilenme, bağımsız politik hattını geliştirmede iddia kaybı, toplumsallık zemininden uzaklaşma, cins bilincinde körelme gibi ideolojik sorunlar ortaya çıkmıştır. İdeolojik ve örgütsel tasfiyecilikle mücadelede kararlılığı sağlayan, teorik, ideolojik, örgütsel birikim, gerileme dönemlerinde dahi yeniden ilerlemeye zorlayan tüzüksel dayanaklar olmuştur.

Erkek egemenliğinin gelişimi, kadın örgütlenmesinin ve eyleminin gerileyişi ideolojik-siyasi tasfiyecilik dönemlerine daima eşlik etmiştir. İdeolojik tasfiyeciliğin önemli bir ayağı, burjuva ve erkek egemen düşüncesinin devrimci düşüncü kuşatma altına almasıdır. Bu dönemde de ideolojik ve siyasi tasfiyecilik saldırısı, güçlü bir uyanıklık ve mücadele olmadığı her durumda, kadınların emekçi sol saflardaki eylem ve etkinliğini geriletmişinin, erkek egemenliğini güçlendirdiğinin verilerini ortaya çıkarmıştır.

Faşizmin Saldırı Hamlesi Olarak Saflaştırma

Faşist şeflik rejimi KÖM ve LGBTİ+ hareketine saldırılarını toplumsal saflaşma zemininde başlattı, erkek egemenliği yönünde büyütme görüşüyle sürdürdü. LGBTİ+’ları toplumun atılması gereken “hastalıklı” yani, kadın hareketini ise “aile ve makbul kadınlığın düşmanı” ilan etti, saflandırmayı toplumsal gerici temelde derinleştirdi.

Kadın hareketini zayıflatma stratejisini ideolojik saldırılar yoluyla geriletme, kendi içinde bölme ve

emekçi kadınlarla buluşma kanallarını tıkama üzerine kurdu. Kadın kitleleri arasında iki karşıt kamp biçiminde yarıma yaratma yoluna gitti. Kampın bir ucunda üretim alanında da olsa toplumsal vizyonunun temeli “makbul” kadınlar, diğer ucunda ise “makbul” olmayan işçi, emekçi ve kadın özgürlük mücadelesi içinde etkin yer alan kadınlar, özgür, bağımsız kadın kimliği KÖM’ün sürdürücüsü kadınlar durdu.

Burjuva muhalefetin başını çeken CHP ile gerici ve faşist partiler toplumsal saflaşmayı kendi çizgilerine yedeklemek üzere harekete geçti. İstanbul Sözleşmesi’nin gaspı saldırısı saflaşmanın taraf ve çizgilerini belirginleştirdi. Faşist şefin başını çektiği, faşist AKP, MHP, YRP ve Hüda-Par gerici saflaşmanın örgütleyicisi oldu. SP ile faşist şefin eski yol arkadaşları gerici saflaşmanın belirgin destekçileri oldu.

Klasik burjuva erkek egemen kadın-erkek eşitliği anlayışının temsilcisi CHP, “laiklik” anlayışı ile gerici saflaşma karşısında muhalefet pozisyonu aldı. Seçim dönemlerinde bilinen, kadınların yaşam tarzına saygı,

kadın istihdamı, özgürlük, eşitlik ajitasyonunu yoğunlaştıran CHP, ittifak ortakları ile ters düşmemeyi de dikkat merkezinde tuttu. İstanbul Sözleşmesi’nin gaspı saldırısını, faşist şeflik rejimi karşısında kadınları yedeklemek adına kullandı. Bunu bir düzeyde başardı. Cumhurbaşkanlığı seçiminde neredeyse bütün feminist, reformist kadın örgütleri CHP adayı Kemal Kılıçdaroğlu’na oy çağrısında bulundu.

CHP’ye yedeklenmenin böldüğü ilk kadın örgütü Kadın Savunma Ağı oldu. Halkevci Kadınlar’ın bir bölümü, “örgütsel bir yapı olarak, ancak tek tek Halkevleri üyesi kadınları bağlayıcı nitelikte olmayan” açıklamasıyla ağdan ayrıldıklarını duyurdu.

Politik İddiasızlıktan Kadın Özgürlük Mücadelesinde Politikasızlığa

2000’li yıllar devrimci hareketin, kadın özgürlük mücadelesinin genel gelişimine bağlı olarak kadın örgütlenmesi sorununu daha fazla gündeme aldığı, ancak kadın örgütlenmesi-

ni genel devrimci çalışma içerisinde sınırlı bir rol atfederek ve çalışmanın diğer ihtiyaçları ve gündemleri içerisinde sık sık silikleşen biçimde toplumsal devriminin ihtiyaçlarıyla bağlı belirlediği yıllardır. Cins çelişkisi kapsamındaki ideolojik mücadelenin merkezinde erkek egemenliği değil feminizm durmaktadır.

Komünist kadınların 2005 8 Mart çıkışı, devrimci harekette KÖM ile ilişkilenişte yeni bir ilişki biçimi ve çizginin oluşumunun adımıdır. Bu temelde komünist öncü ile devrimci hareket arasında ayrışma yaşanmıştır. Salt kadın katılımıyla 8 Mart eylem ve etkinliklerini örgütleme kararı alan komünist kadınlara karşı, devrimci parti ve gruplar “Kızıl 8 Mart” ittifakını kurmuştur. Yürüyüş, Özgür Gelecek, Kızıl Bayrak, Halkın Günlüğü, Alınteri ittifakın kurucuları arasındadır.

Dönem boyunca komünist kadınların kadın iradesi ve aklına yaslanma zemininde cins bilincini büyüterek erkek egemenliğiyle mücadelede yeni bir düzey yaratması devrimci harekette pozitif yönde basınç yaratmıştır. 2010 sonrası Özgür Gelecek’in Yeni Demokrat Kadın çıkışı, erkek egemenliğini sorgulama ve yöntem arayışı devrimci yönde gelişiminin önemli bir adımıdır. Bu süreçte Yürüyüş/Halk Okulu ve Kızıl Bayrak dışında devrimci parti ve örgütler KÖM ile pratik ilişkilenişte ileriye doğru gelişim seyri izlemeye başlamışlardır. Buna karşın emekçi sol hareketin devrimci partileri, verili durumlarıyla bütünsel bir yüzleşme içine giremedikleri gibi, örgütsel, programatik ve tüzüksel bir gelişim düzeyi de yaratamamışlardır.

2015’te Suruç katliamından başlayarak geliştirilen ideolojik-siyasi

tasfiyecilik saldırısı ve faşist şeffik rejiminin kuruluş sürecine emekçi sol, kadın özgürlük mücadelesiyle ilişkilenişinde belirli bir yükselme eğrisine girdiği, emekçi sol saflarda bu konudaki iç mücadelenin de şiddetlendiği koşullarda girmiştir.

İçinden geçilen tasfiyeci kuşatma ve saldırılar karşısında devrimci parti ve örgütler genel olarak savunma pozisyonunda konumlanmıştır. Örgütsel varlığını, sınırlanan kuvvetlerini korumayı öncelediği oranda, faşizme karşı yığınları örgütleme ve savaştırma yönünde politik iddiası zayıflamıştır.

Bunun en önemli yansımalarından biri kadın cephesinde yaşanmıştır. Olduğu kadarıyla emekçi sol yapıların kadın örgütlenmeleri önemli ölçüde dağılmıştır. Kurulu ya da kurulmakta olan kadın yapıları kadın özgürlük mücadelesine politik bakımdan öncülük etme, hiç değilse politik yönünü etkileme iddiası sergileyemedikleri gibi, ideolojik öncülük pratiği de geliştirememiştir. Sonuç verili ideolojik tabloya eklenme; ya erkek egemen genellemeci bir kadın mücadelesi anlayışının kadın cephesindeki katı savunuculuğu (EMEP örneği gibi) ya da sosyalist feminist pozisyona doğru sürüklenme olmuştur. Tasfiyeci saldırılar ve emekçi solun mecalsizliğiyle de birleşen “yenilenme”, birikimini içerip aşma değil tasfiyeci yenilenme yönünde olmuştur. Sosyalist feminizmin devrimci yapıların saflarında daha yaygın bir zemin buluşu tasfiyeci “yenilenme”nin yansımasıdır. Bir yandan geleneksel erkek egemen anlayışlarla ilerlenemeyeceği gerçeği ortadadır, bir yandan da politik iddiasızlık ve ideolojik kuşatmaya dirençsizlik kendi özgün yolunu bul-

ma iradesiyle hareket etmenin önünü almaktadır. Aynı zeminde ilgisizlik, kaydedicilik, analizcilik politikanın genel eğilimi olarak gelişmiştir.

Devrimci Hareketin Güncel Durumu

Devrimci yayınlardan KÖM konusundaki görüş ve değerlendirmelere birkaç örnek vermekte yarar var.

Alınteri/Devrimci Proletarya’da yayınlanan yazı ve tartışmalarda, kadınlar arasında örgütlenmeyi büyütme görüşü açısı olumlu bir yan olarak öne çıkıyor. Değerlendirmelere konu diğer öncelikse feminizm “tehlikesi” ve ondan korunma yolları. Alınteri, kadın hareketi ile ilişki pozisyonunu, “sınıf mücadelesine çıkmayan bir çalışmanın içinde olmaktansa hiç olmamak daha yeğdir” görüşü açısıyla tarif ediyor. Kadın hareketinin sınıf mücadelesi ile ilişkisine sorular sorarken, sınıf mücadelesinin kadın hareketi ile ilişkisizliğini sorgulamıyor.

Halkın Günlüğü “Öncelikli olarak kendimizden, örgütümüzden/örgütülülüğümüzden başlayarak; örgütsüzleşmiş tüm kadın yoldaşlarımızı da örgütleyerek, deneyim, birikim ve yeteneklerimizi kendimizi ve örgütlülüklerimizi güçlendirmenin manivelası yapmalıyız. Ve doğru politikalarla, doğru araç ve özgün yöntemlerle kadın kitleleriyle buluşmalı ve onları örgütlü mücadeleye sevk etmeliyiz” demektedir. Dünden farklı olarak kadın hareketi ile ilişkilenişte somut görev tayininde bulunan Halkın Günlüğü, birleşik devrimci kadın mücadelesi hedefini açıklamaktadır.

Yeni Demokrasi devrimci kadın örgütlerinde son on yıldır feminist tutumların eğilim olmanın ötesine geçerek sınıf bakış açısının yerine cinsiyetçi bakış açısının konması dü-

zeyine vardığı tespiti yapıyor. Feminist kadın hareketi ile geliştirilecek ittifak politikalarının revizyonizm üreteceği iddiasında bulunuyor. Devrimci kadın örgütlerini eylem birliğini geliştirmeye çağıran Yeni Demokrasi, kadının kurtuluşunu devrimci tarzda ele alma tartışmalarıyla, bilinen kadın özgürleşmesini toplumsal devrime havale etme yanlısını tekrarlıyor.

Umut Gazetesi ise “patriyarkal kapitalizme karşı sosyalist feminist mücadele”yi büyütme çağrısında bulunarak, sosyalist feminist görüş açısını sürdürüyor.

Devrimci harekette erkek egemenliği ile mücadelede programsızlığın temsilcisi konumunda olan Halk Okulu, Şubat 2024 tarihli sayısında, büyük puntolarla “LGBTİ+’lar, kadın hakları ve kadına şiddet emperyalist sistemin yarattığı sorunlardır! LGBTİ+ hak alma, kadın hakları ve kadına şiddet mücadelesi emperyalizmin sınıf mücadelesini rayından saptırmak için ürettiği politikalar!” diyor. Değerlendirmeleriyle faşist şeflik rejiminin gerici söylem ve eylemlerine “komplo”cu yoldan yedekleniyor. Bilimsel, toplumsal, sınıfsal tek bir analizi barındırmayan, sorunu yansıtmayan, basmakalıp sloganlarla toplumsal gericilik örgütüyor. Burjuva partilerin dahi kadın hareketinin basıncıyla cüret edemediği dil ve savrulmayla LGBTİ+’ları hedef haline getirip erkek egemenliğini ve nefret diline varan bir hattan heteroseksist zulmü savunuyor.

Devrimci hareketin saflarında KÖM ile ilişkide üç ayrı program bulunuyor. Birincisi, komünist kadınların öncüsü oldukları kadın devrimi ve devrimci çözüm programı; ikincisi, feminizme yedeklenen sos-

yalist feminist anlayışın reformcu çözüm programı; üçüncüsü ise, kadın özgürleşmesini devrim sonrasında havale eden, programsızlık programı. Birinci ve ikinci programın cins çelişkisi zemininde ittifak olanakları bulunurken, üçüncüsüyle böyle bir olanak bulunmuyor. “Kadın erkek el ele” deyişinde somutlaşan havaleci programın erkek egemen içeriğinin sonuçları tasfiyecilik döneminde daha belirgin açığa çıkmıştır.

Komünist kadınlar iki çizgiyle de ideolojik mücadele yürütüyorlar. Sosyalist feministlerle ideolojik mücadele feminizme karşı ideolojik mücadelenin kapsamındadır. Muhatapları söz konusu olduğunda olanakları henüz çok sınırlı olsa da, komünist kadın hareketini ve kadın devriminin birleşik önderliğini yaratmak komünist kadınların görüş açısında vardır. Komünist kadınlar teorik, ideolojik, örgütsel birikimini politik eylemin gücüyle buluşturduğu ölçüde devrimci harekette ilerletici olma pozisyonunu büyütecektir.

Emekçi Sol Harekette Dağılıma Ve Geriye Çekilme

Emekçi sol hareketin reformist bileşenleri SYKP/Mor Sarmaşık, EHP/Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, TÖP/Mor Dayanışma/Kampüs Cadıları, Halkevleri/Kadın Savunma Ağı, TİP, EMEP, Sol Parti ve TKP'nin KÖM ile ilişkilenişlerinde farklılıklar vardır. Tasfiyeciler saldırılar her birini farklı düzeylerde etkilemiştir. İstanbul Sözleşmesi'nin gaspıyla kendisini sosyalist feminist olarak tanımlayan, cins çelişkisi zemininde politik iddiası bulunan hareketlerde geriye çekilmeler yaşanmıştır. Feministler dahil kimi oluşumlar ise bölünerek zayıflamıştır.

Kadın hareketinin aktif bileşeni, Kadın Savunma Ağı yaşanan bölünmeyle geriye düşmüştür. Faşist şeflik rejiminin hedef haline getirdiği ve hakkında kapatma davası açılan Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu ilk etapta bu saldırıyı sokakta karşılamış olsa da zamanla geriye çekilmiştir. Kampüs Cadıları, bir dönem üniversitelerde cinsel saldırılara karşı öz savunma eylemlerinin geliştirilmesinde önemli bir odak haline gelmiş, ancak o da bu dönem geriye çekilmiştir.

Bu hareketlerin handikaplarından biri de, karma örgüt yapılarına karşın, faşizmin kadınlara yönelik stratejik saldırıları karşısında bütünsel olarak örgütlerini harekete geçirme yönelimleri bulunmamasıdır. Bunda kitlesel olanın peşinden sürüklenme esas nedendir. En tipik yansımasıysa birleşik eylemlerde feminist kadınların yasakçılığına karşı tutumsuzluklarıdır.

Sol Parti'nin KÖM ile ilişkisinin özeti “Laiklik yoksa eşitlik de yoktur” sloganıdır. Geçmişte ÖDP’li Kadınlar kadın hareketinin bileşeniyken, bugün etkinlik göstermemektedir. Belirgin biçimde CHP çizgisine savrulan Sol Parti’nin erkek egemenliği ile mücadelede sınırı fa-

şist şeflik rejiminin gericiliğine karşı laiklidir.

TİP'in ayrı bir kadın örgütlenmesi yoktur. AKP ve kadınlara yönelen gerici saldırıları karşısında "laiklik, eşitlik" TİP'in politik ajitasyon ve propagandasının konusudur.

EMEP'li Kadınlar, kadın dayanışma evleri, kooperatif tipi esnek örgütlerle örgütlenme alanını genişleme görüşü açısıyla hareket ediyor. Buna karşın ideolojik, politik görüşü açısı KÖM'ün geliştirilmesi değil, kadın işçi ve emekçilerin EMEP'e örgütlenmesidir.

Sosyal şoven TKP ise "sınıfsal radikalizm" sosuna batırılmış, demagogik "Kadın Manifestosu" ile erkek egemenliğinin avukatlığını yapıyor. TKP, gülünç bir radikalizm pozuyla pozitif ayrımcılık ve eş başkanlık uygulamalarının kadınların ikincil rolünü meşrulaştırdığını iddia ediyor. TKP, "Komünistler, işçi sınıfını örgütlerken onu parçalara ayırmaz. Bu nedenle kadınları örgütlemeye yönelik çalışmaların vaadi, kadını sınıfın kendisinden soyutlayan nitelikte değil, kendisini sınıfın içinde var edebilen kadınların güçlenmesine omuz veren nitelikte olmalıdır" bi-

çimindeki erkek egemen akıl ve sol lafazanlık tarzıyla kadın kazanımları karşısında gerici bir tutum sergiliyor.

Sendikaların Kadın Üyeleriyle İlişkisi

Faşist şeflik rejimi, LGBTİ+ karşıtlığı ve aile kurumunun güçlendirilmesi söylemleri ile toplumsal gericiliği örgütlenme yoluna gitti. Bu yoldan İstanbul Sözleşmesi'ni gasp saldırısında ezilen sınıflardan erkekleri azımsanmayacak düzeyde yedelemeyi başardı.

Bu saflaşmada sendikalar da ayrıştılar. Türk-İş, Hak-İş, Kamu-Sen, Memur-Sen faşist şeflik rejiminin gerici kampında pozisyon aldı. DİSK, KESK ve ilerici bağımsız sendikalar İstanbul Sözleşmesi'nin gaspına karşı tutumlarıyla kadın hareketinin yanında konumlandılar. DİSK ve KESK merkezi basın açıklamalarıyla protesto eylemleri yaptı. Ancak tutum açıklamak dışında, kadın üyelerinin öncülüğünde mücadele etme, toplumsal saflaşmayı kadın hareketi lehine büyütme yönelimi içinde olmadılar.

İstanbul Sözleşmesi'nin gaspı günlerinde İstanbul'da yasaklanan

1 Mayıs açıklaması politik eylemin düzeyinin özetidir. Açıklamada, “İstanbul Sözleşmesi fesih kararı geri çekilsin, sözleşme etkin uygulansın” temennisi ile “kadınlar, LGBTİ+’lar mücadeleye devam ediyorlar” tespiti bulunuyor. Tutum açıklayarak kadın hareketinin yanında saf tutan sendikalar kadınların mücadelesinin seyircisi konumundadır. Sendikalar, işçi sınıfı ve emekçilerin yarısını oluşturan kadınlara saldırılar karşısında politikasızdır. Üye erkek işçi ve emekçilerin erkek egemen tutum ve yaklaşımlarıyla mücadelede de sınırlı bir yönelim içindedir.

KESK’in uyguladığı eş başkanlık sistemi, kota uygulaması ileri sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Ancak tasfiyecilik döneminde kadın eş başkan bulmakta zorlanma, eylemlere katılımda kadın oranında azalma, kadınların geriye düşüşüyle bağlı olduğu kadar, erkek egemenliğiyle mücadelenin sınırlılığının sonuçlarıdır. Genel başkanı kadın olan DİSK’in, bağlı sendika yönetimlerinde kadın temsilinin neredeyse bulunmaması önemli bir veridir. Tasfiyecilik döneminde belirgin biçimde CHP’ye yedeklenen DİSK’te erkek egemenliğinin alanı da genişlemiştir.

Sendikalar İstanbul Sözleşmesi’nin gaspına karşı açıklamalarında faşist şefflik rejimini tutum değiştirmeye çağırmıştır. Ancak üye erkek işçi ve emekçilerine KÖM lehine tutum alma çağrısı dahi yapmamışlardır. İşçi ve emekçi kadınları 1 Mayıs’a katılmaya çağıran sendikaların 1 Temmuz İstanbul Sözleşmesi eylemine üyelerini taşıma yönelimi dahi olmamıştır. Sendikaların tutumu kınamacılığın ötesine geçmeyen politikasızlık, mücadeleyi kadın hareketine havale eden ilişkisizliktir.

Sendikaların KÖM ile ilişkisi Ar-Ge çalışmalarına bağlı veriler açıklama ve takvimsel günlerde görüş beyanında bulunmaktan ibarettir. Erkek egemenliğiyle mücadeleyi gündemine almayan sendikalar, üye erkek işçilerle karşı karşıya gelmekten sakınmaktadır.

Kadın hareketi ise, ezilenlerle bağını öncülük iddiası ve ittifaklıkla değil, “kesişimsellik”, “dayanışma” düzleminde kurmaktadır. Bu ilişki biçimiyle, kendisini olduğu kadar gücünü de sınırlamaktadır. KÖM lehine toplumsal saflaşmaya alan açan, toplumsal dinamikleri buna zorlayan, çağıran politik çizgiyi geliştirememektedir. Feminist hareketin hegemonyasından, devrimci ve emekçi sol hareketin politik iddiasızlığından beslenen bu durum, ideolojik ve politik mücadelenin önceliklerindedir.

Kadın Hareketini İçten Darbeleyen “Yasakçılık”

Feminist Gece Yürüyüşleri ve birleşik kadın eylemlerinde ajitasyon-propaganda yasakçılığına karşı mücadele, zaten kadın hareketinin birleşik mücadele gücü açısından da, gelişimi açısından da, erkek egemen tarzdaki farklı bir tarz iddiası açısından da yeterince zedeleyiciyken, ideolojik ve siyasi tasfiye saldırıları altında bu durum, faşist şefflik rejiminin devrimci örgütlere, örgütlülük fikrine saldırılarının tuzu biberi oluyor; nesnel olarak devrimci harekete karşı güvensizlik ve tepki örgütlemesiyle, bu saldırılarla aynı zeminin paraleline düşüyor. Kadın özgürlük mücadelesinin ilkeleri ile bağdaşmayan, örgütlü kadın kimliğini, varlığını görünmez kılan bu yasakçılık hem ideolojik mücadelenin hem de eylemli tutumun konusu olmalıdır.

Faşist şefflik rejimi, örgütsüz kadınları adresiz bırakmak, örgütlü kadınların ise örgütsel kimliğini ortadan kaldırmak istemektedir. İdeolojik tasfiyecilikle kadınların toplumsal kimliğinin karşısına bireyselliği koymaktadır. Feminist hareketin “yasakçılığı” örgütlü kadınlara, eylem alanlarında “kadın birey” olmayı, yani kimliksizleşmeyi şart koşmaktadır.

“Yasakçılık” kadın hareketini güçlendirme, birleştirme iddialarının aksine, bölünme ve gerilemenin üreticisidir. Kadın kitlelerine örgütsüzlüğü, birey kalmayı tek seçenek olarak sunmaktadır. Feminist hareketin hegemonyasını koruma, adresi olmayan kadınları ve kazanımları kendine mal etme isteğinin sonucu gelişen yasakçılık, KÖM’ün bütünsel gelişimi, ihtiyaçları söz konusu olduğunda sorumsuzca dayatılan tutumdan başka bir şey değildir.

8 Mart ve 25 Kasım eylemlerinde sayıları binleri bulan kadın varlığı, mücadelenin süregelen gündemleriyle ilişkiye yansımamaktadır. 8 Mart ve 25 Kasım’ı varlığını gösterme alanı olarak gören feminist hareket, eylem

günü alana akan kadınların ertesinde ne yapacaklarıyla ilgili değildir. Erkek egemenliğine karşı biriken kadın isyanı ve öfkesinin örgütlenmesinde, kadınlara kadın birey olmayı dayatmaktadır.

Komünist kadınlar “yasakçı” tutumu her platformda eleştirmiş, değişimi için mücadele etmiştir. Komünist kadınlar için kadınların birleşik mücadelesi stratejiktir. Yasakçılığın tutum olarak dayattığı iki seçenek vardır. Ya yasak delici tutumla dışsal bir kuvvet biçiminde konumlanma ya da yasakçılığa tabi olarak içsel tutuma hapsolme. Feminist basındaki tartışmalar, ortak eylemlerde ortaya çıkan farklılıklar karşısında alınan tutumlar, “ya tümüyle tabi olun ya da gidin ve kendiniz yapın”a denk düşen tutumlar birleşik mücadelenin gerekleriyle bağdaşmıyor. “Birleşiklik” bir tek renklilik dayatmasına dönüşüyor. Kolay tartışmalar, kolay çıkarsamalar, kolay yaftalamalar, kadın özgürlük mücadelesini feminizme eşitleyen, böylece feminist olmayan her duruşu, kendi içeriğiyle, kendi amaçları, hedefleri, eylemi üzerinden tartışma sorumluluğu bile

göstermeksizin eril olarak reddetme lüksü, hareketin birleşikliğini asıl zedeleyen etmenler. Keza yasakçılığın bir tür demokratiklik, kadın tarzı, eşitlik olarak sunulması da demagojik bir boyuta varıyor. Birleşik bir mücadelenin hukukuyla da, mantığıyla da buluşmayan bu yaklaşımlar daha ciddi bir ideolojik mücadeleyi gerektiriyor.

Feminizmin kadın hareketi üzerinde oluşturduğu hegemonyasına dayanarak dayattığı yasakçı yaklaşımı ancak kadın hareketine yön verecek bir örgütlülük ve toplumsallık düzeyiyle kırılabilir.

LGBTİ+ Hareketiyle İlişkide Kırye Savrulma

Erkek egemen faşist şefflik rejiminin yok sayması ve yasaklaması karşısında LGBTİ+ haklarını ve Onur Yürüyüşü'nü sahiplenme ve sokakta ısrar tasfiyecilikle mücadelede önemli eşiklerden biri oldu. Faşist şefflik rejimi, cins politikasını düzenleme, erkek egemenliği ekseninde restore etme planına bağlı olarak LGBTİ+ hareketinin politik varlığını topyekün ezerek tasfiye etmek istemekte, birey ve hareket olarak yasadışı ilan etmektedir.

Faşist şefflik rejiminin saldırı politikası iki esasa dayanmaktadır. Faşist politik islamcı ideolojik dönüşüm normlarıyla uyumlu olmayan LGBTİ+ varlığını ortadan kaldırmak. Toplumu aile politikasına inananın ideolojik argümanlarından biri olarak LGBTİ+'ları "öcü" olarak sunup, "bakın haliniz bu olur" propagandası yapmak. Bunun için, Onur Yürüyüşlerini yasaklamış, gökkuşağı bayraklarını suç delili saymıştır. Bu yoldan politik islamcı YRP'nin, cemaatlerin ve faşist hizbulkontra

partisi Hüda-Par'ın taleplerini karşılayarak, toplumsal gericiğin desteğini almayı hedeflemiştir. LGBTİ+ katliamlarına cezasızlık politikasıyla şiddeti meşrulaştırmıştır.

LGBTİ+ hareketinin gelişim yıllarındaki güçlü yanı, kadın hareketi başta olmak üzere, toplumsal mücadele ile kurduğu bağıdır. Faşist şefflik rejimi bu bağı koparmayı, LGBTİ+ hareketini yalnızlaştırmayı hedeflemiştir. Devrimci hareketten kopan ve devrimci harekete haklı ya da haksız tepkileri zemininde düşmanlaşan eski devrimci/solcu LGBTİ+'ları bunun için kullanmıştır. İfşa hareketinin elverişli ortamında bu kişileri, devrimci ve antifaşist hareketin antipropagandasının aracı yapmıştır. Pek çoğu temelsiz iddialardan beslenen ve devrimci hareketi yıpratma eylemi biçimini alan bu durum LGBTİ+ hareketini apolitikleşme, örgütsüzleşme, antifaşist saflara yabancılaşma riskiyle karşı karşıya bırakmıştır. Bu temelde gelişen saflaşma, düşmanın provokatif saldırılarıyla da birleşince, feminist hareketin ve emekçi sol hareketin LGBTİ+ hareketiyle ilişkide kazandığı düzeyin gerisine düşmesine neden olmuştur.

Feminist hareket içinde başlayan Trans Dışlayıcı Feminist (TERF) tartışmaları, LGBTİ+ hareketiyle ilişkide kırılma noktasıdır. İlişkiler-

de parçalılık ve cinsel kimlik temelinde ayırıştırma pratikleri ortaya çıkmıştır. İttifak zeminini daraltıcı bu yaklaşımlar, LGBTİ+ hareketinde de kadın hareketiyle ilişkilerde tepkiseliliği ortaya çıkarmıştır. Erkek egemenliği ve heteroseksizmin birleşik saldırılarına karşı mücadelede ittifak zemininin yerini ilişkilerde gerilim ve tepkiler almıştır.

LGBTİ+ hareketi karşısındaki tutumda Kürt ulusal demokratik hareketinde görünür biçimde geriye düşüş yaşandı. Ulusal demokratik hareket, emekçi sol hareketin ve kadın hareketinin LGBTİ+ hareketiyle ilişkilenişinde ileriye doğru adımlarda 2000'lerin başlarından itibaren son derece ilerletici roller oynamıştı. Konunun teorik olarak gündemleştirilmesinde, trans kadınlara değişik platformlarda alan açılmasında, ortak eylemliliklerin gelişiminde ön açıcı tutumlar almıştı. Ulusal demokratik hareketin katkılarıyla birleşik mücadele partisi 2014 yerel seçim bildirgesinde “cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği farklı olan kişilere karşı her türlü ayrımcılığı engelleyici ve caydırıcı tedbirleri alacağız. Bu konuda eğitimler vereceğiz, hep birlikte öğreneceğiz” biçiminde LGBTİ+ taleplerini yükseltme noktasına ilerlemişti. Geline aşamada, oynadığı öncü rolden sonra taban baskısı altında kalarak, bu konuda heteroseksist bir söyleme savrulmuş, bulunduğu kurullarda ortak metinlerden LGBTİ+ haklarıyla ilgili vurguların çıkarılmasını sağlamış, örgütlerde temsiliyet alanlarını tıkayan ve politik eylemlerde LGBTİ+ katılımını sınırlamaya çalışan bir hatta girmiştir.

Komünist kadınlar, LGBTİ+’larla ilişkilerini politik aklını, dilini, tarzını, özgün komünist kimliğini geliştirmeleri hedefine bağlı kurmakta,

harekete yönelen saldırılarla mücadeleyi öncelikleri arasında görmektedir. LGBTİ+ hareketini yalnızlaştırma, birliğini parçalama kaynağına dönüşen TERF tartışmalarına karşı tutumu, bu anlayışla ideolojik mücadele ve eylemli tutumdur.

Faşist şeffik rejimi toplumsal gericiği örgütlemeye LGBTİ+’ları propaganda aracı olarak kullanmaya devam ediyor. Transfobi, homofobi ve bifobiyi bilinçli olarak körüklüyor. Toplumsal vizyonunu inşada önünde duran tüm engelleri kaldırmak istiyor. Emekçi sol hareketin saflarında LGBTİ+’larla ilişkide heteroseksist gerileme faşist şeffik rejiminin saldırılarına karşı hareketi yalnızlaştırıyor. LGBTİ+ hareketinin daralması, heteroseksizmin egemenlik alanını genişleterek, homofobi ve transfobiyi belirginleştiriyor. Emekçi sol hareket, saldırılara karşı mücadeleyi, faşizme karşı mücadele görevleriyle bağlı yenden ileri bir düzeye taşımaktadır.

Bir Sınanma Eşiği Olarak İfşa Hareketi

2019-2020, cinsel suçlar karşısında tek tek kadınların “ifşa” haklarını kullandığı, ifşanın giderek hareket biçimini aldığı yıllar oldu. İfşada bulunan örgütsüz kadınlar, en başta kadınları yardıma çağırarak, cinsel suçlar karşısında politik tutum aldı.

Mesleki statü sahibi ve tanınır olmayı cinsel suçlarını örtmenin aracı gören erkekler yapılan ifşalarla panikledi. Hareket cinsel saldırılara karşı duruşta örgütsüz kadınlara moral güç kazandırdı. Hareketin basıncıyla sınırlı da olsa, sendikalar cinsel suçlara karşı tüzük değişiklikleri yaptı, yönetmelikler hazırladı.

Emekçi sol hareket açısından ifşa hareketinin başladığı dönem ile saf-

larında ortaya çıktığı dönem arasında tutum farklılıkları oluştu. Cinsel suçlarla mücadeleyi politik eylemin konusu görmeyen, kadın özneleşmesine yaslanmayan örgütler en fazla zorlananlar oldu. İfşa hareketi, erkek egemenliğini zorladığı kadar, emekçi sol hareketin sınırlarını da zorladı. Cinsel suçlarla mücadelede yetmezlikleri ve yaklaşım sorunlarını belirginleştirdi.

Faşist şefflik rejimi ifşa hareketini kadın hareketinin bileşenlerini karşı karşıya getirerek bölmek için kullandı. Özel yönlendirmeler, devşirme işbirlikçi-itirafçı figürler, sosyal medya platformlarında örgütlenen ağlarla, komünistler başta olmak üzere emekçi sol harekete dönük psikolojik savaşı derinleştirdi. Komünist kadınların saflarında güven bunalımı ve çizgisine güvensizlik yaymayı hedefledi.

Aslında coğrafyamızdaki ilk büyük çaplı siyasi ifşa çalışması olan "Gözaltında Taciz ve Tecavüze Karşı Kampanya"nın öncüsü olan komünist kadınlar, birey erkeklerin cinsel suçlarına karşı yükseltilen ifşa pratiklerini ve bu kapsamda gelişen

hareketi de bir politik hareket olarak sahiplendiler. Faşist şefflik rejiminin ifşa hareketini devrimci ve komünistlere karşı bir psikolojik savaş hamlesiyle ideolojik-siyasi tasfiye saldırılarının parçası haline getirmesi dahi, bu konuda bir politik tutum kırılmasına yol açmamıştır.

Emekçi sol hareketin kimi bileşenleri, yazık ki, nesnellikten ve somut verilerden uzak bu psikolojik savaşın parçasına dönüşmüştür.

Komünist kadınlar oluşan basınca rağmen, kurumsal olarak yaptıkları açıklamalar dışında, kişilerde somutlanacak tutum ya da teşhire başvurmamıştır. Süreci karşı devrim, burjuvazi ve erkek egemenliğinin politik ve ideolojik saldırıları temelinde ele almış; kadın kazanımlarını zayıflatmaktansa, örgütsel-fiziki-siyasi bedellerini göğüslemiştir.

İfşa Hareketi Karşısında EMEP'in Reformizm Güzellemesi

Örgütsel daralma, verili kuvvetlerini tutma ve koruma basıncı emekçi sol hareketin EHP, Kaldıraç gibi ifşaya konu olan bileşenlerini savunmacı pozisyona itmiştir. Devrimci

harekette de benzer örnekler oluşmuştur.

Harekete baştan retçi yaklaşanlar arasında öne çıkansa EMEP olmuştur. Sendikalizm anlayışıyla işçi sınıfını dilden düşürmeyen, kadın işçilerden sıklıkla söz eden EMEP'in ifşa hareketini analizi incelenmeye değer! EMEP'li Kadınlar, Ekmek Ve Gül dergisinden, kadın hareketini ifşa hareketinin “zararlarına” iknaya çalışmışlardır. İşçi kadınların cins çelişkisi ve erkek egemenliğinden kaynağını alan sorunlarının varlığını kabul ederken, kadınların önceliğini sınıf mücadelesi olarak tayin etmektedirler. Ancak onlara göre bu “sınıf mücadelesi” öyle bir şeydir ki, işçilerin günlük talepleri dışındaki çelişkilerle bağlı sınıf mücadelelerini kapsamaz. EMEP'li Kadınlar, ifşa hareketini sınıf mücadelesinde erkek işçilerle kadın işçileri karşı karşıya getirecek sürtünme alanı kabul etmektedir.

EMEP milletvekili Sevda Karaca, dönem yazılarında, kadınların homojen bir ezilen cinsiyet olmadığını, ezilmişliklerinin, baskı ve tahakkümün de sınıfsal çelişkiler içinde yoğun olduğu tespitiyle, cinsel saldırıları sınıf çelişkisine bağlamaktadır. Cins çelişkisini tartışmaya değer görmeyen Karaca, işçi kadınların ifşadan haberdar dahi olmadıklarını, böylesi bir gündemleri bulunmadığını iddia ederek, hareketi orta sınıftan kadınların eylemi ilan etmiştir. Bu tespit, böyle bir hareketi işçi kadınlara doğru yayarak onların erkek egemenliğine karşı öfkesini ve mücadelesini büyütme, politikleşmelerine alan açma gibi bir görev saptamaya ise elbette bağlanmamaktadır.

Karaca için ifşa hareketi, işçi ve emekçi kadınlar için eşitsizlik, ka-

dınları ve kadınlığı toplumsal ve tarihsel bağlamından uzaklaştırarak homojenleştirme, kadınların aralarındaki farklılık ve egemenlik ilişkisini gizlemeye neden olan potansiyel tehlikedir. Karaca, kadınların taciz ve tecavüz faillerini ifşa etme cesaretinin karşısına erkek görüşü açısıyla bağlı bir “sınıfsallık” duvarı, koca bir korku bariyeri örmüştür.

Karaca, yaşadığı şiddet karşısında sessiz kalmamanın, anlatmanın, faili ortaya sermenin kadınlar için riskli olduğunu söyleyecek kadar ileri gitmiştir. Ve nihayet cinsel suçlarla mücadelede reformizmin “çözüm reçetesi”ni açıklayan Karaca, “Bugün iktidar politikaları ve erkek egemenliğini pekiştiren söylem ve uygulamalar bu hakları kağıt üzerinde bile anlamsız hale getiriyor diye bunlardan vazgeçemeyiz” demektedir. Karaca, EMEP adına, toplumsal adalet ve hukukun göreceli olacağı, herkesin kendine göre ceza anlayışı oluşturacağı tartışmalarıyla aslında kadın öz savunması ve adaletine itirazını ilan edip, burjuva hukukun uygulanması mücadelesine çağrı yapıyor.

Tasfiyecilikle Mücadele İçin Kadın Özgürlük Mücadelesini Büyütme

Faşist şeffik rejimi cins savaşını derinleştirerek sürdürüyor. Kadın kazanımlarını tasfiye etme ve toplumsal vizyonuna uyan “makbul” kadınlığı hakim kılma saldırılarına devam ediyor. Erkek egemenliğini zayıflatan tüm kadın kazanımlarını parça parça çıkarmayı sürdürdüğü cinsiyetçi yeni yasalarla ortadan kaldırıyor. Burjuva aile kurumunun toplumsal vizyonuyla uyumlu biçimde tahkimi öncelikli hedefleri arasında bulunuyor. Sömürgeci savaş politi-

kaları, ekonomi programıyla derinleştirdiği yoksullaşma saldırılarıyla kadınlara “evsel köleliği” dayatıyor. Her fırsatta LGBTİ+’ları hedef haline getirerek, toplumsal gericiliğin ateşini harlıyor.

Faşist şeffik rejiminin stratejik hedeflerinin önündeki temel engel, Kürdistan’da sömürgeci işgal savaşıyla Kürt ulusal demokratik hareketini, ideolojik-siyasi tasfiyecilik saldırılarıyla devrimci hareketi tasfiyeyi başaramamasıdır. Toplumsal vizyonunu inşanın başlıca engeliyse, kadın kazanımlarının gaspı saldırılarına karşı sokağı tutmakta ısrar eden, direnişini sürdüren kadın hareketinin varlığıdır.

Emekçi sol hareket, gerileme dönemlerinde KÖM’ü tali plana iten yaklaşımından kopuşamadığı sürece, sınıf mücadelesinde de kötürümleşmekte, gelişim olanaklarını sınırlandırmaktadır. KÖM sınıf mücadelesinde

yaşanan bunalımın devrimci yönde çözümünün itici dinamiği olma potansiyeli taşımaktadır. Böyle olduğu içindir ki, KÖM’ü büyütmek, politik çizgi sorunu olduğu kadar, ideolojik ve siyasi tasfiyecilikle mücadelenin de gereğidir. En fazla geriye savrulduğu noktadan yapacağı sıçramayla, tasfiyecilikle mücadelede atılım yapma olanakları bulacaktır.

Kadın hareketi savunma pozisyonundan aktif savunma pozisyonuna geçme, dayandığı sınırı aşma zorunluluğu ile karşı karşıyadır. Kadın hareketinin antifaşist niteliğinin güçlendirilmesi, aktif savunma pratiğinin geliştirilmesi sorumluluğu ise komünist kadınlar başta gelmek üzere devrimci kadın örgütleri ve kuvvetlerine aittir. Söz ve eylemin tutarlı birliğinin gereği, kadın hareketini dışarıdan antifaşist çizgide konumlanmaya çağırarak değil, hareketi bu çizgiye taşımaktır.

Erkek Egemen Toplumsal Çürümeye Karşı Erkeklikle Toplumsal Yüzleşme

Sultan Ulusoy

Komünist erkeğin dikkat ve enerjisini, ezilen sınıf ve tabakalardan erkeklerin nasıl erkek egemen kapitalist düzenden koparılacağı, hangi politik eylemlerin, hangi ideolojik çalışmaların buna hizmet edeceği gibi görevlere yoğunlaştırması, erkeklikle mücadeleyi, son derece pasif biçimde konumlandığı ve yaygın olarak da direnç gösterdiği bir iç eğitim düzleminin dışına, politik bir düzleme taşınması gerekir.

Erkeğin İnsanlıktan Uzaklaşması

Özel mülkiyetin doğuşuyla birlikte insanın insanı köleleştirmesinin koşulları doğar. Üretim araçlarına sahip olan erkek cinsi, köleleştirilen diğer kesimlerin yanı sıra kadını da kölesi olarak görür. Erkek cinsi için kadın, mirasını devredebileceği, soyunun devamını sağlayacak çocuklar doğuran, cinsel hizmetini gören, her türlü ihtiyacını sağlayan bir tamamlayıcı, bir kullanım nesnesidir. Böylelikle komünal toplumdan farklı olarak erkeğin kadını ilişkisi insani bir ilişki olmaktan çıkar. Erkek kadını bir kullanım nesnesi, her tür ihtiyacını karşılayan, kendini tamamlayan bir aparat, kendine ait bir mülk olarak görür. Kadını bir insan olarak değil, adeta bir kullanım nesnesi olarak gören ve bütün ilişkisini bu bakış açısına göre kuran erkek

böyle yaptıkça insani niteliklerinden uzaklaşır.

Erkek, kadını ilgili her konuda karar almayı en doğal hakkı olarak gördüğü için de, kadının her isteğini yerine getirmesini, kendisine biat etmesini ister, bekler. Erkeğin kadını ilişkisini “tahakküm-biat-hak” üzerine kurması ve kadından “kölelik-itaat-görev” beklentisi içinde olması ve erkeğin “özne”, kadının da “nesne” halini alması süreç içinde toplumsal bir bilinç düzeyine gelir.

Nasıl ki kadının tarihsel yenilgisi ve köleleştirilmesi serüveni sınıflı toplumların tümünde söz konusu toplumlarla kaynaşarak ve egemen sınıf kurumlarında somutlaşarak sürdürülegeldiyse, toplumsal bilinç dönüşen “özne erkek” ve “nesne kadın” gerçeği de sınıflı toplumlarda biçim değiştirerek günümüze kadar taşınır.

Tarihin tekerleği, erkeğin kadınlı ilişkisinin insani bir ilişki olmaktan çıkışı ve “özne erkek”-“nesne kadın” biçimindeki bir yabancılaşmanın giderek daha da derinleşmesi biçiminde dönerken, karşıtını da yaratarak ilerler.

Şiddetin Görünürlüğü

Kadınla ilişkisini tahakküm üzerine kuran, onu mülkü gibi gören erkek, egemenliği ve istekleri reddedildiğinde cinsel şiddetin değişik biçimlerine başvurur. Erkek cinsi, salt erkek olduğu için üstenciliği, hegemonyayı, baskıyı, şiddetin değişik biçimlerini uygulamayı en doğal hakkı olarak görür. İktidarının sarsıldığını, kendisine itaat edilmediğini düşündüğünde, gördüğünde şiddet uygular. Taciz, tecavüz, ekonomik baskı, duygusal, fiziksel ve psikolojik işkence, cinayet, erkeği ve tüm toplumu çürütücü, yozlaştırıcı bir rol oynar. Erkek egemenliğinin bu dizginsiz pratikleri, şovenizm, ırkçılık, doğaya ve hayvanlara karşı keyfi yıkıcılık gibi etmenlerle birleşerek, bir toplumsal çürüme halini alır.

Bugün de dünyanın her yerinde kadınlar, LGBTİ+’lar, çocuklar ve hatta hayvanlar cinsel şiddete maruz kalıyorlar. Evde, işyerlerinde, okullarda, yurtlarda, sokaklarda cinsel şiddetin değişik biçimleriyle yüz yüze geliyorlar. Erkek egemen anlayış cinsel saldırıyı tüm yaşam alanlarına taşımış durumdadır.

Kadınlar ikincillğe, eşitsizliğe, baskıya itiraz ettiklerinde şiddete uğruyorlar. Cinselliklerini nasıl yaşayacakları konusunda tercihler yaptıklarında, bedenleri ve cinsellikleri üzerinde tasarruf haklarını kullandıklarında katlediliyorlar. Üretime, eğitime, politik mücadeleye katıldık-

larında şiddetin değişik biçimlerine maruz kalıyorlar. Sosyal yaşama dahil olmak istediklerinde, gece sokağa çıktıklarında şiddet görüyor, tecavüz saldırısına uğruyorlar.

Kadına yönelik şiddet hem artmış, hem de kadın özgürlük mücadelesinin bir kazanımı olarak daha görünür duruma gelmiştir. “Kol kırılır yen içinde kalır” yaklaşımı gerileme içindedir, şiddetin değişik biçimlerde teşhiri ve karşı mücadelenin örgütlenişi yükselmektedir. Şiddetin bölgesel farklılıklar, geri kalmışlıklar, eğitim düzeyi vb. ile açıklanmasının inandırıcılığı zayıflamaktadır. Şiddetin ekonomik düzey, eğitim, bölge-ülke vb. tanımayarak, dünyanın her yerinde, her yaştan, her meslekte erkek tarafından uygulanarak “evrenselleştiği” çıplak bir gerçek olarak gözler önündedir.

Kadın özgürlük mücadelesinin bir sonucu olarak şiddet daha görünür duruma geldiği gibi temel bir toplumsal gündem olarak da öne çıkmıştır. Gerek kendiliğinden kadın bilinci, gerekse politik öznelerin yürüttüğü mücadeleyle şiddetin erkeğin en doğal hakkı olmadığı, erkeği insanlıktan uzaklaştırdığı bilinci filizlenmeye başlamıştır. Son onbeş yıllık süreç bu bilincin pozitif anlamda geliştiğine ve değişik anlarda erkek cinsini de sorgulamaya ittiğine tanıklık etti. Özgecan Aslan’ın tecavüze uğrayarak katledilmesi sonrasındaki toplumsal hareketler bunun ileri örneklerindedir. Özgecan’ın katledilmesi toplumsal bir yüzleşmenin-erkekliği sorgulamanın önemli anlarındandır. Hatta dalga dalga yayılan hareket -farkında olarak ya da olmayarak- o dönem toplumsal saflaşma bağlamında da önemli bir durak haline gelmiş ve erkek cin-

sinde önemli sorgulamaların önünü açmıştır.

Şiddetin görünür hale gelmesi ve şiddete karşı yürütülen mücadelenin parça parça da olsa kazanımlar elde etmesi, mücadele hattını belirginleştirdiği gibi, gerek tek tek kadınlara gerekse kadın hareketine ciddi bir özgüven de kazandırmıştır.

Toplumun düne göre çok daha geniş bir kesiminden kadınlar, bireysel yaşamları ve tercihlerinde düne kıyasla daha iradi davranabiliyorlar. “Seçilen” olmayı beklemek yerine kiminle evleneceği, kiminle birlikte olacağı veya boşanacağı/ayrılacağı konusunda daha özgür ve rahatlar. Aile, koca, baba çemberinin yerini giderek daha fazla oranda bireysel tercihleri alabiliyor. Bu anlamıyla erkek egemenliğinin meşruiyet zemini giderek daralıyor. Erkek egemenliğinin meşruiyet zeminin daralması ve kendiliğinden kadın bilincindeki değişim, kadın özgürlük mücadelesinin gelişebilmesinin en önemli dinamiklerindedir.

Ancak bu tablo, toplumdaki eğilimlerin bir kutbunu oluşturuyor. Diğer kutupta bu gelişmelere, onyıllardır politik islamcı eğilimlerin de yayılışı, toplumun geniş bir kesiminde ve kadın kitleleri içinde güçlü biçimde karşılık buluşu eşlik ediyor. Bu cephede de giderek genişleyen bir kadın kitlesi, faşist şefflik rejiminin ve politik islamcılığın hem ideolojik etkisine, hem AKP ve cemaatlerde örgütlenme yoluyla politik çalışmalarına, hem de evlilik ve aile ilişkileri yoluyla fiziksel denetimine giriyor.

Cins Çelişkilerinin Derinleşmesi

Kadınlardaki bilinçlenme ve itiraz, kendi yaşamları ve gelecekleri hakkında söz sahibi oluşları erkek

egemenliğinin gerici direnişine karşılık geliyor. İtiraz eden, ikincilliği reddeden, yaşamın her alanında varlığının kabul edilmesini isteyen kadın cinsi her adımında gerici erkek direnci ve şiddetiyle yüz yüze gelmeye devam ediyor.

Faşist şefflik rejimi sürecin her aşamasında gerici erkek direncine alan açmaya, erkekliği kışkırtan, kadına ise köleliği/biat etmeyi reva gören bir pozisyonda olmayı sürdürüyor. Devletin tüm olanaklarını kullanarak yasaları düzenliyor, yargı sistemini yönlendiriyor. Şiddet faillerini ödül gibi cezalarla adeta teşvik ediyor, cezasızlık politikalarıyla koruma altına alıyor. Faşist şefflik rejiminin yasalar, yargı ve medya üçgeni aracılığıyla şiddeti sıradanlaştırma/meşrulaştırma çabaları, erkek egemenliğinin sırtını dayadığı temel siyasal zemindir. Böylelikle tek tek birey erkeklerin şiddet eylemleri yasalar, polis ve yargı ile desteklenen açık/dolaysız bir savaş biçimini almıştır. Kadın cinsinin toplumsal yaşamın her alanında adeta tırnaklarıyla kazandığı mevziler gasp edilmeye, siyasal ve toplumsal hakları yok edilmeye çalışılıyor.

Salt erkek olduğu için kendini kadın cinsinden üstün sayan ve kadını aşağılayan, ikincil gören, kendine ait bir mülk, bir aparat gibi algılayan ve ilişkisini buna göre kuran erkek cinsinin “bireysel” eylemi burjuva devletin bütün bunları güçlendiren yasaları ve uygulamalarıyla örgütlü bir şekilde kadına yaşamı zindan etti. Cezasızlık politikaları, kadın katillerini alenen korumak kadın cinsine karşı yürütülen savaşta birey erkeği daha da cesaretlendirdi.

Mesele oldukça yalın ve açıktır: kadın cinsi bilinçlenip mevzi kazan-

dıkça, erkek egemenliği iktidarının zayıfladığını görüp şiddetin dozunu yükseltiyor. Tıpkı tek tek kadınların yaşamları, bedenleri ve gelecekleri üzerinde tek söz sahibi olduklarını hatırlatmaları halinde birey erkeğin şiddet dozunu artırması gibi, kadın hareketinin kadın özgürlük mücadelesinin sınırlarını genişletmesi fiziki saldırıyla, şiddetle karşılaşmasını getirdi/getiriyor. Fakat sınıflar mücadelesi tarihi de cins özgürlük mücadelesi tarihi de başka bir yolun olanaklı olmadığını, kadın devriminin de her devrim gibi karşıtı büyüterek gelişeceğini gösteriyor. Hareketin mücadele alanı genişleyip mevzi elde ettikçe gerici erkek direnci büyüyecek, erkek egemenliği harekete geçtikçe kadın özgürlük mücadelesi özneleri bilerek mücadeleyi büyütmeye gayretiyle öne çıkacaklardır. Aralarındaki diyalektik ilişki, kadın hareketinin mücadele araç ve biçimlerini zenginleştirerek bulunduğu eşığı aşması, geniş kadın kitlelerini örgütlenme konusuna odaklanması zorunluluğuna işaret ediyor.

Kadın hareketi bu sarmalı tıkanma noktalarını açarak ve bir sıçrama gerçekleştirerek yönetmek zorundadır. Aksi takdirde cins çelişkisi ekseninde örgütlenen cins savaşının önüne geçemez ve toplumsal çürüme daha da derinleşir. Bu kapsamdaki tartışmayı ve görevlerimizi unutmadan ve bir kenarda tutmak kaydıyla, tartışmanın başka bir boyutu üzerinde durmak istiyoruz.

AKP Cins Savaşı Örgütlüyor

Kadınları “makbul kadın ve makbul olmayan kadın” olarak ayıran AKP, cins çelişkisini kullanarak cins savaşı örgütlemeye çalışıyor. Geride kalan dönemde, erkek cinsinin

konformizminden de güç alarak bu alanda belirli başarılar elde etti. Herhangi bir kılıfa dahi ihtiyaç duymadan erkek cinsine vaadi açıktı: “Size itaatkar köleler vad ediyorum! Emegini, bedenini sömüreceğiniz, sizin çizdiğiniz çerçevede hareket edecek, itaatkar köleler!”

AKP, erkek egemen sistemin temel sürdürücüsü olan aile kurumunu söz konusu köleliğin üretilmesinin temel zemini olarak gördüğü için, ailenin güçlendirilmesi onun genel ideolojik çalışmalarının ve propagandasının en önemli ayaklarından biri oldu. Gerek İstanbul Sözleşmesi’nin gaspı, gerekse sonrası dönemde “aile elden gidiyor” söylemi onun temel argümanlarından biri oldu.

Erkek egemen sistemin tüm ayrıcalıklarını tepe tepe kullanan, bunları en doğal hakkı olarak gören erkek cinsinin bu ve benzeri söylemlerle yedeklenmesi, AKP etrafında saflaşması hiç de zor olmadı. Salt cins olarak erkeği değil, erkek egemenliğinin hüküm sürdüğü sendikaları, kitle örgütlerini,

dernekleri vb. de bu saflaşma zeminine çekti. İstanbul Sözleşmesi'nin gaspı gündeme geldiğinde ilk refleksleri nispeten ileri olan AKP'ye yakın kimi kadın örgütlerini, yazarları vb. de süreç içinde gerilettiler, etkisizleştirdi veya yedekledi. Kendi saflarında da, KADEM ve Sümeyye Erdoğan etrafındaki tartışmalarda simgeleşen önemli bir iç mücadele yürüttü. İstanbul Sözleşmesi'nin gaspı bu koşullarda mümkün olabildi. Denilebilir ki, AKP bütün bu dönem boyunca İstanbul Sözleşmesi'nin gaspı ve LGBTİ+ karşıtlığı üzerinden yürüttüğü propagandayla politik saflaşma konusunu merkezde tuttu.

Belki de en önemli sorulardan biri şudur: AKP böyle bir toplumsal saflaşmaya neden ihtiyaç duyuyor? Bu soruya verilecek yanıt bir bakıma “nasıl bir mücadele hattı” sorusunun yanıtını da oluşturacağı için faşist şefflik rejimine karşı mücadelede cins çelişkisi açısından temel halkayı yakalamamızı sağlayacaktır.

AKP, cins çelişkisi temelinde toplumu saflaştırıp, bazı kesimleri etkisizleştirip kendine en yakın bölükleri yedekleyerek ortaya bir kuvvet çıkarıyor. O halde kadın hareketinin

olduğu kadar, emekçi sol hareketin de odaklanması gereken konu, bu kuvvetin karşısına bir kuvvet çıkarılması ve saflaşma denkleminin bozulmasıdır.

Emekçi sol hareket bu saflaşmayı dağıtmakla kalmayıp erkek cinsini bölmeli ve saflaşma denklemini kadın özgürlük mücadelesi lehine çevirebilmelidir. Açık ki, cins çelişkisi temelindeki bu saflaşmayı bozabilmek, salt kadınların politik-ideolojik mücadeleleri yoluyla başarılabilir. Bu aynı zamanda, ezilen erkeklerin AKP'nin kadının köleliğini vadettiği saflaşma denklemini -erkek cinsinin ayrıcalıklarıyla çelişse de- reddedip toplumsal bir yüzleşme yoluna girebilmeleriyle mümkündür. Bu tip bir ideolojik-politik tutuma ise ancak komünist erkekler öncülük edebilir. Komünist erkekler, bu konuda bir sorumluluk üstlenip öncülük ederlerse, söz konusu saflaşma denklemi kadınların lehine, kadın özgürlük mücadelesi lehine değişebilir.

Nasıl ki “Ermeni sorunu” gerçek bir toplumsal yüzleşmeyle çözüm yoluna girebilirse, kadınların cins savaşının “kurbanları” olma gerçeklikleri de benzer içerik ve kapsamda-

ki bir toplumsal yüzleşme mücadeleleriyle yön değiştirebilir.

Hrant Dink'in katledilişinin ardından oluşan hareketi anımsayalım. "Hepimiz Ermeniyiz" şiarının yarattığı etkiyi ve dalga dalga yayılışının toplumsal yüzleşme mücadelesindeki değiştirici gücünü görmezden gelmek mümkün mü?

Keza Özgecan Aslan'ın tecavüze uğrayıp katledilişi sonrası süreç de bu konuda önemli deneyler sunuyor. Bu vahşi katliam, toplumun büyük bir kesiminin cins çelişkisi etrafında pozitif anlamda saflaşmasına yol açmış ve belirli bir döneme yayılan bir politik hareketin önünü açmıştı. Kim bilir belki de sokağa çıkanların büyük bir bölümü geleneksel namus anlayışıyla hareket etmişti. Ama böyle bile olsa, öfke ve tepki toplumsal bir hareket biçimini alabilmişti. Kadınların öfkesi dalga dalga bir isyana dönüşmüş ve eylemlerinin gücüyle farklı kentlerde kitlesel protestolar gerçekleşmişti.

Denilebilir ki, o dönem Özgecan Aslan şahsında ortaya çıkan hareketin sürekliliği sağlanabilse ve mantıki sonuçlarına götürülebilseydi, toplumsal yüzleşme ve bunun sonucu olarak erkek egemenliğinin geriletilmesi bakımından daha ileri bir düzeye ulaşılabilirdi.

Bugün de benzer tipte bir saflaşma yaratmak, AKP'nin toplumu cins çelişkisi ekseninde saflaştırmasını bozmak ve işçi-emekçi erkek bölüklerini, antifaşist kuvvetleri kadın özgürlük mücadelesinin konu ve sorunları ekseninde saflaştırarak karşı mücadeleyi örgütlemek bütünüyle olanaklıdır. Bunun da ötesinde, gelinen aşamada bu bir zorunluluğa dönüşmüştür.

AKP'nin iktidara geldiği 2002'den bu yana erkekler 7 bin

739 kadını katletmiş. Günde 1097, saatte 45 kadın şiddet görüyor. Üstelik bunlar sadece kayıtlara geçen rakamlar. Gerçek verilerin bunun çok ötesinde olduğunu tahmin etmek güç değil. Tablonun vahameti açık olduğu halde burjuva erkek egemen sistem, kadını korumayı esas alan 6284 sayılı şiddet yasasında kadınlar aleyhinde değişiklikler yapmayı, kürtaj, nafaka haklarını tartışmaya açabiliyor, son torba yasayı gündeme alabiliyor. Cezasızlık politikalarının, 6284 sayılı yasanın kapsamının daraltılması gibi uygulamaların "tekil" erkek şiddetinin devlet desteğiyle örgütlü biçimlerde yürütülmesinden başka sonuçlar doğurmadığını biliyoruz.

Erkek egemen sistemin kadına şiddeti normalleştirip sıradanlaştırmaya çalışması ve 3. sayfa haberleri kapsamında ele alması anlaşılır elbette. Ama anlaşılır olmayan, emekçi sol hareketin bu saldırıları geri püskürtmede iddialı, kararlı bir politik hat geliştirememesi, pratik mücadeleyi de büyük oranda saflarında mücadele eden kadınlara havale edişidir.

Neden -evet hala neden- bir kırım boyutuna ulaşmış kadın katliamları, gündelik hale gelmiş olan şiddet ezen-ezilen, devlet-halk, sermaye-emek çelişkileri arasındaki yerini bulamıyor?

Neden bu denli güncel ve can yakıcı olan bu sorun, erkek cinsinin insansızlaştırıcı erkek egemen yabancılaşma ve kadın cinsinin salt kadın olduğu için akıl almaz şiddet örnekleriyle karşılaşması bu saflaşmanın başat konusu haline gelemiyor?

Bu korkunç tablo, emekçi sol hareketin mücadeleye girişmesi ve KÖM ekseninde saflaşması için neden yeterli olamıyor?

Şiddetin yaşamın her alanına girmesi, her yıl yüzlerce kadının katledilmesi, salt erkek olduğu için kadınlara, çocuklara, LGBTİ+'lara şiddeti en doğal hakkı olarak gören erkek cinsinin yaşamı bütün bu kesimlere zindan etmesi ve işlediği bütün suçların "cezasızlık politikalarıyla" geçiştirilmesi biraz da emekçi sol hareketin etkinleşmemesi, iddiasızlığı, hatta kaydediciliği-seyirciliği nedeniyle başarılmıyor mu?

Bütün bunlara gözünü-kulağını kapayanların -devrimciliği bir yana bırakalım- demokratlıkları dahi tartışılmalı değil midir?

Kadın cinsinin uğradığı şiddete, kitlesel katliamlara gözünü-kulağını-yüreğini kapayan bir demokratlık, bütün bunları "günün rutininden" saymak, kanıksamak kabul edilebilir mi?

Açık ki, ezilen erkek cinsinin, bugünkü yaygınlığı, pervasızlığı, kadın cinselliğinin pazarlanmasında reklam endüstrisine eşlik edışı ve şovenizmin başkaca insanlık dışı eylemleriyle birleşerek başlı başına bir kültürel motif haline gelişyle

toplumsal çürümeye boyutuna varmış olan erkek şiddetiyle "toplumsal bir yüzleşme/erkeklikle yüzleşme" içine girebilmesi genel olarak politik özgürlük mücadelesine, demokratik örgütlenmeye ve mücadeleye kazanılmasında, demokratlaşmasında önemli bir basamak olabilir. Ayrıca belirtmeliyiz ki, toplumsal yüzleşme mücadelesinin yaratacağı zeminin genel olarak mücadeleyi büyütme potansiyelini kavrayamayanların politik önderlik kapasitelerini de ciddi biçimde sorgulamaları gerekir.

Kadın Özgürlük Mücadelesi Farklı Dinamiklerle Güçlendirilmelidir

Geride kalan dönemde AKP-MHP koalisyonu işçi-emekçi milyonlara karşı oluşturulmuş en gerici, en faşist koalisyon olarak işçi-emekçi milyonların kadın bölükleri için yaşamı daha da çekilmez hale getirdi. Kadına yönelik şiddetin ve kadın katliamlarının her geçen gün arttığı koşullarda faşist şeffik rejimi cezasızlık politikalarıyla katillerin aramızda gezmesine alan açtığı gibi, yeni yasal düzenlemelerle kadınların

yaşam ve varoluş hakları üzerindeki tehdit alanlarını da genişletti.

Bu gerçeklere rağmen kadın hareketi toplumsal mücadele içindeki en dinamik bölüğü oluşturuyordu. Kadın hareketi zorlu ama bir o kadar da direnişçi bir dönemi geride bıraktı. Bununla birlikte, faşist şeflik rejiminin tüm saldırganlığına karşın geri adım atmaması, sokakta kendini ifade etmekten vazgeçmemesi, mevzilerini koruma ısrarı ne denli gerçekse, hareketin bir aşamadan sonra tıkanması, somut taleplere odaklanamaması ve protestocu bir çizgide kalması da o denli gerçektir. Bu durum, hareketin erkek egemenliğine karşı savunmasının muhaliflik sınırlarında kalan bir hatta ilerlemesine neden oldu. Oysa hareketin önünü açacak olan, kadın kuvvetlerinin somutlanmış bir siyasal program etrafında toparlanmasıydı. Bu ise protestoculuğu aşan, koparıp alma iddiasıyla hareket eden bir tarzla olanaklıydı. Elbette bu konudaki temel sorumluluk, içinde yer aldığımız kadın özgürlük mücadelesinin politik öznelerine aittir. Fakat bu gerçekle birlikte, emekçi sol hareket, faşist şeflik rejiminin yaratmaya çalıştığı toplumsal saflaşma denklemine nerede durduğunu kadın özgürlük mücadelesinin gündem ve talepleriyle nasıl bir ilişki kurduğunu, toplumsal çürüme düzeyine varmış olan erkek şiddetine karşı yürüttüğü mücadelenin düzeyini sorgulamalıdır.

Kadın özgürlük mücadelesi, kadınların toplumsal mücadelenin her alanında özneleşmesi, inisiyatifinin gelişmesi, kadın akli ve iradesinin öne çıkmasıyla gelişeceği gibi, kadının ezilen cins olmasından kaynaklanan çelişki ve sorunların toplumsal mücadelenin temel gündemleri hali-

ne gelmesiyle de güçlenebilir. Bu anlamıyla kadın hareketinin toplumsal mücadeledeki yerini alması, antifaşist hareketle güçlü bağlar kurması, işçi sınıfının mücadelesiyle etkin ilişki kurması ne denli elzemse, toplumsal mücadele dinamiklerinin kadın özgürlük mücadelesinin sorun ve gündemleriyle canlı ve dolaysız bağlar kurmaları da o denli zorunludur.

Erkeğin Dönüşüm Eylemi Sadece İdeolojik Değil Politik De Olmalıdır

Komünist erkeklerin ideolojik sorgulamalarının ve komünist kadınların erkeğe eleştirilerinin ideolojik zeminden daha politik bir zemine taşınması ya da ideolojik eleştirilerin politik eyleme buluşturulması ihtiyacı var. Uzunca bir dönemdir komünist erkekler kadın özgürlük mücadelesinde pratik görevleri hayata geçirmede ciddi bir başarısızlık, eylemsizlik ve kaydedicilik içinde. Pratik müdahaleyi de kendi cinsine yönelik ideolojik çalışma ve politik eylem değil, kadına müdahale olarak kavramanın ilerisine geçemedi; böylece, bu konuda eleştiri aldığı anda tümünden eylemsizleştiği, eylemlileşmesi istendiğinde de müdahalesini kadına yöneltmeye çalıştığı bir döngü içerisinde kaldı. Komünist öncü saflarında da, daha geniş kitlelere yönelik olarak da, erkekler içinde erkek egemenliğiyle mücadeleyi geliştirmede pratik yönelimi son derece sınırlı oldu.

Oysa, komünist erkek de erkek egemen ayrıcalıklarla kopuşmayı, erkeklikle mücadeleyi ancak politik eylem içerisinde güçlü biçimde sürdürebilir. Sadece eğitim ve tartışmayla aşılamayacak ideolojik eşik-

ler, politik kitle çalışması ve politik mücadele içerisinde aşılabilir.

Komünist erkeğin dikkat ve enerjisini, ezilen sınıf ve tabakalardan erkeklerin nasıl erkek egemen kapitalist düzenden koparılacağı, hangi politik eylemlerin, hangi ideolojik çalışmaların buna hizmet edeceği gibi görevlere yoğunlaştırması, erkeklikle mücadeleyi, son derece pasif biçimde konumlandığı ve yaygın olarak da direnç gösterdiği bir iç eğitim düzleminin dışına, politik bir düzleme taşınması gerekir.

Erkek komünistlerin kadın özgürlük mücadelesiyle ilişkisi genel olarak pek çok tartışmalıdır, eleştirilmelidir; her gün, her an bu tartışmayı, eleştiriyi yapmaya devam edeceğiz. Ancak daha özsel olarak, erkek komünistlerin erkek egemenliğini kişisel olarak olduğu gibi, toplumsal olarak da geriletmenin, kendi cinsinden işçi ve emekçileri bu mücadelenin parçası haline getirmenin öznesi olmaları gerekiyor. Kadın eyleminin olumlu veya olumsuz sonuçları, etkileri bahane edilerek bu özneleşmeden kaçmak en hafifinden erkek sosyal şovenizmi temelinde pozisyon almaktır. Erkek komünistler bu zeminde erkek ay-

rıcılıklarından kopuşamaz, böyle bir kopuşmanın erkek cinsine doğru genişletilmesine öncülük de, önderlik de edemez. O yüzden, kadınlar ister ön açıcı, isterse bazı açılardan ön kesici olsun, erkeklikle toplumsal bir yüzleşme gerekecekse, dahası erkek cinsi içinde, ataerkiyle kopuşma konusunda bir “iç mücadele” gelişecekse, bunu erkekler gerçekleştirecek.

Komünist Erkekler Toplumsal Yüzleşmeye Öncülük Etmelidir

Ezilen erkek cinsinin bir cins savasına dönüştürülmüş olan kadına yönelik şiddete karşı mücadelede KÖM safında yer almaması, nesnel olarak, AKP'nin cins çelişkileri ekseninde örgütlemeye çalıştığı gerici-faşist saflaşmayı güçlendiriyor. Erkek egemenliğinin bu en kıyıcı, gerici bölükleri sırtlarını AKP'nin gerici-faşist içerikteki yasalarına dayıyor, oradan güç alıyorlar. Şiddet faillerinin, katillerin pek çoğunun ırkçı, gerici, faşist olması tesadüf değildir.

Komünist erkeklerin hemcinslerini toplumsal yüzleşmeye çağırma mücadelesi kapsamında yapacakları her eylem ve etkinlik faşist şefflik rejimi-

nin gerici, kadın düşmanı politika ve uygulamalarının toplumsal dayanaklarını zayıflatacak ve işçi-emekçiler üzerindeki erkek egemenliğinin zayıflatılması yoluyla antifaşist mücadelenin gelişimine hizmet edecektir.

Erkek komünistler, kadın özgürlük mücadelesi ve bununla bağı içinde politik özgürlük mücadelesinin gelişimini ileriye doğru itmek, hemcinslerinin insanlaşma mücadelesinde kendilerini ortaya koymak zorundadırlar. Bunun da yolu, ezilen erkeğin politik eylemine zemin yaratmaktan, yürütülecek mücadelenin şiarlarını, biçimlerini bulup uygulamaktan geçiyor. İşçi ve emekçi erkekleri şiddetin kaynağı konusunda aydınlatarak yüzleşme zeminleri yaratmaları, bu gerçekleri görmezden gelmenin toplumsal çürümenin boyutlarını genişletmek dışında bir rol oynamayacağını göstermeleri ve harekete geçmelerini sağlamaları gerekiyor. Bu konuda sorumluluk üstlenmeyen, şu veya bu düzeyde bir mücadele zeminini yaratmayan her erkeğin nesnel olarak bütün bu şiddete, katliamlara suç ortaklığı ettiğinin altını çizelim.

Komünist erkeklerin toplumsal yüzleşmeye öncülük etmesi ve buna bağlı olarak şiddet konusunda erkek egemenliğinin geriletilmesi, erkek egemen direncin zayıflatılması genel olarak toplumsal mücadelenin gelişimi açısından da kritik önemdedir.

Nasıl ki Türk şovenizmi sadece Kürt halkının mücadelesinin gelişiminin değil, aynı zamanda işçi sınıfı mücadelesinin de temel engellerinden biriye ve geriletilmediği her durumda siyasi gericilik ve ideolojik çürüme yaratıyorsa, erkek egemenliğinin geriletilmemesi de toplumsal mücadelenin geneli bakımından benzer sorunlar yaratıyor. Ortalama

bir demokrat tutum göstermeyen ezilen erkek cinsinin toplumsal mücadelenin genelinde de ilerici bir rol oynaması beklenemez. Bugün ezilen erkeğin faşizme karşı mücadelede en güncel görevlerinden biri, hemcinslerinin insanlık dışı tutumlarını görmezden gelmeyi, “normalleştirmeyi” bir yana bırakarak, karşı mücadele saflarını güçlendirmesidir.

Komünist erkekler ezilen sınıf ve tabakalardan erkekleri AKP gericiliğinin etki alanından koparma hedefli çalışmalar yürütmeli, bu çalışmaların hangi hattan geliştirilmesi gerektiği üzerine düşünsel ve pratik emek vermeli, yük ve sorumluluk altına girmeli, faaliyet yürüttükleri değişik siyasi ve kitle örgütlenmelerinin kadın özgürlük mücadelesinin gündemlerinde politik-pratik tutum alması için mücadele vermeli, emekçi semtlerinde, işçi havzalarında, fabrika ve atölyelerde erkeklere yönelik politik kitle ajitasyonu ve aydınlatma faaliyetleri geliştirmelidir.

Faşist şefflik rejimi erkek cinsine, “makbul kadın tanımlamamız, yeni aile yasamız ve bunlarla bağı içinde gündeme gelecek yasalarla size bir köle vadediyoruz” diyor. Her şeyden önce, ezilen erkeğin “hayır biz köle değil, şef tipi aile değil, eşit ve özgür yaşam istiyoruz” düzeyine çekilebilmesi için mücadele edilmelidir.

Erkek komünistler, bu konuya daha büyük ciddiyet ve sorumlulukla yaklaşmalı, konunun öznesi olmalı, ezilen erkekler safında yürütülebilecek bir yüzleşme çalışmasının özgün dilini kurmak, hangi mücadele araç ve biçimlerine başvuracaklarını, ne tip yöntemler kullanacaklarını belirlemek, şiarlarını oluşturmak için kafa yormalı, kolektif zeminlerde bu konuları tartışmalıdır.

Örneğin, erkek şiddetinin vardığı düzey, toplumsal çürüme ve buna karşı toplumsal yüzleşme/erkeklikle yüzleşme başlıklı panel, seminer, söyleşi ve atölyeler düzenleyebilirler. Ev ziyaretleri gerçekleştirebilirler. İşyerlerinde, okullarda, yurtlarda, kahvehanelerde, kafelerde, spor salonlarında, semt pazarlarında, merkezi alanlarda konuşmalar yapabilirler. Bildiri, stikır, sosyal medya vb. aracılığıyla sayısız insana ulaşabilirler. Kuşkusuz ki, bütün bu biçimler ilk akla gelenlerdir.

Erkek komünistler hemcinsleri adına sorumluluk üstlenerek toplumsal yüzleşmeye kendilerinden başlamalı ve buradan çıkardıkları sonuçları arkalayarak buldukları her alanda erkek cinsinin toplumsal yüzleşme gerçekleştirmesi için mücadele etmelidirler. İşyerlerinde, okullarda, sokakta, örgütlü oldukları sendikalarda, kitle örgütlerinde erkek cinsini toplumsal yüzleşmeye davet etmeli ve salt birey erkeğin değil, tek tek kurumların da tutum almalarına öncülük etmelidirler.

Örneğin, bir sendika genel kurulunda, kitle örgütü kongresinde vb. kadın kotası, pozitif ayırıcılık ilkesinin uygulanıp uygulanmadığı, kadın temsiliyeti düzeyi gibi başlıklarda öncülük edebilecekleri gibi, toplumsal yüzleşme konusunu da gündemleştirebilmeli, hemcinslerini ve kurumları bu kapsamdaki bir ideolojik-politik çalışmanın içine çekmeye çalışmalıdırlar. Erkek komünistler bir sendika genel kurulunda -yerinde bir tutumla- sendikal bürokratismi sınıf sendikacılığı temelinde eleştirirken, neden erkek egemenliği zemininden de eleştirmedikleri, neden bu konudaki geriliklerle mücadelenin öncülüğünü yapmadıkları

üzerine ciddi biçimde düşünmelidirler.

Bir öz savunma eyleminin ardından tutuklanan kadını sahiplenen, sokaktaki duruşuyla yargı üzerinde baskı gücü oluşturmaya çalışan kadın eylemlerinin giderek yaygınlaştığı biliniyor. Bu tür sahiplenmelerin erkek cinsinin de örgütlendiği yapılar tarafından gerçekleştirilmesi, kadın örgütleri dışındaki örgütlenmelerin de açıklamalarla tutum almalarının sağlanması erkeklerin hemcinslerinin şiddet eylemlerine karşı duruşlarını somutlamaları kapsamında önemli roller oynayabilir ve genel demokratik bilinci geliştirebilir.

Hemcinslerini aydınlatmayı, harekete geçirmeyi kadın komünistlerden, kadın kolektiflerinden beklemek, kendini dışsallaştırmak kabul edilemez bir sorumsuzluktur. Kadın komünistler ve kadın hareketi bütün bu konularda zaten dişe diş bir mücadele yürütüyor, bir yol açmaya çalışıyor. Önümüzdeki dönemde de bu hattı geliştirmeye devam edecektir. Geliştirilmesi, güçlendirilmesi gereken, bu hattın yeni dinamiklerle beslenmesi ve yeni bir yol açılmasıdır. Çünkü gerek demokratik bilincin gelişimi gerekse sosyalist hareketin güçlenmesi, başka unsurların yanı sıra erkek egemenliğinin geriletilmesi yoluyla da olacaktır. Erkek gericiliği faşizmin, şovenizmin daimi dayanaklarından biridir. Bu nedenledir ki, emekçi sol hareketin kadın özgürlük mücadelesi gündemleriyle ilişkilenebilmesi, gerçekte genel olarak politik özgürlük mücadelesinin alanının genişletilmesi mücadelesidir.

Komünistler ve özelde erkek komünistler, kadınların özgürlük mücadelesini her yönüyle desteklemenin, ona omuz vermenin ve katkı

sunmanın yanı sıra, işçi-emekçilerin erkek bölüklerini toplumsal yüzleşmeye çağırarak, kadını aşağılayan, ikincil gören anlayış ve davranışlara, katliamcılığa, cinsel şiddete tutum almaya davet etmek, şiddet uygulayanlara karşı ideolojik-politik hesaplaşmalara sevk etmek, erkek devlet ve kurumlarıyla mücadeleyi öne çekmek, özcesi işçi

sınıfı ve ezilenlerin kadın özgürlük mücadelesi lehine saflaştırılmasında devrimci bir rol oynamak zorundadırlar. Yaşanan cinsel şiddet verileri karşısında bıçağın kemiğe dayandığını söylemek dahi çok hafif kalır. Erkek komünistler kendilerini ortaya komalı ve kadın insan şahsında yaşanan cins savaşına toplumsal yüzleşme ile barikat olmalılar.

Şimşek Programı, Ekonomik Kriz Ya da Yoksullaşma Krizi

Inan Özgür

Mehmet Şimşek patentli iktisadi-mali program enflasyonu düşürmek uğruna ücretleri daha da eriterek, faiz artırımlarıyla ekonomik durgunluğu ve işsizliğin yayılmasını tetikleyerek, kamuda tasarruf adına sosyal hakları iyice kemirerek yoksullaşma krizinin derinleşmesinin yolunu döşemektedir. Faşist şeflik rejiminin iktisadi-mali politikasının Nebati döneminde düşen faiz ve yükselen enflasyon içerikli versiyonu ile Şimşek döneminde yükselen faiz ve düşen enflasyon içerikli versiyonu arasında bir tercihe zorlanmak, işçi sınıfı ve emekçiler için “kırk katır mı kırk satır mı” tuzağına düşürülmekten farksızdır.

Mehmet Şimşek’in Mayıs 2023 seçimlerinin hemen ardından faşist şef Erdoğan tarafından hazine ve maliye bakanlığına getirilmesinin üzerinden bir yıl geçti. Şimşek bu zaman zarfında faşist şeflik rejiminin “yeni” dönemsel iktisadi-mali politikasını pratikleştirmeye girişti.

Faşist şeflik rejiminin emperyalist mali oligarşiyle daha uyumlu bir iktisadi-mali politika izlemeye yönelmesi CHP’nin odağında durduğu burjuva muhalefet tarafından da desteklendi, burjuva liberal iktisatçı takımı Mehmet Şimşek’e alkış tutma sırasına girdi. Öyle ya, Erdoğan anlamsızca ısrar ettiği anti-faiz tavrından vazgeçmiş, ekonomi ve maliye yönetiminde doğru çizgiyi kabul etmişti! İşçi sınıfı ve emekçi tabaka-

lar içinse, devreye sokulan bu iktisadi-mali politikanın, hiç de “yeni” olmaması bir yana, saray iktidarının yoksullaştırma saldırısını sürdürmesinden başka bir anlamı olmadığı kısaca sürede görüldü.

Bu yazıda, Mehmet Şimşek’in işbaşına getirilmesine yol açan koşulları, “yeni” iktisadi-mali politikanın kapsamını, Türkiye ekonomisinin bugün bir kriz içinde olup olmadığını ve halklarımızın içine itildiği yoksullaşma krizinin içeriğini inceleyeceğiz.

Mehmet Şimşek Neden İşbaşına Getirildi?

Bugünkü Mehmet Şimşek programına hangi dönemlerden geçilerek geldiğini kısaca hatırlayalım.

Tayyip Erdoğan liderliğinde AKP hükümetleri, ilk on yılda, Türkiye ekonomisinin, sanayi üretimi yapısının ara malı ithalatına ve finansmanın uluslararası mali sermaye akımına bağımlı olduğu, ekonomik büyümenin yabancı sermaye ve özellikle “sıcak para” formunda spekülâtif sermaye girişiyle gerçekleştiği bir mali-ekonomik sömürge ekonomisine dönüşüm sürecini tamamlamıştı. Fakat yabancı sermaye girişinde 2015’te yavaşlama başlaması ve 2018’de tıkanma yaşanması, saray iktidarını aynı anda hem faiz oranını hem de döviz kurunu düşük tutma, TL’yi değer kaybindan koruma imkanlarından yoksun bırakmıştı. Ve 2018 yazında fırlayan döviz kuruna müdahale amacıyla faiz oranının yükseltilmesiyle 2019 ekonomik krizini tetiklemişti.

2019 krizinden sonra faşist şefflik rejimi, faizi tedricen düşürme, bu sayede lira cinsinden kredilerin ve borçların çevrimini ve iç piyasanın canlılığını sürdürülebilir kılma yönelimine girdi. Yüz yüze kalınan ikilemde, yüksek faizler nedeniyle ekonominin iyice durgunlaşması, yeni bir iflas ve dolayısıyla işsizlik dalgasının ortaya çıkması riski değil, döviz kurunun yükselmesi ve enflasyonun tırmanması riski göze alındı. Zira birinci riskin gerçekleşmesi saray iktidarının yığınsal seçmen desteğinin çok daha hızlı erimesine neden olacaktı. Dahası bu, saray iktidarını dolaysızca arkalayan, ihale-kayıрма-fonlama fidelğinde semiren ve dolardan ziyade lirayla borçlanmış olan, esasen MÜSİAD’da örgütlü bulunan sermaye kesiminin zayıflamasına, hatta batmasına göz yummak anlamına gelecekti. Yani, Merkez Bankası

döviz rezervini tüketmek pahasına faiz indiriminde ısrar edilmesinin nedeni, CHP’nin başını çektiği burjuva muhalefetin iddiasının aksine, faşist şef Erdoğan’ın politik islamcı anti-faiz takıntısı ya da ekonomi ve maliye kadrosunun liyakat eksikliği değildi. Bu ısrarın nedeni faşist şefflik rejiminin siyasal ve toplumsal öncelikleriydi. Aynı zamanda faşist şefflik rejimi, Avrupa tekellerinin tedarik zincirlerinde pandemi sonucu oluşan kırılmaları fırsata çevirmenin, liranın değerindeki düşüşü ihracata dönük üretimi artırmakta kaldıraç olarak kullanmanın hesabını yaptı. Türkiye’yi Avrupa Birliği’nin Çin’i, Kürdistan’ı ise Türkiye’nin Çin’i haline getirme hevesleri bolca dile getirildi. Öyle ya, reel ücretler zaten çoktan baskılanıp düşüş trendine sokulmuş, grevler art arda yasaklanmış, işçi sınıfını örgütsüzleştirici saldırılar son sürat devam ettirilmişti!

Türkiye’ye dış kaynak akımı bir kez daha canlılığını yitirince, döviz kuru şokları yine art arda geldi. TÜİK’in güvenilirlikten uzak verileriyle bile, yıllık enflasyon Ekim 2021’de yüzde 19,9’dan Ekim 2022’de yüzde 85,5’e çıktı. Merkez Bankası’ndan piyasaya enjekte edilen dövizler ve kur korumalı mevduat gibi araçlar döviz kurundaki keskin artışı ve yüksek enflasyonu istenen düzeyde düşürmeye yetmedi, düşük faizde ısrar yabancı sermaye girişinin önünü kapamaya devam etti. Türk burjuvazisinin dünya tekelleriyle daha kapsamlı işbirliği yapan, daha fazla finansal gücü bulan, yüksek faiz oranlarına bağlı spekülâtif sermaye hareketlerinden daha büyük karlar elde eden ve daha ziyade dövizle borçlanan bölümü-

nün örgütlü olduğu TÜSİAD, somut çıkarları düşük faiz ve yüksek döviz kuruyla örtüşmediğinden, faşist şefin iktisadi-mali politikasına itirazlarını çoğalttı. Dönemin hazine ve maliye bakanı Nureddin Nebati’de simgeleyen bu iktisadi-mali politika nihayet sürdürülebilir olmaktan çıktı.

Bu durumda faşist şef Erdoğan düşük faiz ısrarından vazgeçmek, döviz kurunu dengelemekte ve enflasyonu indirmekte alışılmış reçeteye geri dönmek, ekonominin muhtaç olduğu dış kaynak girişini cezbetmek üzere emperyalist mali oligarşinin güvenilir yöneticisi Mehmet Şimşek’i tam yetkili olarak hazine ve maliye bakanlığına tayin etti. Erdoğan’ın daha önce yolunu ayırmış olduğu Mehmet Şimşek’i tekrar işbaşına getirmesi ve iktisadi-mali politikada Şimşek’le simgeleyen değişikliğe gitmesi saray iktidarının liyakatsizlik yanlısından dönmesi değil, artık sürdürülemez olanı mecburen rafa kaldırması anlamı taşıyordu.

Mehmet Şimşek Programının Kapsamı Nedir?

Mehmet Şimşek’in bakanlık görevine gelir gelmez ilk icraatı temel mal ve hizmetlerde vergi artırımına gitmek, işçilere ve emekçilere yeni vergiler salarak iç talebi kılmaya girişmek oldu. Şimşek emekli maaşlarında artışın frenlenmesinden, asgari ücrette gerçekleşen enflasyon oranında ek artış yapılmamasından yana ağırlık koydu. Merkez Bankası’nın faiz artırım kararları birbirini izledi. Şimşek’in “ekonominin gereklerine uygun sağduyulu politikalar”, “rasyonel politikalara dönüş” söylemleri burjuva muhalefet partileri tarafından desteklendi, burjuva liberal iktisatçıları coşkulandırdı.

Mehmet Şimşek New York ve Londra’da emperyalist finans oligarşisinin temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirdi. Ardından IMF heyetiyle de benzer temaslarda bulundu. Zira “yeni” iktisadi-mali programın hazırlanışı öncelikle Türkiye ekonomisine finansal dış kaynak girişinin önünü açma amacıyla bağlıydı.

Mehmet Şimşek programı olarak adlandıracağımız “Orta Vadeli Program” (OVP) Eylül 2023’te açıklandı. 2024-2026 dönemini kapsayan OVP’de “yeni” iktisadi-mali politikanın başlıca unsurlarına yer verildi. OVP kapsamında, kamu harcamalarında kesinti yapılması ve devlet yatırımlarının azaltılması, iç talebin sınırlandırılması ve özel tüketimin üç misli daraltılması, ekonomik büyüme itiliminin ihracat artışınca sağlanması, ücretlerdeki ve maaşlardaki artışların gerçekleşen değil hedeflenen enflasyona göre yapılması, esnek iş sözleşmelerinin yaygınlaştırılması, kıdem tazminatının tasfiye edilmesi, faiz artışının sermaye yatırımlarını frenleyici sonuçlarını telafi etmek için yeni seçici kredi paketleri devreye sokulması gibi planlar sıralandı.

OVP’nin tamamlayıcı bir parçası sayılabilecek olan “Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi” ise 13 Mayıs 2024’te açıklandı. Pakette, kamuya kadro alımının durdurulması ve sadece emekli olanların yerine kadro alınması, kamu emekçilerinin servis imkanlarının kaldırılması ve lojman kiralalarının piyasaya göre belirlenmesi, devlet yatırımlarının neredeyse sıfırlanması, sosyal güvenliğe bütçeden yapılan transferlerin daha da küçültülmesi, kamu emekçilerinin ücretlerinin baskılanması, memur emeklilerinin maaşlarındaki erimenin telafi edilmemesi gibi emekçi

düşmanı kararlar, devlet yönetiminde lüks araç alımı gibi aşırı harcamalardan bir bölümünün kısılması yönlü kararların ardına gizlendi.

Mehmet Şimşek programına yön veren iktisadi-mali politika şöyle özetlenebilir: işçi ücretlerini ve emekçi gelirlerini baskılayarak iç talebi sınırlamak, yani işçilerin ve emekçilerin tüketimlerini iyice çöktürmek, ekonomik büyüme için dış talebin bunun yerini almasını ve ihracat artışını sağlamak, faiz artırımını sayesinde de enflasyonu düşürmek. Ücret artışını ve iç tüketimi enflasyonun müsebbibi ilan ederek burjuva iktisadın geleneksel dogmasını propaganda eden Şimşek'e göre, enflasyonu düşürmenin başlıca iki yöntemi ücretleri baskılamak ve faizleri yükseltmektir.

Şimşek programının en önemli beklentisi dış kaynak akımlarının, esasen de spekülatif sermaye girişinin yeniden canlanmasıdır. ABD ve Avrupa merkez bankalarının ekonomideki durgunluk şartlarında 2024'ün ikinci yarısından itibaren faiz indirimine yönelecekleri düşünülmekte, böylece yabancı finansal sermayenin getirisi artan TL'ye yatırım yapacağı ve Türkiye'ye yabancı sermaye girişinin hızlanacağı umulmaktadır. Şimşek'e göre, yabancı sermaye girişini teşvik etmek için parasal ve mali disiplinden taviz verilmemeli, faizler artırılmalı, döviz kuru dengede tutulmalı ve TL'ye yatırımın cazibesi güçlendirilmelidir. Arap krallarının petrodollarlarını çekmek için kesintisiz sürdürülen temaslar, hatta Mısır'la veya Yunanistan'la ilişkilerde sergilenen diplomatik jestler, her şeyden önce, finansal dış kaynak girişini sağlamak içindir.

Gerçekten de Şimşek programında kritik nokta, tüm programın işlemini sağlayacak motor, dış kaynak girişinin derhal artmasıdır. 2024'ün ilk yarısında yabancı finansal sermaye girişlerinin başlamış ve dolayısıyla Merkez Bankası döviz rezervinin yıllar sonra artıya geçmiş olması, emperyalist finans oligarşisinin bir uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu olan Fitch'in Türkiye'nin kredibilite notunu yükseltmesi Şimşek'in, faşist saray zevatinin ve büyük patronlar sınıfının bu yönlü umutlarını beslemektedir.

Yabancı sermaye akımında ciddi ve uzun süreli bir canlanma olmadığında, örneğin yabancı "sıcak para" kısa süreli finansal vurgunların ardından tekrar çıkış yaptığı durumda, ekonominin iyice durgunlaşması ve hatta daralması, şirket iflaslarının artması, işsizliğin daha da tırmanması, yeni döviz kuru şoklarının ortaya çıkması, yüksek enflasyonun da sürmesi kaçınılmaz görünmektedir. Programın bir mali-ekonomik sömürge ekonomisine çoktan dönüşmüş olan Türkiye ekonomisinin yapısal özelliklerinden köklenen iç çelişkilerine bulunabilecek palyatif çözümler bile Türkiye'ye finansal dış kaynak girişindeki artışla mümkündür. Şimşek programının söz konusu iç çelişkilerinden biri, ekonomik büyümenin kaldıracını iç talepten dış talebe kaydırmak ve ama bunu üretimin ithalata bağımlı yapısında değişikliğe gitmeksizin kısa sürede yapmak ancak TL'nin değerlesmesiyle ve ihracat piyasalarında genişlemenin sürmesiyle mümkünken, enflasyon düşerken TL'nin reel olarak değerlenmesinin ihracatı artırma imkanlarını darbelemesi riskini içermesidir. Programın iç çeliş-

kilerinden bir diğeri, ekonomik büyümenin sürdürülmesi, dolayısıyla istihdamın korunması ve hatta genişletilmesi hedefi güdülürken, burada ekonomik büyüme için gerekli olan döviz girdisinin karşılanması uğruna faizi artırma mecburiyeti varken, diğer yandan faiz artırımının kredi daralmasını, şirket iflaslarını, istihdam düşüşünü, ekonomik durgunluğu ve hatta ekonomik krizi tetiklemesi riskini barındırmasıdır.

Hedeflerine ulaşsın veya ulaşmasın, Mehmet Şimşek programı tipik bir “kemer sıkma” programı, IMF’siz IMF programıdır. Saray iktidarının bu “yeni” iktisadi-mali politikası da işçileri ve emekçileri yoksullaştırma saldırısı niteliğindedir. Sermayenin her iki kesiminin, faiz artışı ve TL’nin değerlenmesinde çıkar farklılıkları taşıyan sermaye öbeklerinin üzerinde bulunduğu birinci zemin de işçilere ve emekçilere yönelmiş bu yoksullaştırma saldırısıdır.

Ekonomik Kriz Var mı?

Türkiye ekonomisi, günlük konuşmalarda çokça vurgulandığının aksine, şu anda bir ekonomik kriz içinde değil. Emekçilerin hızlı ve kitlevi bir yoksullaşma girdabına çekilmiş olması bu ekonomik kriz algısını yaratıyor. Fakat emekçinin hayatında kriz olarak görünen iktisadi durum sermaye için halen tatlı karlar elde edilen ve henüz kapanmamış olan bir döneme tekabül ediyor.

Kapitalist ekonomi sermayenin nesnel hareket yasalarıyla bağlı ve kaçınılmaz olarak devrevi krizlere

girer. Ekonomik kriz yılın üst üste en az iki çeyreğinde ekonomik daralma yaşanması, ekonominin mutlak küçülmesi demektir. Aşırı üretim ya da aşırı birikim ile içeriklenen bu ekonomik daralma ise sermaye karlılığının çarpıcı oranlarda düşmesinde, işletmelerde kapasite kullanımının olağanüstü azalmasında, yaygın iflasların ortaya çıkmasında, ödemeler dengesinin altüst olmasında, işsizliğin hızla artmasında, gerek sermayenin gerekse işgücünün değersizleşmesinde ifadesini bulur.

Türkiye’de son ekonomik kriz 2019’un ilk yarısında yaşandı, ekonomi o yılın birinci çeyreğinde yüzde 2,5 ve ikinci çeyreğinde yüzde 1,6 oranlarında daraldı. (Bkz. Tablo 1)

2018’de FED’in (ABD Merkez Bankası) faiz artırımları tepe noktasına varmış, Türkiye’den “sıcak para” çıkışı tırmanmış, TL değer kaybına uğramıştı. Bu koşullarda 2018 yazında meydana gelen döviz kuru atakları faiz artırımıyla durdurulabilirdi. Fakat faiz artırımını da çok geçmeden kredi çöküşünü, iflas dalgasını, ekonomik daralmayı ve krizi tetikledi. 2019 ekonomik krizinden çıkış FED’in iktisadi durgunluk nedeniyle tekrar faiz indirimine başlamasıyla, dolayısıyla saray iktidarının aynı anda hem uluslararası sermaye kaynaklarını çekme hem de faizleri indirme imkanı bulmasıyla, böylece kredileri önemli oranda genişletebilmesiyle mümkün oldu. Krizin ardından 2019’un ikinci yarısında başlayan ekonomik toparlanma koronavirüs şoku sonucu 2020 baharında baş

Tablo 1: GSYH büyüme oranları (bir önceki yılın aynı dönemine göre % değişim)

2019				2020				2021				2022				2023				2024
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-2,5	-1,6	1,0	5,9	4,3	-10,4	6,4	6,3	7,5	22,3	8,0	9,7	7,8	7,6	4,1	3,3	4,0	3,9	6,1	4,0	5,7

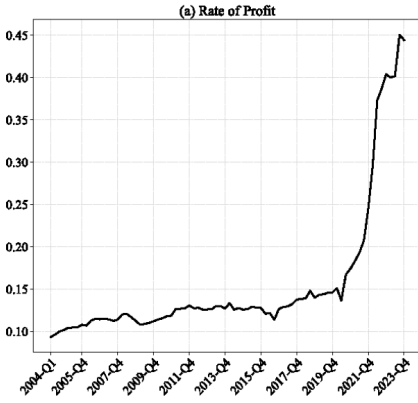
Kaynak: TÜİK

gösteren ciddi ama kısa süreli daral-mayla kesintiye uğrasa da, Türkiye ekonomisi 2020'nin ikinci yarısından bu yana büyüme trendini sürdürdü. GSYH'de (Gayrisafi Yurtiçi Hasıla) büyüme 2024'ün ilk çeyreğinde de yüzde 5,7 oranında gerçekleşti.

Halihazırda bir ekonomik kriz olmadığını belki en çarpıcı göstergesini sermayenin halen yüksek oranlı karlar elde etmesinde buluyoruz. Şirket karlarının 2020'den sonra büyük bir yükseliş gösterdiğini görüyoruz. (Bkz. Tablo 2)

İstanbul Sanayi Odası'nın Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Ku-

Tablo 2: Kar oranları

Kaynak: Prof. Dr. Ensar Yılmaz & Necip Bulut, *Enflasyon Dinamiği: Firma Karları, Ücretler Ve İthalat Fiyatları, Kısa Dalga*, 1 Haziran 2024

ruluşu Araştırması'na göre, 2022'de, Türkiye'deki 500 büyük sanayi şirketinin reel karları enflasyondan arındırılmış verilerle yüzde 34,7 arttı. Kar eden şirketlerin sayısı 442'ye yükselerek son 15 yılın zirvesine çıkarken, zarar eden şirket sayısı 95'ten 58'e geriledi. Borsa endeksi aynı yıl yatırımcılara yüzde 196,6 oranında kazanç getirecek derecede yükseldi. Türkiye Bankalar Birliği'nin raporu-

na göreyse, Türkiye'nin en büyük 10 bankası 2023'te 506,8 milyar lira net dönem karı elde etti ve toplam karlarını önceki yıla kıyasla yüzde 40,4 artırmış oldu.

Bu arada sermayenin karlılığındaki artışlar yüksek enflasyonun da başlıca itici güçlerinden biri. Öyle ki, Merkez Bankası'nın açıkladığı veriler bile Mehmet Şimşek'in yüksek enflasyonun nedenini öncelikle ücretlerdeki artışa bağlayan söylemini yalanlıyor. Merkez Bankası Kasım 2023 Enflasyon Raporu'nda, enflasyonun oluşumunda döviz kurunun yüzde 19,9'luk katkısının ardından, karların yüzde 10,4'lük ve ücretlerin yüzde 8,8'lik katkıları sıralanıyor. Tekelci sermaye, piyasa hakimiyetine dayanarak, özellikle tüketici talebinde sınırlı esnekliği olan ve diğer sektörlerle girdi sağlayan üretim sektörlerindeki ürün fiyatlarında ücretlerdeki ve diğer üretim maliyetlerindeki artışları telafi eden ve hatta ekstra karlar sağlayan ayarlamaları kolaylıkla yapıyor.

Şirket karlarının enflasyona etkisine dair çok daha nesnel veriler sunan araştırmalara göre, 2022 yılında, döviz kurunun bilhassa ithal mallardan dolayı enflasyon oluşumuna yaptığı yüzde 40'luk katkı gibi, karlar da enflasyona yüzde 40 katkıda bulundu. Ücretlerin buradaki etkisinin payı sadece yüzde 20 idi. (Bkz. Prof. Dr. Ensar Yılmaz & Necip Bulut, *Enflasyon Dinamiği: Firma Karları, Ücretler Ve İthalat Fiyatları, Kısa Dalga*, 1 Haziran 2024)

Açık ki, Mehmet Şimşek'in yüksek enflasyondan ücretlerdeki artış sorumlu tutması tam bir burjuva demagojisi. Enflasyonu düşürmek adına iç tüketimi baskılayıp ihracatı teşvik etmeye, asgari ücret artışını

durdurmaya ve reel ücretleri düşürmeye girişmek, faşist şeflik rejiminin Mehmet Şimşek eliyle sermayenin ağzına bir parmak daha bal çalmasıyla başka bir anlama gelmiyor.

Ekonomi büyümeye devam ediyor. Sermaye karına kar katmayı sürdürüyor. Yüksek enflasyon işçi sınıfı ve emekçilerden büyük patronlar sınıfına bir servet transferi mekanizması olarak işliyor. Halklarımız ise Erdoğan'ın faşist şeflik rejiminin iktisadi-mali politikasıyla gün geçtikçe daha fazla mutlak yoksullaşma girdabına itiliyor.

Yoksullaşma Krizi Nedir?

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da işçilerin ve emekçilerin bugün yaşamakta oldukları yoksullaşma krizinin muhtevası tarihte kapitalist gelişme için tipik olan "görelî yoksullaşma" olgusundan farklıdır.

Görelî yoksullaşma, kısaca, ekonomi büyürken işçi ve emekçi gelirlerinde artış olmasına rağmen, bu artışın sermaye karlarındaki artışın gerisinde kalmasıdır. Reel ücretler yükselir, fakat reel karlar büyüyen toplam gelirden sermayenin payının genişlemesini ve işgücünün payının daralmasını getirecek düzeyde ücretlerden daha fazla yükselir. Bunun temelinde üretkenlik artışının ücret artışından daha hızlı gerçekleşmesi yatar. Bir başka ifadeyle görelî yoksullaşma, işçinin yaşam koşullarında iyileşme olmasına karşın, üretilen değerler toplamı içinde işçi sınıfının elde ettiklerinde oransal kötüleşme olmasıdır.

Büyüyen pastanın nasıl bölüşüleceği konusunda sınıf mücadelesi esaslı bir rol oynar. İşçi sınıfı ne kadar örgütlü ve mücadelecise, ücretler o kadar yükselme şansı bulur,

görelî yoksullaşma gidişatı o kadar frenlenebilir. Hatta sınıf mücadelesi sayesinde işçiler ve emekçiler için mutlak refah artışı dönemleri bile mümkün olabilir. Nitekim kapitalist gelişmenin çeşitli tarihsel kesitlerinde böylesi mutlak refah artışları da gerçekleşmiştir. Örneğin, İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde, gerek muzaffer SSCB'nin merkezinde durduğu sosyalist kampın varlığının emperyalist kampı alabildiğine baskılaması, gerekse işçi sınıflarının siyasal ve sendikall örgütlülüğünün başlıca kapitalist devletleri zorlaması sonucunda, pek çok kapitalist ülkede büyüyen millî gelir içinde oransal bazda ücretlerin payı karların payının aleyhine genişleyebilmiş, dünya burjuvazisi Batılı emperyalist ülkelerden başlayarak "refah devleti" denilen siyasal-iktisadi modele mecbur kalmıştır.

Görelî yoksullaşma hızlı kapitalist gelişme dönemlerinin önde gelen eğilimidir. Emperyalist küreselleşme evresindeyse, hele de tekell kapitalizm varoluşsal krize yakalanmış olduğu şartlarda, "mutlak yoksullaşma" eğilimi öne geçmiştir. Mutlak yoksullaşma, kısaca, işçilerin ve emekçilerin gelirlerinin reel olarak azalmasıdır. Yani, toplam gelirden ücretlerin payı oran olarak düşmekle kalmaz, işçinin yaşam koşulları da düpedüz kötüleşir.

Varoluşsal krize tutulmuş bugünkü dünya kapitalizminde, meta üretimindeki kar oranları yapısal olarak düşük seviyelerde seyretmeye başlamış, sermayenin üretim ateşi gitgide sönmüştür. Ekonomide sıçramalı büyüme trendinin yerini çoktandır inişli-çıkışlı durgunluk hali almıştır. Aşırı sermaye fazlası ile aşırı işgücü fazlası buluşamaz

olmuş, yığınsal işsizlik kronikleşmiştir. Eski “refah devleti” modelinin yağmalanması da, kapitalist metropollerde ücretlerin günden güne budanması da, sermayenin ucuz işgücü ülkelerine akması da, finans piyasalarında hayali sermaye balonlarının art arda şişip durması da sermaye birikim tarzındaki yapısal tıkanıklığın önünü açmak içindir. Bir yandan da proletaryanın sınıf mücadelesinde geriye düştüğü, siyasal ve sendikal örgütlülüğünün zayıfladığı işte bu dünyasal koşullarda mutlak yoksullaşma eğilimi öne geçmiştir. Dünya tekellerinin başını çektiği sermaye sınıfı, kar oranlarını canlandırmak uğruna, ücretlere ve işçi sınıfının kazanılmış tüm haklarına yönelik saldırganlığı pervasızca yoğunlaştırmıştır. Hasılı, küresel ücret ortalamasının son onbeş yılda reel olarak düşmesinde, birkaç sene boyunca yükselen enflasyonun hemen her ülkede işçilerin ve emekçilerin gelirlerini doğrudan aşındırmasında, toplumsal eşitsizlikte dünya

çapındaki derinleşmenin ivmelenmesinde cisimleşen mutlak yoksullaşma eğilimi yalnızca konjonktürel ya da rastlantısal değildir.

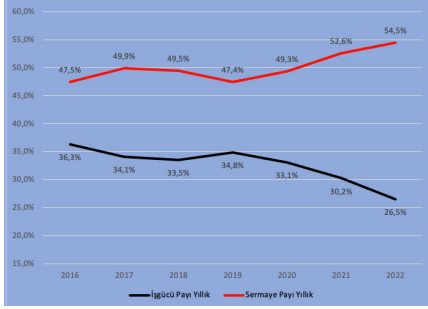
Bugün Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da işçiler ve emekçiler açısından mutlak yoksullaşma eğilimi, Türkiye ekonomisinin hem dönemsel hem de yapısal özellikleriyle belirlenen gelişimi dahilinde ve faşist şeflik rejiminin iktisadi-mali politikaları sonucunda, bir yoksullaşma krizi derecesinde cereyan ediyor.

AKP hükümetleri süresince 2016’ya değin işçilerin ve emekçilerin ortalama gelirlerinde, oran olarak GSYH’deki büyümenin gerisinde kalmakla beraber, belirli artışlar gerçekleşmişti. Hanehalkı borçlanmasındaki büyümenin de itilim sağladığı tüketim artışı bu yılların görece yoksullaşmasını telafi etmişti. 2016’dan itibaren mutlak yoksullaşma eğilimi öne geçti. Milli gelirin bölüşümünde işçi sınıfının payı ile sermaye sınıfının payı arasındaki makas hızla açıldı.

Tablo 3: Net milli gelirden bölüşüm ve yıllık değişim oranları (%)

	Ücret dışı gelirler	Ücretler	Net dolaylı vergi
2016	49,2	37,6	13,2
2017	52,1	35,6	12,3
2018	52,9	35,8	11,3
2019	51,3	37,7	11,0
2020	53,0	35,3	11,7
2021	56,6	32,4	11,0
2022	59,8	29,1	11,1
Yıllık	+2,73	-3,42	-2,51

Kaynak: Korkut Boratav, *İşçi Sınıfının Bölüşüm Şoku 2022’de Devam Etti*, Sol Haber, 10 Mart 2023

Tablo 4: GSYH içinde ücretlerin ve karların payları (%)

Kaynak: DİSK-AR

2016-2022 arasında yıllık ortalama yüzde 4,4 büyüyen GSYH’de, ücretlerin oranı yüzde 37,6’dan 29,1’e geriledi, buna karşılık çok büyük bölümü karlardan oluşan ücret-dışı gelirlerin oranı yüzde 49,2’den 59,8’e fırladı. Yani yedi yıl içinde ücretlerin payı 8,5 puan düşerken, karların payı 10,6 puan arttı. İki tabloda, sırasıyla, milli gelirde karların payı ile ücretlerin payında nasıl bir oransal değişim gerçekleştiğini ve bu ikisi arasındaki makasın nasıl hızla açıldığını izleyebiliriz. (Bkz. Tablo 3 ve Tablo 4)

2016’dan bu yana yaşanmakta olan, artık sadece görel yoksullaşmanın boyutlanması değildir. Milli gelirde ücretlerin payındaki hızlı daralmanın asıl nedeni ücretlerin reel olarak da hızla düşmesidir. TÜİK veya ENAG tarafından hesaplanan farklı enflasyon verilerine göre, işçi başına reel ücret 2016’dan 2022’ye yüzde 15 veya yüzde 25 oranında gerilemiştir. Bu, açıkça mutlak yoksullaşmaya işaret eden çok büyük bir gerilemedir. Özellikle işçiden sermayeye gelir aktarım mekanizması olarak işleyen enflasyonun atak yaptığı son yıllarda, milli gelirde ücretlerin payındaki daralmanın tempo kazan-

Tablo 5: Enflasyon oranı ve net milli gelirde ücretlerin payı (%)

	TÜFE	Ücretler/ GSYH
2016	8,5	37,6
2017	11,9	35,6
2018	20,3	35,8
2019	11,8	37,7
2020	14,6	35,3
2021	36,1	32,4
2022	64,3	29,1

Kaynak: Korkut Boratav, *Asgari Ücret Artışı Ve Karlar*, Sol Haber, 30 Haziran 2023

ması bu bakımdan çarpıcıdır. (Bkz. Tablo 5)

İşçilerin ve emekçilerin maruz kaldıkları gelir kaybında toplumsal cinsiyet ayrımının sonuçlarıysa son derece ağırdır. DİSK-AR’ın hesaplamasına göre, 2022’de erkeklerin hanehalkı fert geliri ortalama gelirin yüzde 8 üzerindeyken, kadınların hanehalkı fert geliri ortalama gelirin yüzde 21,2 altındadır.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan işçi sınıfının artık irice bir parçasını oluşturan göçmen ve mülteci işçilerin sayısı bu yıllarda artmaya devam etmiştir. Göçmen ve mülteci işçi tabakası, adeta posası çıkarılınca kadar kullanılan en ucuz ve güvencesiz işgücü bölüğünü meydana getirmekle kalmamış, sermaye tarafından işçi sınıfının bütünü içinde reel ücretlerin aşağı çekilmesi, sosyal hakların gasp edilmesi, çalışma koşullarının kötüleştirilmesi doğrultusunda basınç uygulamanın başlıca bir aracı olarak işlevlendirilmiştir.

2019-2022 yılları arasında, kendi hesabına çalışanların milli gelirdeki payı da yüzde 13,4’ten yüzde 10’a düşmüştür. Kent ve kır küçük bur-

juvazisinin sayısal azalmasının ötesindeki bu düşüş emekçi esnafın ve emekçi köylülüğün uğradığı ciddi gelir kaybını göstermektedir. Adalet Bakanlığı verilerine göre icra ve iflas dosyalarının sayısında 2015'ten 2023'e yüzde 49'luk büyük bir artış olması da bu tespiti doğrulamaktadır.

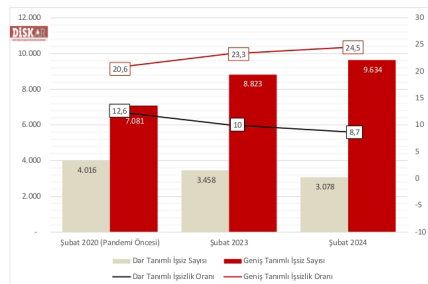
İşsizlik mutlak yoksullaşmanın diğer bir köşetaşdır. TÜİK verilerine göre, dar tanımlı işsizlik oranı 2016'dan günümüze yüzde 10'un üstünde ve altında dalgalanmıştır. Bu kronik kitlesel işsizlik koşullarında bugün 3 milyondan fazla insan mutlak olarak işsiz durumdadır. Asıl önemlisi, geniş tanımlı işsiz sayısının Nisan 2024 itibarıyla 11 milyona yaklaşmasıdır. Şubat 2020'de yüzde 20,6 ve Şubat 2023'te yüzde 23,3 olarak gerçekleşen geniş tanımlı işsizlik oranı Şubat 2024'te yüzde 24,5'e varmıştır. (Bkz. Tablo 6) Oysa 2015'te geniş tanımlı işsizlik oranı sadece yüzde 11,7'dir. Nisan 2024'te ise bu oran yüzde 27,2'yi bulmuştur. Çalışabilir nüfusun dörtte birinden fazlası, kadınlarınsa üçte birinden fazlası bugün aslında işsizdir.

Gelirleri hızla eriyen, mutlak yoksullaşma yaşayan işçiler ve emekçiler tüketim harcamalarını gittikçe fazlalaşan kredi kartı borçlanması

yoluyla yapmak zorunda kalıyorlar. Hanehalkı borçlarının hanehalkı gelirlerine oranı taşınamaz boyuta yaklaşıyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun Aralık 2023'te yayınladığı verilere göre, bir yılda bireysel kredi kartı borçlanmalarında gerçekleşen artış oranı tamı tamına yüzde 168. Bu kategorideki borçlar Mart 2024 itibarıyla, üstelik kredi kartı faizlerindeki yükseliş borçlanma maliyetini artırmasına rağmen, 1,4 trilyon liraya yaklaşmış durumda. Türkiye Bankalar Birliği'nin Şubat 2024 verilerine göreyse, tam 40,2 milyon kişinin ihtiyaç, konut ve taşıt kredisi türlerinde bireysel kredi borcu var. Bireysel kredi kartı bulunan 37 milyon kişinin ortalama bireysel borcu da 36 bin lirayı geçiyor. Tüketici kredisi ve bireysel kredi kartı borçlanmaları yıldan yıla ivme kazanan oranlarda artıyor. (Bkz. Tablo 7)

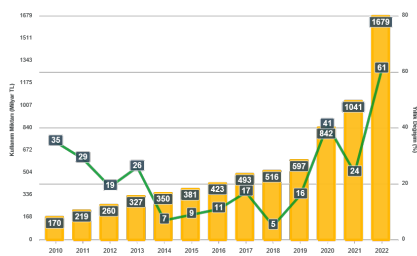
Ağırlıklı olarak eğitim, sağlık, ulaşım ve altyapı hizmetlerini içeren kamu harcamaları da 2016'dan 2022'ye önemli oranlarda gerilemiştir. Kamu harcamalarının milli gelire oranı 2016'da yüzde 34,4'ten 2022'de yüzde 27'nin altına düşmüştür. Mutlak yoksullaşma sürecine etki eden bu gerileme, işçiler ve emekçiler için dosdoğru sosyal

Tablo 6: Dar ve geniş tanımlı işsiz sayıları (bin) ve işsizlik oranları (%)

Kaynak: *DISK-AR*

Tablo 7: Tüketici kredisi ve kredi kartı kullanım miktarı (milyar TL) ve yıllık değişim oranı (%)

Kaynak: *TCMB*

Tablo 8: Kamu harcamalarının GSYH'ye oranı (%)**Kaynak: TÜİK**

hakların daha da budanması anlamı taşımaktadır. (Bkz. Tablo 8)

Türkiye ekonomisinde işçiler ve emekçiler için 2016'dan itibaren öne geçmiş olan mutlak yoksullaşma eğilimi, 2022'de enflasyonun şaha kılmasıyla oluşan korkunç hayat pahalılığı ortamında sıçrama göstermiş ve bir kriz niteliğine bürünmüştür. 2022'den bu yana yaşanan artık açıkça bir yoksullaşma krizidir. Yoksulluk sınırının altına itilenlerin sayısı 50 milyonu aşmıştır. GSYH'nin bölüşümünde son üç yılda dramatik bir değişim gerçekleşmesi ve nüfusun en zengin yüzde 20'sinin toplam gelirin yarısına el koyar hale gelmesi derinleşen ve yaygınlaşan yoksulluğun belki en yalın ifadesidir. (Bkz. Tablo 9)

Mehmet Şimşek patentli iktisadi-mali program enflasyonu düşürmek uğruna ücretleri daha da eriterek, faiz artırımlarıyla ekonomik durgun-

luğu ve işsizliğin yayılmasını tetikleyerek, kamuda tasarruf adına sosyal hakları iyice kemirerek yoksullaşma krizinin derinleşmesinin yolunu döşemektedir. Faşist şeflik rejiminin iktisadi-mali politikasının Nebati döneminde düşen faiz ve yükselen enflasyon içerikli versiyonu ile Şimşek döneminde yükselen faiz ve düşen enflasyon içerikli versiyonu arasında bir tercihe zorlanmak, işçi sınıfı ve emekçiler için "kırk katır mı kırk satır mı" tuzağına düşürülmekten farksızdır.

Faşist Şeflik Rejiminin Yoksullaştırma Saldırısına Karşı Mücadeleyi Büyütelim

Mehmet Şimşek'in amir tayin edildiği "kemer sıkma" programı uygulandıkça, halklarımızın yüz yüze olduğu sömürü ve soygun daha da artacak, zengin-yoksul uçurumu büyüyecek, Türkiye'de işçiler, emekçiler, en başta da kadınlar, Kuzey Kürdistan'da bir bütün olarak emekçi halk daha da ağır yaşam koşullarına itilecektir.

Erdoğan, bir yandan Şimşek programının iktisadi-mali gerekleri ile muhtemel açmazları arasındaki çelişkiler, bir yandan da yığınsal desteğini korumanın gerekleri ile yoksullaşma krizinin gerçekleri arasındaki çelişkiler ortamında, faşist saray iktidarının siyaseten altını oyan türde

Tablo 9: GSYH'nin nüfus dilimleri arasındaki paylaşımı (%)

GSYH'nin paylaşımı	2021	2022	2023
Nüfusun en zengin %20'si	45,9	47,6	49,7
Nüfusun geri kalan %80'i	54,1	52,4	50,3

Kaynak: TÜİK

yeni zorluklarla karşı karşıya kalacaktır.

Faşist şef nakit gelir desteği, devlet yardımı, vergi muafiyeti, ceza affı, toplukonut yapımı, ucuz kredi ve kolay borçlanma yoluyla yoksullaşma krizini sürdürülebilir ve yönetilebilir kılmayı denemiş, böylelikle yığın tabanındaki aşınmanın bir siyasi çözülme derecesine tırmanmasını engellemeyi ve Mayıs 2023 seçimlerinde galibiyetini ilan etmeyi başarmıştı. Fakat Mart 2024 seçimlerinde, yoksullaşma krizinin ağırlaşan etkilerinin ve bu temelde gelişen işçi-emekçi tepkisinin AKP'nin yığınsal desteğinin sandık hezimetini yaşama derecesinde zayıflamasına yol açan başlıca nedenlerden biri haline geldiği görüldü.

Gitgide şiddetlenen yoksullaşma krizi koşullarında emekçi yığınların yeni bölüklerinin ekonomik ve demokratik talepli mücadelelere katılacağı, faşist şeflik rejimine öfkenin büyüyeceği ve yer yer keskinleşen biçimlere bürüneceği açıktır. Saray iktidarının sürdürdüğü yoksullaştırma saldırısına karşı insanca ve onurlu bir yaşam için direnme eğilimi yayılıp gelişecektir.

Sermaye düzeni partisi niteliğiyle Şimşek programının utangaç destekçiliğini yapan CHP, bu program büyük iktisadi-mali açmazlarla yüz yüze gelinceye değin, Mehmet Şimşek'ten desteğini çekmeyecektir. Fakat işçilerin ve emekçilerin büyüyecek öfkesi, CHP'nin ücretler ve maaşlar, işsizlik ve hayat pahalılığı, çalışma ve yaşam şartları ekseninde kitle taleplerine daha fazla sahip çıkıyor görünmeye yönelmesini getirecektir. Saray iktidarının yoksullaştırma saldırısına karşı yaygınlaşacak işçi-emekçi öfkesinin burjuva solu CHP'nin yörüngesinde sönüp gitmesine izin verilmemesi devrimci taktiğin kritik bir halkasıdır.

Komünistlerin, devrimcilerin, emekçi sol hareketteki mücadeleci güçlerin görevi işçi sınıfını, emekçileri, kadınları ve gençleri faşist şeflik rejiminin yoksullaştırma saldırısına karşı direnmeye, haklarını korumaya, kapitalist sömürüye ve soyguna karşı mücadeleyi yükseltmeye çağırma, ortaya çıkması hayli muhtemel kendiliğinden kitle eylemselliğinin özdeneyim okulundan geçmesinin koşullarını oluşturma ve siyaseten hedefli bir niteliğe kavuşmasını sağlama görevi durmaktadır.

Gençlik Hareketi Üzerine

Okan Danacı

Bahse konu tasfiye, yalnızca, bir örgütün düşman tarafından ortadan kaldırılması biçimine indirgenen "tasfiye süreci" değildir. Bir bütün olarak devrimci aklın ve pratiğin, başta devrimci zor aygıtları olmak üzere onun devrimci araç ve yöntemlerinin, bu düzlemdeki yönelim ve perspektif yaklaşımların tasfiyesidir. Yaşanan ve ne yazık ki gün geçtikçe daha da derinleşen olgu, devrimci mücadelenin ihtiyaçlarına sırt dönmek, ona ilgisizleşmek ve bu "ihtiyaçları" reddetmek düzeyine varan bir tasfiye halidir.

2024 yerel seçim sonuçları, onun hemen ardından irade gaspına karşı gelişen Van direnişi, peşinden beliren Taksim hedefli kitlesel-militan 1 Mayıs gösterileri ve son olarak egemen klikler arasında yaşanan iç gerilimlerin daha belirgin biçimde görünür hale gelmesi Türkiye ve Bakur'da yeni bir döneme girildiğini göstermiştir. Faşist AKP-MHP blokunun almış olduğu seçim yenilgisiyle birlikte egemen sınıflar arasında gerilim yükselirken, ezilenler cephesinde mücadele azmi ve cesareti boy göstermeye başlamıştır. 2023'te gerçekleşen genel seçimlerin aksine, geniş emekçi kitleler üzerinde umutsuzluk ve yılgınlık değil, değişim ve mücadele arzusu kendini göstermiştir. Elbette bu tek başına seçim sonuçlarıyla ilgili bir durum değildir. Esasen AKP-MHP'ye kaybettiren olgu ve çelişkile-

rin tüm canlılığıyla olduğu gibi ortada durması ve hatta her geçen gün daha da derinleşmesiyle ilgilidir. Özellikle 8 Mart ve 21 Mart gibi günlerde açığa çıkan enerji, coğrafyanın dört bir yanında gelişme eğilimi gösteren işçi direnişleri ve gençlik hareketi içinde değişik gündemler etrafında açığa çıkan eylemler ve özgün mücadele dinamikleri arasında kendini hissettiren kıpırdamalar kitle hareketinin öne çıkma eğilimi içinde olduğunu ortaya koyan bazı temel görüngüler olarak hatırlanabilir.

En özet biçimde ifade etmeye çalıştığımız bu tablo içinde yazımızın konusu devrimci-demokratik gençlik hareketi olacaktır. Faşist AKP-MHP blokunun seçim yenilgisi aldığı, kitle hareketinin yükselişe geçme eğilimleri taşıdığı ve kendini eylemli biçimde ifade etmeye başladığı şu gün-

lerde devrimci-demokratik gençlik hareketinde durum nedir, ne değildir, bunu incelememiz gerekiyor. Gençlik hareketi süreci nasıl yorumluyor ve gelişmelere hangi zeminde müdahil oluyor? Gençlik kitlelerinin sorunlarıyla ilişkilene, onları örgütlü mücadeleye kazanma ve rejim karşısında saflaştırma konusunda pratiği nedir? Tarihsel misyonunu oynayabiliyor mu? Faşizmin yenilmesi ve politik özgürlüğün kazanılması için birleşik mücadelenin örgütlenmesi konusunda düzeyi nedir ve bunu ertelenemez bir siyasal görev olarak önüne çekebiliyor mu? Rejim karşısında gençliğin saflaştırılması konusunda hangi mücadele başlıklarını ele alıyor, öne çekiyor ve nasıl bir mücadele hattı çiziyor? Niyetimiz bu sorulara birlikte cevap aramak, çıkaracağımız sonuçlar etrafında gençlik hareketinin gelişimine katkı sunmak ve birleşik gençlik mücadelesinin siyasal, ideolojik ve örgütsel bakımdan ivmelenmesine vesile olmaktır.

Üzülerek söyleyebiliriz ki, devrimci-demokratik gençlik hareketi tüm emekçi solun içine düştüğü tasfiye sürecinin en ağır sonuçlarını yaşayan mücadele bölüklerinden biri du-

rumundadır. Bu tasfiyeci dalganın yansıması her kurum ve kesimde farklı biçimlerde tezahür etmektedir. Popülizm, küçük burjuva eğilim ve pratikler, dar grupçu yaklaşımlar, devrimci zor aygıtları ve fiili meşru mücadeleyi reddeden görüşler, erkek egemenliği, yasal devrimcilik ve sosyal şovenizm gibi “sorunlar” bu tasfiye sürecinin gençlik hareketi içindeki en belirgin yansımalarından yalnızca bir kısmıdır. Bu akıntıya karşı kürek çekenlerin sayısı çok sınırlıdır ve pratikleri ise henüz devrimci sonuçlar yaratabilmiş değildir.

Geniş gençlik kitleleri içerisinde devrimci unsurlar ve potansiyeller vardır ve bunlar gelişmektedir. Ancak devrimci-demokratik gençlik hareketinin kendi durduğu konum ve gençlik kitlelerini örgütlemek konusundaki perspektif ve pratikleri günün ihtiyaçlarından uzaktır. Emekçi sol içindeki tasfiyeci akım ve eğilimler bu sürecin bir yanını oluştururken, tasfiyeciliğin diğer bir boyutunu da düşman saldırıların oluşturduğudur. Ve ne yazık ki, düşman saldırıları karşısında dahi bir arada durmamak ve ortak mücadele kültürüyle uyuşmayacak faaliyetlerin varlığı, dikkat çekmiş olduğumuz

durumun vahametini ortaya koymaktadır. Örneğin 1 Mayıs'ta Taksim'e yürümek istedikleri için farklı kurumlardan sayısı 70'e varan arkadaşımızın tutuklama terörüyle karşı karşıya kalmasının ardından ortak tutum alamayacak kadar keskinleşen bu zafiyet, devrimci-demokratik gençlik hareketini daha ağır sonuçlar yaratabilecek bir duruma sürüklemektedir.

Yukarıda belirtmiş olduğumuz özet ifadelerden hareketle tüm bir yazı boyunca bizi yönetecek olgu, bir bütün olarak gençlik hareketinin örgütsüz, parçalı ve dağınık tablosu olacaktır. Esasen bunu anlamaya/anlamlandırmaya çalışacak ve müdahale etmenin yollarını tartışacağız.

Demokratik Gençlik Mücadelesinde Liseliler

Mevcut parçalı ve dağınık tabloyu gençlik hareketini oluşturan bütün bileşenleriyle birlikte ele aldığımızda ciddi bir örgütsüzlük sorunuyla karşı karşıya olunduğunu görmek pek zor olmayacaktır. Bu örgütsüzlüğün en hissedilir hale geldiği ve sonuçlarının da en ağır biçimde yaşandığı kesimlerden biri demokratik lise mücadelesidir. Bu örgütsüzlük hali rejimin liselilere yönelik saldırılarını aralıksız biçimde sürdürmesini de kolaylaştırmaktadır. Rejimin liselileri kazandığını söylemek mümkün değildir, ancak devrimci-demokratik gençlik hareketinin de liselilerle organik bir ilişki içinde olmadığı ve aynı şekilde hegemonya sahası içine alamadığı da aşıkardır. Burada devrimci-demokratik gençlik hareketinde ciddi bir yön kaybı olduğunu belirtmek gerekir. Demokratik lise mücadelesi öyle bir düzeye gelmiştir ki, neredeyse tüm devrimci-demokratik gençlik hareketinin gündeminden

çıkmış durumdadır. Burada tartışmak istediğimiz konu, herhangi bir gelişmeyle ilgili olarak sosyal medya hesabından "söz söylemek" meselesi değildir. Devrimci-demokratik gençlik hareketinin liselileri örgütlemek gibi bir görüş açısının dahi kalmamış oluşudur. Bu alanda yaşanan sorunların gündemleştirilmesi, saptanan başlıklar etrafında pratik-politik faaliyetin geliştirilmesi, kitle çalışmasının lise önlerine ve liselilerin biriktiği noktalara yöneltilmesi ve elbette liseli gençlikle buluşabilecek araç ve yöntemlerin belirlenmesi konusunda çok ciddi bir ilgisizlik, yüzeysellik ve yabancılaşma olduğunu kabul etmek gerekir. Demokratik lise hareketinin coğrafyamızdaki pratikleri, tarihi ve deneyimleri azımsanmayacak bir değere sahiptir ve güncel olarak içerisinde muazzam devrimci olanaklar taşımaya devam etmektedir. Sadece ve sadece gençlik örgütünün geleceğini güvencelemesi ve gelişimi bakımından dahi liseli gençlik hareketinin örgütlenmesi stratejik bir yerde durmaktadır. Şimdi burada uzun uzun liseli gençliğin örgütlenmesinin neden önemli olduğunu anlatmayacağız, ancak demokratik-gençlik hareketinin liseli gençliğin örgütlenmesi göreviyle kurmadığı ilişkiyi önümüze koyacak ve duruma müdahale etmenin yollarını birlikte aramaya devam edeceğiz. Çünkü devrimci-demokratik gençlik hareketinin ilgisizliği ve yönelim yoksunluğunun liseli gençliği örgütsüzleştirdiği, sosyal şoven yapılar ve faşist örgütlenmelerin safına sürüklediği gerçeği ciddi bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Devrimci-demokratik gençlik hareketinin gelişiminde demokratik lise mücadelesi yakalanması gereken en önemli halkalardan biridir.

Demokratik lise mücadelesi kapsamında özetlediğimiz bu durum aslında diğer bir yönüyle gençlik hareketinin toplam tablosunu da yansıtmaktadır. Bu “örgütsüzlük halinin” liselerdeki yansımaları böyleyken, üniversitelerde ve özellikle antifaşist halk gençliğinin biriktiği emekçi semtlerde de tablonun çok iç açıcı olduğu söylenemez.

Gençliği Kim, Nasıl Kazanacak?

Faşist şeflik rejiminin her türlü yolu denemesine rağmen gençliği kazanamadığımızı daha önce de söylemiş-tik. Fakat bugünkü verilerin ortaya koyduğu diğer bir gerçek ise devrimci-demokratik gençlik hareketi ve bir bütün olarak emekçi solun da gençliği örgütlü mücadeleye ve rejim karşıtı bir saflaşma düzlemine çekemediğidir. Geniş gençlik kitleleri içerisinde mevcut siyasi iktidara ve sisteme ciddi itirazlar olduğu belirgin bir gerçekliktir. Bunu değişik biçimlerde gözlemlemek mümkündür. Geleceksizlik, işsizlik ve yoksulluk sarmalında açığa çıkan itirazlar ve değişik zamanlarda daha siyasi biçimlerde kendini ortaya koyan eylemliler tutumlar, gençliğin rejim karşısında saflaşma eğiliminde olduğunu gösteriyor. Ancak onun bu karakteri ve eğiliminin asgari bir mücadele programı etrafında birleştirilmesi ve bu gücün daha etkili bir hareket haline gelmesi konusunda devrimci-demokratik gençlik hareketinin son yıllardaki pratiği ciddi sorunlar taşımaktadır ve bu ideolojik-siyasal atıllık hali yakıcı bir mesele haline gelmiştir.

Peki bunun nedeni nedir? En genel haliyle ifade etmek gerekirse, burada belirleyici olan nedenlerden biri, dünden bugüne gelişmekte olan burjuva ideolojik hegemonya ve onun itibariyle somutlaşmış hali ve bir sonu-

cu olan tasfiyeci dalgadır. Bahse konu tasfiye, yalnızca, bir örgütün düşman tarafından ortadan kaldırılması biçimine indirgenen “tasfiye süreci” değildir. Bir bütün olarak devrimci aklın ve pratiğin, başta devrimci zor aygıtları olmak üzere onun devrimci araç ve yöntemlerinin, bu düzlemdeki yönelim ve perspektif yaklaşımların tasfiyesidir. Yaşanan ve ne yazık ki gün geçtikçe daha da derinleşen olgu, devrimci mücadelenin ihtiyaçlarına sırt dönmek, ona ilgisizleşmek ve bu “ihtiyaçları” reddetmek düzeyine varan bir tasfiye halidir. İşte bu burjuva ideolojik ve hatta artık siyasi hegemonya olarak da tarif etmemizin isabetli olacağı durum, gençlik hareketi içinde de kendini daha belirgin biçimde hissettirmektedir. Öncelikle bu burjuva ideolojik ve siyasi hegemonyanın dağıtılması başlıca bir görev olarak öne çekilmedikçe, günlük siyasi mücadelenin konusu haline getirilmedikçe ve bununla pratik/eylemliler biçiminde mücadele edilmedikçe gençlik hareketinin “örgütsüzlük” ve “yön” sorunu çözülemeyecektir. Yalnızca ve yalnızca matematiksel “örgütlülük” düzeyinde, yani kaba tabirle “kelle hesabı örgütlülük” derekesine indirgenen yanlış görüş açısı derinleşecek ve bugünden daha ağır sonuçlar yaratacaktır.

Peki nasıl dağıtılacak burjuva ideolojik hegemonya?

Tasfiyeciliğin İzleri Olarak Popülizm Ve Dar Grupçuluk

Geriye dönüp baktığımızda, geniş gençlik kitleleri ve devrimci-demokratik gençlik hareketi için apolitizm ve ilgisizlik tespiti yapmak elbette isabetli bir yorum olmaz. BOUN direnişinden tutalım da KYK yurtlarında yaşanan sorunlar etrafında gelişen

barınma eylemlerine değin değışik gündemler etrafında beliren irili ufaklı direniş ve hareketlerden bahsetmek pekala mümkündür. Genel olarak bir siyasal canlılık halinin varlığından bahsedebiliriz. Bu nesnel durumun tespitiyle birlikte, bizim bugün tartıştığımız sorun ve ihtiyaçların yalnızca bugünle ilgili olmadığını belirtmemiz gerekir. Karşı karşıya olduğumuz durum, geride kalan 3-4 yıllık tablo ve pratiklerin açığa çıkardığı sonuçlardır. Bu gelişen hareketlerden ve coğrafyamızın içinden geçtiği özgün süreçlerden gençlik hareketinin kendine nasıl sonuçlar çıkardığını irdelememiz gerekir. Gelişen bu hareketlere ne düzeyde perspektif sunabildi ve eylemci düzeyde pozisyon alan örgütsüz gençlik kesimlerini sürecin devamcısı olarak koruyabileceği ve örgütleyebileceği hangi örgütsel mekanizmaları inşa etti? Her örgütün sürece ilişkin kurduğu ve sadece kendi kuvvetlerinden oluşan araçlardan bahsetmiyoruz. Burada bahse konu olan, gençliğin kendini ifade edebileceği ve sürecin öznesi olarak konumlanabileceği esnek veya daha köşeli çizilmiş birleşik mekanizmalardır. Bu

konularda pratiğimiz nedir? Önümüze çıkan fırsatları neden değerlendiremedik? Bu ve benzer sorulara olumlu yanıt verebilmek zor. Hangi sebeple olursa olsun, sonuç olarak ortaya çıkan tablo burada ciddi yöntem sorunları yaşandığını, apolitik yaklaşımlar ve hatalı perspektifler içinde olduğunu ve ideolojik olarak yanlış zeminler üzerinde durulduğunu gösteriyor. Bu sorunun kaynağını oluşturan başlıca iki unsurun popülizmin ve dar grupçu pratikler olduğunu görmek gerekir. Gelişmekte olan ve her geçen gün daha da keskinleşerek derinleşen bu unsurlar mutlaka ama mutlaka saf-lardan sökülüp atılmak zorundadır.

İçinde bulunduğu niteliksel ve niceliksel zayıflık ve gerileme hali, sonuç itibariyle devrimci-demokratik gençlik hareketinin bileşeni olan öznelerin büyük bir kısmını yalnızca ve yalnızca 3'ü 5 yapmanın gayretine düşürmüştür. Yükselen her hareketin içinde örgütlenme görüşü açıısıyla konumlanmak yanlış değildir ve meşrudur elbette. Ancak gelişen her harekette yalnızca ve yalnızca "buradan kaç kişi örgütlerim" fikriyle yaklaşmak, burada sadece dar örgütsel hesaplarla

konumlanmak, hareketin gelişiminden ziyade küçük hesapların peşinden koşmak hareketin gelişiminin önündeki en büyük engellerden biri haline gelmiştir. Her eylem ve hareket örgütlenme alanıdır ve devrimciler her alanda her biçimde örgütlenirler. Tartışmamız bu ilkenin meşruluğu-gayrimeşruluğu değildir. Değerlendirmemizin konusu, apolitizme ve dar grupçuluğa saplanan, popülizm bataklığında debelenen, yalnızca en güvenli alanlarda varlık göstermeyi kılavuz edinen, taktik ve stratejik yönelimden yoksun görüş açısidir.

Örgütlenme fikri ve pratiğine itiraz edecek halimiz yok. Ancak burada sorun, bu örgütlenme faaliyetinin güncel siyasal ve ideolojik ihtiyaçlardan koparılıp ele alınması ve sadece “kalabalıklaşmak” olarak değerlendirilmesi ve daha kötüsü bunun politik örgütler açısından “yeterli” görülüyor olmasıdır. Kendinden menkul bir devrimcilik anlayışı yok edilmesi gereken bir virüstür. Hareketin gelişmediği koşullar içinde örgütlerin görece nicel genişleme içinde olması bildiğimiz anlamıyla bir devrimci gelişime tekabül etmez. Salt nicel genişleme-

yi “gelişim” olarak görmek hatalı bir yaklaşım olur. Kitleleşmek tüm sorunların çözümü ve devrimci olanın asıl verisi olsaydı eğer, Türkiye Komünist Gençliği, Emek Gençliği ve TİP’li Öğrenciler gibi yapılar sosyalizmi çoktan inşa etmişti! Bu örgütler pekala kitlesel bir yapıya sahipler, öyle değil mi? Peki geniş gençlik kitleleri ve devrimci-demokratik gençlik hareketi içinde devrimci zeminde ideolojik, siyasal ve aynı zamanda niteliksel bir değişim/gelişim yaratıp yaratmadıkları sorusunun cevabını bulabilir misiniz? Asla. Bu örgütlerin görece kalabalık varlığı gençlik kitleleri içerisinde nasıl bir “devrimci görüş açısı, devrimci sonuç ve pratikler” oluşturuyor? İsmi saydıklarımız ve benzerlerinin bu yaklaşım ve pratiklerinin devrimci sonuçlar üretmediği ortadadır. Kitleleşme ve sosyal medyada binlerle ifade edilen o vazgeçemediğiniz ve tek ölçünüz haline gelen etkileşimleriniz(!) devrimci olduğunuzun bir verisi değildir. Burada tartışmak istediğimiz, gençlik hareketinin devrimci gelişiminin sağlanması meselesidir. Hareketin gelişmediği veya gelişme eğilimine girmediği

koşullarda, siyasal öznelere anlamlı bir siyasal/ideolojik değişim/dönüşüm ve yönelime sahip örgütlülükler oluşturamayacağı açıktır. Ortaya koyulanlar “dostlar alışverişte görsün” işinden öteye geçmeyecektir. Gençlik hareketinin devrimci gelişimi, ancak politik olarak doğru halkayı yakalamakla, ideolojik olarak sağlam zeminde durmakla ve birleşik tarzda hareket etmekle başarılabilir. Bunun anahtarı ise gençliğin tüm özlem, sorun ve taleplerini asgari bir mücadele programı etrafında buluşturmak ve en nihayetinde faşizme karşı mücadelenin konusu haline getirebilmektir. Bu ise doğrudan doğruya birleşik mücadelenin ve cepheleşmenin konusudur.

Yukarıda tartıştığımız aynı zamanda bir görüş açısı yoksunluğu ve nitelik sorununun yarattığı bir sonuçtur. Konumuz tek başına gençliğin örgütlenmesi değildir, bu elbette yetmez. Burada üstünde durmamız gereken diğer nokta, gençliğin hangi siyasal hat etrafında örgütlendiğidir. Örneğin şovenizme karşı mücadele gençlik hareketinin ne kadar gündemindedir? Devrimci-demokratik gençlik hareketi sömürgeci faşizmin Kürt halkına yönelik saldırılarına karşı nasıl bir tutum almaktadır? Faşist devlet terörüne karşı antifaşist mücadelenin örgütlenmesi adına nasıl bir yönelim ve pratik söz konusudur? Göz ardı edilmemesi gereken önemli noktaların başında işte bu sorular, yani hangi zeminde durduğunuz meselesi gelir. Aksi biçimler kitle kuyrukçuluğundan ve dar grupçuluktan başka bir şey üretmez. Mesele sadece yan yana gelmek değildir, aynı zamanda neye karşı ve hangi çizgide bir araya gelindiğidir. Örneğin, akademik talepler etrafında gelişen bir üniversite hareketine itiraz edecek de-

ğiliz elbette, ama en nihayetinde onun coğrafyanın temel çelişkileri etrafında pozisyon almadığı ve bilinçte bir devrimci dönüşüme hizmet etmediği biçimlerinden devrimci sonuçlar ve üzerinde yükselebileceğimiz anlamlı zeminler oluşmayacağını görmek gerekir. Bu elbette her eylemi alıp eklektik biçimde bir diğerine monte etmek anlamına gelmez, ancak devrimci-demokratik gençlik hareketi gelişen bir eylemin/hareketin içinde ve hatta öncüsü pozisyondaydı, mutlaka ama mutlaka bu hareketlerin politik içeriği ve yönü konusunda bir görüş açısına sahip olmalıdır ve faşizme karşı mücadele noktasında saflaştırıcı pratiklere yönelmek zorundadır. Aksi durumda yaşanan bir saman aleviden öteye geçmeyecektir, anlamlı bir birikim yaratmayacaktır.

Faşizme Karşı Mücadelede Gençlik Nerede?

Gençliğin devrimci mücadelesinin gelişimin önündeki en önemli engel faşizmdir. Bu yüzden, faşizmin yenilmesi ve politik özgürlüğün kazanılması mücadelesinde gençliğin nerede durduğunu irdelememiz gerekiyor. Antifaşist gençlik mücadelesinin örgütlenmesi konusunda devrimci-demokratik gençlik hareketi nasıl bir yönelim içinde? Güncel bir sorun olarak, antifaşist mücadeleyi ele alış ve eyleyiş konusundaki yanlış fikir ve yönelimler, ciddi bir teorik zayıflığın, pratik yoksunluğun ve tasfiyeci dalganın etkileriyle ilgilidir. Antifaşist mücadeleyi meşru görmeyen, yarının görevi sayan ve öteleyen, yalnızca üniversitede iki faşiste karşı slogan atmaya indirgeyen ve aynı zamanda bu gündemi kendiliğindenci bir zeminde sevk eden, “kitleler gelmiyor, kitleler böyle olunca uzaklaşıyor,

kriminalize oluyoruz” demagojisiyle bu görevden imtina eden bir gençlik hareketi “başka bir dünya” çizgisinde anlamlı bir varlık gösteremez. Anti-faşist mücadele siyasal, ideolojik ve örgütsel açıdan, aynı zamanda mücadele araç, yöntem ve biçimleri itibariyle de bugünün başat görevidir. Ancak bırakalım pratiği, görüş açısı itibariyle dahi onu meşru görmeyen yaklaşımlar başlı başına aşılması gereken bir sorun olarak devrimci-demokratik gençlik hareketinin önünde durmaktadır.

Güncel bir küresel gündem olarak da tartışılmaya başlanan yeni faşist hareketler meselesine teorik, siyasal ve ideolojik ilgisizlik devrimci-demokratik gençlik hareketi bakımından kabul edilemez bir sorundur. Macaristan, Hollanda, Almanya, Yunanistan, Arjantin, ABD, Hindistan ve başka bir dizi ülkede özgün biçimlerde gelişen bu hareketlerin coğrafyamızda gelişen faşist hareketlerle ortak zeminler üzerinde yükseldiğini görmek gerekir. Göçmen karşıtlığı ve kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı, aile kurumunun ve liderin/şefin yüceltilmesi, din ve ulus olgusu, şiddet ve zorun kullanımı gibi ortak özelliklerle birlikte, popülist söylem ve demagojilerle öne çıkan bu hareketler yayılma eğilimi içindeler. Coğrafyamızda verilen tarihsel faşist hareketlerin yanı sıra, bahsettiğimiz eğilimlerle daha özgün olarak belirlemeye başlayan Zafer Partisi ve türevi yapılanmaların da, henüz sınırlı bile olsa değişik bölgelerde karşılık bulduğu görülüyor. Klasik faşist propaganda üzerinden kendilerini örgütledikleri argümanları bir yana bırakarak söylemek gerekirse, Zafer Partisi’nin gelişiminde “görece” AKP karşıtlığının da etkili olduğu ortada. Bu “karşıtlığın” sınırı

ve amaçları elbette konjonktüre ve içeriğe göre değişiklik göstermektedir. Çünkü en nihayetinde bunlar burjuva düzen partileridir. Kurulu düzeni korumak ve savunmak bunların başat gündemidir.

Zafer Partisi ve benzer faşist hareketler ve bunlara karşı mücadele başka bir yazıda başlı başına ele alınması gereken bir konudur, ancak burada bizim irdelemek istediğimiz mesele devrimci-demokratik gençlik hareketinin antifaşist mücadeleyle teorik, pratik-politik ve ideolojik zeminde kurduğu ilişkidir. Son yıllarda özellikle değişik üniversitelerde ve kentlerde ülkücü faşistlerle birlikte, siyasal islamcı faşist örgütlenmeler, Vatan Partisi ve Zafer Partisi gibi hareketlerin de devrimci-demokratik gençlik hareketinin karşısına dikildiğini görüyoruz. Peki bununla nasıl mücadele etmeyi düşünüyoruz? Mesela antifaşist gençlik komiteleri kurmak neden devrimci-demokratik gençlik hareketinin gündemi olmuyor? Bu düzeyi kazanmaya çalışan yapıları sinsi bir biçimde yalıtma eğilimleri veya bu kuvvetlerle yana gelmeme gibi tutumların sebebi nedir? Veya devlet otoritesinin görece daha zayıf olduğu emekçi semtlerinde ve kimi bölgelerde sistemle derin çelişkiler içinde bulunan halk gençliğinin örgütlenmesi ve antifaşist mücadeleye sevk edilmesi konusunda nasıl bir pratiğe sahiptir devrimci-demokratik gençlik hareketi? Sorumuz, antifaşist hareketin düzeyinin gelişkinliği veya başarısızlığıyla değil, devrimci gençlik hareketinin görüş açısından neredeyse çıkmış olmasıyla ilgilidir. Sıraladığımız soru ve soruların esas kaynağı “yasal devrimcilik” anlayışı ve bununla birlikte mücadelenin düzeniçi sınırlara çekilmesi ve

hapsedilmesidir. Bunların yanı sıra gençlik hareketini yalnızca öğrenci gençlikten ve hatta neredeyse sadece yükseköğrenim gençliğinden ibaret gören yaklaşımlar oldukça etkilidir. Ancak tarihin bize gösterdiği, oyunu yalnızca ve yalnızca düzenin çizdiği sınırlar içinde oynayanların, faşizme karşı mücadelede yeni bir yol açma şanslarının olmadığıdır. İstedığınız kadar kitleselleşin ve sosyal medyada paylaşımlarınız uçsun gitsin, rejime karşı saflaşmak ve onun çizdiği sınırlar dışında hareket etmek gibi bir görüş açınız, hazırlığınız ve pratiğiniz yoksa ve ayağınız sokaktan kesilmişse, anlamı bir devrimci sonuç üretme zemininiz de yok demektir.

Yazımızın konusu itibariyle yukarıda ele aldığımız mevcut durum ve sorunlar bütününe dair sayfalarca yazabiliriz elbette. Her bir başlığın kendi içinde ayrı ayrı yazılarla da işlenmesi gerekir muhakkak. Ancak tüm bunların gelip dayandığı yer yine pratiktir. Durum tespiti, yorum ve analiz tek başına yeterli olmaz. Devrimci-sosyalist gençlerin ve devrimci-demokratik gençlik hareketinin en temel

görevi bu sorunlara eylemli çözümler yaratmaktır. Bu noktada ise en önemli halka “cephelme” politikasıdır.

Çözümün Anahtarı Cepheleşme Ve Birleşik Mücadele

“Cepheleşme fikri, daha büyük sorunların çözümüne yönelmenin, daha büyük mücadelelere girişmenin arayış ve yönteminden başka bir şey değildir” diyen komünistler, devrimci-demokratik her mücadele zemininde cepheleşmeyi ve birleşik mücadeleyi devrimin örgütlenmesinde en önemli halkalardan biri olarak görüyor ve buna göre konumlanıyor. Bu birleşik devrim ve iktidar sorununu politik görüş açımızın tam merkezine koymak demektir. Vugulaya geldiğimiz gibi zaten gençlik hareketinin içinde bulunduğu mevcut siyasal, ideolojik ve örgütsel tablo da cepheleşmenin aciliyetini gösteriyor. Buradan hareketle söyleyebiliriz ki, devrimci-demokratik gençlik hareketinin bugün gelip dayandığı tüm sorunların çözümünde kritik bir halka cepheleşme politikası ve birleşik mücadelenin örgütlenmesidir.

Devrimci-demokratik gençlik hareketinin cepheleşme ve birleşik mücadele konusundaki deneyimleri ve birikimleri oldukça fazladır ve kıymetlidir. Yakın tarih bakımından Öğrenci Gençlik Sendikası (Genç-Sen), 2017 referandum sürecinde örgütlenen Gençlik Var çalışması, 2015 Suruç katliamının ardından direnişçi bir çizgide oldukça anlamlı bir varlık gösteren ve hala gelişme dinamiklerini içinde barındıran mücadeleciler bir zemin olarak Gençlik Örgütleri ve özgün bir arayış olarak Birleşik Gençlik Meclisleri gibi yaslanabileceğimiz deneyimler önümüzde durmaktadır.

Hem bu saydıklarımız ve sayamadığımız nice deneyimlerden süzerek hem de güncel ihtiyaçları saptayarak ortak bir mücadele kulvarı oluşturabilmek, her zeminde birleşik gençlik mücadelesini güçlendirmek ve bunu cepheleşme rotasına taşıyabilmek, devrimci-demokratik gençlik hareketinin içinde bulunduğu sancılı aşmasını sağlayacak, gençlik kitlelerinin rejim karşısında saflaştırılmasının

düzeyini güçlendirecek ve faşizme karşı mücadelenin ana halkası olacaktır.

Sonuç olarak söylemek gerekirse, geniş gençlik kitlelerinin politik islamcı faşist şeflik rejimi karşısında saflaştırılması, örgütlenmesi ve politik özgürlüğü kazanmak için mücadeleye sevk edilmesi acil ihtiyaç olarak önümüzde durmaktadır. Bu yakıcı ihtiyacın çözülebilmesi devrimci-demokratik gençlik hareketinin devrimci zeminde pozisyon almasını, “yasal devrimcilik” olarak karşılığını bulan tasfiyeciler sınırları parçalamasını ve bu geri eğilimlere karşı bugünün devrimci kopuşunu yaratmasını, eylem ve güç birliklerini aşan düzeyde cephesel ilişkiler kurmasını ve birleşik mücadele eksenini kuvvetli ideolojik-siyasal-örgütsel ayaklar üzerine inşa etmesini, bunu etkin/eylemli biçimde örgütlemesini gerektirir. Bu, devrimci-demokratik gençlik hareketinin bütününe ertelenemez görevidir ve başarmak asla imkansız değildir.

Faşist Rejimin Sömürgeci Savaşı Limitine Vardırma Yönelimi Ve Devrimci Görevler

Metin Botan

PKK önderliği ve gerillanın tasfiyesi, Rojava devriminin boğulması, birleşik Türkiye ve Kürdistan devriminin yenilgisinden başka bir anlama gelmez. Ulusal dar görüşlülerin dikkatine sunalım ki bu; "Türkiye devriminin yenilgisi" demektir. Türkiye işçi sınıfı, bütün varoluş tarihi boyunca bir kez sahip olduğu güvenilir ve güçlü, ancak onunla ittifak yaparak faşist saray rejimini yıkabileceği dostunu, müttefikini kaybetmiş olacaktır. Hepsi o kadar da değil, günümüzde KDP'nin oynadığı rolü biraz düşünmek aydınlatıcı olabilir. Birleşik devrimimizin Medya Savunma Alanları ve Rojava'da yenilgiye uğratılması demek, bölgede, Türkiye'de diğer gerici karşı devrimci gelişmelerin tetiklenmesi bir yana her şeyden önce Kuzey Kürdistan'da ulusal sorunun sömürgecilikle işbirliği içerisindeki işbirlikçi milliyetçiliğe, büyük olasılıkla da Hizbulkontra tarzı politik islamcı işbirlikçi milliyetçiliğe teslim edilmesi demektir. Bu, sömürgeci Türk burjuvazisinin ve saray rejiminin devrime karşı muazzam bir gerici, karşı devrimci yedek kazanmasından başka bir anlama gelmez.

Türk Sömürgeciliğinin Yakın Hedefleri Ve Hazırlıkları

Faşist şefflik rejimi ve sermaye oligarşisi Kuzey Kürdistan'da sömürgeci boyunduruğunun devamının yanı sıra, Rojava devriminin boğulmasını, Güney Kürdistan'ın hiç değilse kontrol altında tuttuğu pazar ve nüfus alanı haline getirilmesini kendi "bekası" sayıyor. Burada "beka", varlığını sürdürme olarak değil bugünkü gelişmişlik düzeyinin kışkırttığı hırsları, amaç ve hedefleriyle kendisini bölgesel bir güç olarak dayatması so-

runu olarak karşımıza çıkıyor. Böyle olduğu içindir ki, bir bütün oluşturan PKK önderliği ve gerillanın tasfiyesini, Rojava devriminin boğulmasını dikkat merkezinde tutuyor.

İşbirlikçi tekelleri Türk burjuvazisinin büyüyen sermayesi, onu, bölgesel bir güç olma yönünde iteklemektedir. Kürdistan gerçekliği ise bu istemin önündeki en büyük engellerden birisi olarak duruyor. Türk sömürgeciliğinin önündeki engelleri tasfiye etmek için geliştirdiği strateji birincisi, Misak-ı Milli sınırları içerisinde

gördüğü Musul-Kerkük ve Rojava'yı kapsayan bölgeleri işgal ve ilhak etmeyi; ikincisi de siyasal, ekonomik ve askeri gücünü kullanarak, Ortadoğu, Kafkasya, Balkanlar ve Kuzey Afrika'da emperyal arzuları doğrultusunda kendisine pazarlar, sömürgele ve nüfuz alanları yaratarak yeni Osmanlıcı hayallerini gerçekleştirme yönelimini kapsıyor.

Türk burjuva devleti bu amaçlarına nasıl ulaşmayı planlıyor? Ortadoğu ve çevresinde jeopolitik konumundan da yararlanarak özellikle İHA, SİHA, savaş uçağı (üretim aşamasında) ve diğer ürettiği konvansiyonel silahları hem ihraç etmek hem de bölge devletleri ve halklarına karşı tehdit unsuru olarak kullanmak; ticaret, ulaşım ve enerji güzergahları aracılığıyla kar; özelleştirmeler, ülkenin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini Arap işbirlikçi burjuvazisi ve emperyalist tekellere peşkeş çekerek rant sağlamak; yine ucuz işgücü yaratarak emek sömürsünü büyötmek istiyor. Direnen, mücadele eden işçilere, emekçilere, köylülere, yoksullara faşist terör; kadınlara gerici faşist erkek egemenliğinin baskı, şiddet, tecavüz uygulayarak, Kürt halkını ise inkar, imha,

asimilasyon, katliam, soykırımla ezmek ve stratejik hedefine ulaşmak istiyor.

Faşist şefflik rejimi, amaçlarını gerçekleştirmek için bugüne dek saldırgan politikasını sürdürdü ve hamleler yaptı. Ama kendine potansiyelinin üzerinde bir rol biçtiği için kısa sürede duvara toslayarak gerçekliğiyle yüzleşmek zorunda kaldı. Emperyalist ve bölge devletlerine kafa tutmanın bedellerini ödedi. Örneğin, ABD tarafından F-35 projesinden çıkartıldı, S-400'leri depolara kilitledi, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği vetosunu kaldırmak zorunda kaldı, İsrail'le ilişkilerini düzeltti. Faşist şef, Mısır'a darbeci dediği Sisi'nin ayağına kadar gitti, tarihsel düşman ilan ettiği Yunanistan'la ilişkileri düzeltmek zorunda kaldı, gazeteci katili dediği Suudi Arabistan veliaht prensi Muhammed bin Selman'la kol kola girdi, hain Esed'le tekrar kardeş olmak istese de randevu dahi alamadı!

Savaşı çok büyük ölçüde devlet sınırları dışına çıkartmayı başardıysa da ne PKK'nin iradesini kırmayı ne de Kürdistan özgürlük gerillasını tasfiye etmeyi başarabildi. Son dönemde hem gerillanın savaş kapa-

sitesinde niteliksel bir düzey yakalandı hem de Kürt halkının özgürlük mücadelesi her alanda ivme kazandı. Tecride karşı özgürlük yürüyüşü 8 Mart, Newroz, 31 Mart seçimlerinde belediyelerin geri alınması ve nihayet Van'da halk iradesinin çalınması girişimine karşı geliştirilen serhildan da görüldüğü gibi yasaklanan sokaklar, meydanların yeniden özgürleştiği bir sürece girildi. Faşist şeflik rejimi Hakkari'ye kayyum atayarak Kürt halk iradesini belediyelerden tasfiye etme niyetini bir kez daha gösterdi. Kürt halkı, 3. faşist kayyum saldırısını bu defa 2016 ve 2019'daki gibi edilgen karşılamadı. Van serhildanından güç alan Hakkari halkı, iradesine sahip çıkma eğilimini ortaya koydu, Kürdistan kentlerinde ve Türkiye'de kayyum saldırısına birleşik kitlesel direniş eğilimi ortaya çıktı.

Türk sömürgeciliği, Rojava ve Medya Savunma Alanlarında yürüttüğü savaşı amaçlarına ulaşılarak sonuçlandırmak istiyor. PKK önderliği ve gerillanın tasfiye edilmesi, keza Rojava devriminin boğulması yakın amaçlarından vazgeçmiş değil. Bu amaçlarına ulaşmak için geride kalan bir yıllık dönemde askeri, siyasi, diplomatik hazırlıklarını kesintisiz sürdürdü. Emperyalist ABD ve Rusya, Irak, Suriye, İran gibi bölge devletleri; işbirlikçi KDP ve ihanetçilerle, IŞİD, HTŞ gibi politik İslamcı faşist çetelerle ilişkilerinin merkezinde duran da budur.

İşgalci sömürgeci Türk Devleti, Rojava'nın Efrîn, Ezez, Cerablus Bab, Serêkaniyê, Girê Sipî kentlerini, Suriye'nin ise İdlîb şehrini işgal etti. Şimdi de Kürdistan'ın Rojava ve Başûr parçalarına yönelik yeni işgal planları yapıyor. Örgütleyip eğittiği IŞİD, El Kaide, HTŞ, Sultan Murat

Tugayları gibi irili ufaklı onlarca çeteyi Rojava devrimine ve Kürdistan'ın her parçasında Kürtlere karşı savaştırıyor. Başûre Kürdistanı'nda yüze yakın askeri üs kurmuş, işbirlikçi ihanetçi KDP'yi siyasi ve ekonomik olarak kendine bağlamış durumda.

İhanetçi, işbirlikçi KDP-Barzanılar, PKK'nin tasfiye edilme planının en istekli savunucusu olarak on yıllardır Türk Devleti ile ortak çalışıyor. Başûrê Kürdistan'da üslenmesi için yol yapımı, lojistik ve her türlü ihtiyaçlarını karşılıyor ve PKK'ye karşı istihbarat faaliyetini gönüllü yürütüyor. Bunlarla da yetinmeyip gerilla güçlerine pusu kurup, katlediyor, işgalcilerin korumalığını üstleniyor vb.

Faşist şef Erdoğan, PKK'yi bitirmek üzere en kapsamlı planlarını yaptıklarını, 2024 yılında bunu gerçekleştireceklerini ilan etti. Bu planın ilk adımının da Başûrê Kürdistan ve MSA'da atılacağını duyurdu. Faşist şefin kendisi de dahil Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, MİT Başkanı İbrahim Kalın, MSB, bürokratları, generalleri Irak ve Başûrê Kürdistan'ın yolunu tuttu. Güvenlik, enerji, ulaştırma, ticaret, su vb. konularıyla ilgili Irak başbakanı Sudani, bazı bakanlık ve askeri bürokrasisi temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirdiler. Yine KDP ve Başbakan Neçîrvan Barzani, başbakan yardımcısı Mensur Barzani ve peşmerge temsilcileriyle görüşmeler yaptılar.

Irak ile yapılan görüşmelerin temelinin, Kalkınma Yolu Projesi oluşturuyor. Bu proje, MSA'a yönelik işgal saldırısı, Şengal'in özerkliğine son verilmesi, Maxmur kampının kapatılması ve bir bütün PKK'nin tasfiyesi için her türlü desteğin alınması projesidir. IKYB bölgesine gidişin amacı diplomasi değil KDP-Barzaniler ile

işgal savaşının somut planlamasının yapılmasıdır. Kerkük-Ceyhan petrol boru hattının tekrar açılması, askeri, ekonomik iş birliğini geliştirmesi de hedeflere dahildir.

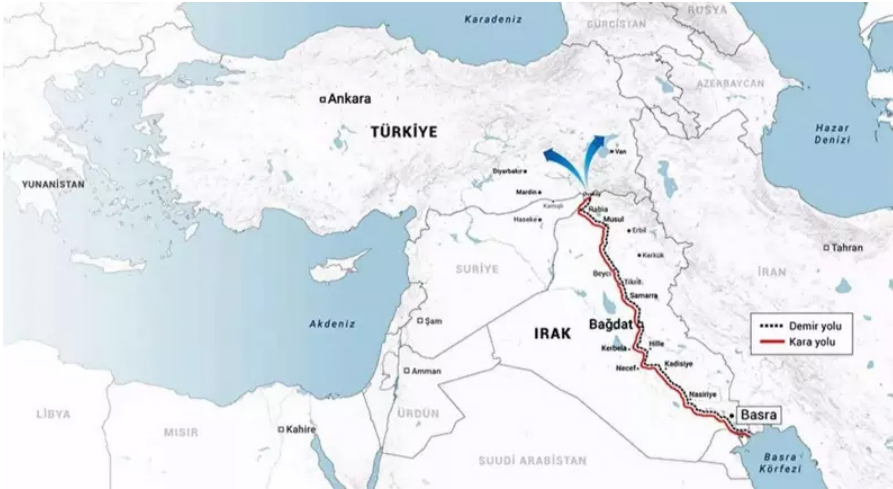
Kalkınma Yolu Projesi (KYP) her ne kadar Irak için stratejik olsa da PKK'ye karşı sömürgeci Türk devletinin planı temelinde hareket etmesi kolay değil. Irak ordusu, ekonomisi, toplumsal yapısı pek çok yönden parçalanmış bir devlet. Irak devleti, sömürgeci Türk devletine olan ihtiyacı nedeniyle orta yol bulmaya çalışıyor. Sömürgeci Türk devletinin taleplerine “yasaklı örgütler” argümanını geliştirip PKK'yi bu kategoriye alarak verdi.

Sudani hükümetinin kurulmasını sağlayan, Irak üzerinde siyasi hegemonyası bulunan sömürgeci İran devleti elbette göz ardı edilemeyecek bir bölgesel güç. Türk devletinin hegemonya alanının genişlemesi ve yani ABD-NATO blokunun alan kazanmasını kapsayan planlara destek ve onay vermesi beklenemez.

Sömürgeci Türk devletinin Kalkınma Yolu Projesiyle, en başta Irak için siyasi ve ekonomik olanaklar yaratmış olsa da özellikle kendisi için yeni

bir rant alanı yaratmak istemektedir. ABD-AB tarafından, Rusya petrol ve gazına uygulanan ambargo ve Rusya üzerinden geçecek enerji hatları ve ticaret yollarının kullanımı yakın ve orta dönem için devre dışı bırakılmıştır. Bundan dolayı, Ortadoğu petrol ve gazının Avrupa'ya güvenli yollardan taşınması düne göre daha kritik önemdedir. Üstelik ABD-AB emperyalist bloku Türkiye'ye fazla güvenmediği için Türkiye'yi devre dışı bırakan Hint, Ortadoğu (İsrail üzerinden) ve Avrupa rotasını izleyen yeni bir proje geliştirmiş bulunuyor. Bundan dolayı sömürgeci Türk devleti, Kalkınma Yolu Projesine en az Irak kadar sahip çıkmaktadır. Keza, Katar ve BAE de bu projeye ortak olmuştur. Proje, körfez ve onlarla her türlü ticaret yapan ülkeleri de etkileyecek, önemli bir potansiyeli barındırmaktadır.

İkincisi, sömürgeci Türk Devleti projenin geçeceği güzergahı kendi istediği rotada olmasını sağlamıştır. Rojava ile Başûr sınırını neredeyse boydan boya geçerek Şırnak üzerinden yeni bir sınır kapısı açılması planlanmaktadır. Bu, boydan boya otoyol ve tren hattından oluşan, oldukça geniş bir tampon bölge anlamına gel-

mektedir. Peki, bu hattın güvenliğini kim sağlayacaktır? Tabi ki sömürgeci Türk burjuva devleti. Böylece hem Rojava ve Başûr Kürdistan arasındaki fiziki bağı kopararak tamamen kendi denetimine alacak hem de askeri olarak konumlanmasına projeye uluslar arası meşruiyet kazandıracak. Rojava'nın sınırlı da olsa Başûr'la ticareti tamamen kesilerek, sömürgeci Türk Devletinin denetimine geçecek. Yine Türkiye'nin Irak'la Başûr'daki tek sınır kapısının işlevi azalacak ve IKYB-KDP Türk Devletinin tehditlerine, isteklerine daha fazla boyun eğmeye zorlanacaktır. Şengal, Maxmur tamamen tecrit edilerek, Irak'ın, Türk Devletinin istekleri doğrultusunda adım atması kolaylaştırılacaktır.

Sömürgeci Türk Devletinin, Başûrê Kürdistan'ında önündeki engellerden birisi de Kürdistan Yurtseverler Birliği'dir (YNK). Keza YNK, şu ana kadar sömürgeci Türk Devletinin politikaları kaşısında bir pratik izlemektedir. Sömürgeci Türk Devletinin tehditlerine rağmen, PKK'ye karşı bir tavır almadığı gibi ilişkilerini daha fazla geliştirmiş, işgal planlarına açık tutum alarak ulusal direniş saflarında yer almıştır. İşgale karşı yurtsever bir tutum alan YNK, sömürgeci Türk Devletinin hedefi konumundadır. YNK bölgesi Süleymaniye'de, yurtseverlere yönelik suikast saldırıları ve katliamlar MİT-KDP iş birliğiyle sürdürülmektedir. YNK'nin zayıflaması Türk Devletinin olduğu kadar KDP'nin de çıkarınadır.

ABD emperyalistleri, Türk sömürgeciliğinin PKK'yi tasfiye politikasını desteklemektedir. KDP'ileşmemiş, işbirlikçi çizgiye karşı mücadele eden bir PKK'yi ABD kendi çıkarları için tehlikeli görüyor. Faşist saray rejimi, hem Rojava'ya hem MSA'ya kim-

yasal silahlar dahil her türlü silahı ve kontra savaş tarzını kullanarak saldırırken kuşkusuz emperyalistlerin desteğine güvenmektedir.

Devrimlerimizin Kader Birliği: Birleşik Devrim

Şu sıralar faşist şeflik rejimi, önceden ilan ettiği gibi PKK önderliği ve gerillayı tasfiye etmek ve Rojava devrimini boğmak üzere sürdürdüğü işgalci sömürgeci savaşı limitine vardırmak için mali, askeri, politik ve diplomatik hazırlıklarını kesintisiz sürdürüyor. Türk sömürgeciliğinin hazırlıkları kadar Türkiye ve Kürdistan devriminin ilişkileri, ezen ulus devrimciliğinin görev ve sorumlulukları, PKK'nin tasfiyesi ve Rojava devriminin boğulmasının yol açacağı sonuçlar vb. bu karmaşık tablo içerisinde devrimci görevler ve emekçi sol hareketin reformist kanadının konum ve rolü düşündürüyor, tartışma konusu oluyor.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan devrimleri arasındaki ilişkilerin dayandığı nesnellikler, devrimci programın olduğu kadar devrimci strateji ve taktiğin de kalkış noktasını oluşturmaktadır. "Nesnellikler" halklar arası ilişkilerin uzun tarihi içerisinde oluşmuştur. İki ülke, iki ulus gerçeğini, yani bu devrimlerin itici güçleri ve dinamiklerinin farklılığını olduğu kadar, çelik halatlarla birbirine bağlı olduğunun da altını kalınca çizmektedir. Bu "nesnel bağlılık" çok büyük ölçüde kader birliği niteliği kazanmıştır. Bugünkü koşullar altında her şeyden önce iki devrimden birisinin "kendi başına" zaferinin imkansız değilse bile çok zayıf bir olasılık olduğu anlamına gelmektedir. 60'lardan günümüze aşağı yukarı üç çeyrek yüzyıllık dö-

nemin sosyo-ekonomik gelişmeleri, Türkiye'deki iki devrimci yükseliş döneminin olduğu kadar Kürdistan devriminin atılımı ve yarım yüzyıldır süren ulusal özgürlük mücadelesi gerçekliği, keza Rojava devrimi ve tersinden KDP'nin işbirlikçi devrim karşıtı çizgisi de iki devrimin zaferinin birbirine sıkıca bağlı olduğunun sağlamasıdır. "Birleşik devrim" nesnellikler tarafından koşullanmış yapısal ve içsel ilişkiler sistematığının kavramsal izdüşümüdür.

Kaldı ki, nesnel bağlılığın kapsamı "ulus devlet" sınırlarını aşan bir çap ve niteliğe sahiptir. Diğerleri olduğu gibi Kuzey Kürdistan devriminin iç dinamikleri ve itici güçleri de Kürdistan'ın diğer parçalarındaki devrimci gelişmelere yüksek düzde duyarlıdır. Kürdistan parçalarının dahil olduğu bütünden gelen devrimci etkilerin parçalara yansımaya ve etkimesi bakımından da geçerlidir bu. Yani demek oluyor ki, nesnel bağlılık ilişkilerinin kapsamı bölgesel devrim perspektifinden bakıldığında daha net anlaşılmalıdır.

Marksist Leninist devrimci programın, sorunu koyuşu oldukça açıklayıcıdır:

"Türkiye ve Kürdistan devrimi, bölgesel devrim koşulları içerisinde, Türkiye/Kuzey Kürdistan birleşik devrimi, Kürdistan'ın kendi başına kurtuluşu ve Kürdistan'ın diğer üç parçasının İran, Suriye ve Irak devrimlerine bağlı birleşik devrimler biçiminde gelişimi olasılıkları taşır.

Komünist hareket, bu devrimci gelişim olasılıklarının bütününe gözeteerek mücadele eder. Bu gelişimi Ortadoğu bölge devriminin parçası olarak görür.

Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya'da bölgesel demokratik ya

da sosyalist federasyonlar kurulması için çalışır."

Emekçi sol hareketin büyük bir bölümü ve hatta bazı devrimci yapılar Türkiye ve Kuzey Kürdistan/ Kürdistan devrimlerinin nesnelliklerini kavramaktan çok uzaktırlar. Fakat bu hakikaten bir "kavrayış" sorunu mudur? Evet, iki ülke iki ulus "gerçekliği" kabul ediliyor görünmektedir. Bu söylemde kabul, söz konusu akımların siyasal pratikleri ile karşılaştırıldığında, ortaya "mış" gibi bir kabul ve kavrayış garabeti çıkmaktadır. İki ülke iki ulus gerçeği söylemde kabul edilmekte fakat özellikle de güncel taktikler ve mücadele planlarında karşılıksız kalmaktadır. Haksızlık yapmamak için seçimler gibi Kürt ulusal hareketinin politik etki gücünden yarar sağlayacakları anları saklı tutma kaydını buraya düşelim.

Demek ki "kavrayış" sorunu gerçekte farklı bir kavrayışa denk düşmektedir. Emekçi solun reformist cenahını oluşturan yapıların günlük siyasal eylem ve etkinlikleri temel alındığında iki ülke iki ulus gerçekliği içerisinde sömürge ulusun (ve ülkenin tabi) ihmal edilebilir görüldüğü ve "ihmal" edildiği hakikatine ulaşılmaktadır. İki ülke iki ulus gerçekliğinin ihmal edilebilirliğinin bir nevi sindirilip içselleştirilmiş olması devrimcilik bir yana tutarlı demokrat bir kavrayış düzeyinin bile sürdürülmemesi, korunamaması demektir. Sosyal şoven duygu ve düşünceler, tutarlı demokratlığı tahrip etmekte ve imkansızlaştırmaktadır.

"Mış" gibi kavrayış, emekçi sol hareketin reformist cenahında yalnızca Kürt ulusal sorunu bağlamında karşılaşılan temel bir gerçeklik değil. Benzer bir durumu yürürlükteki siyasal rejimin analizi ve tanımlanma-

sında da görüyoruz. Emekçi sol hareketin reformist kanadında yer alan yapıların TKP'den EMEP'e, TİP'den SYKP'ye hemen hepsi yürürlükteki rejimi-devlet biçimini faşist tanımıyor ve değerlendiriyor "muş" gibi yapıyorlar ama politik çalışmalarını ve örgütlenmelerini, siyasi taktiklerini adeta burjuva demokrasisi varmış gibi yürütüyorlar!..

Siyasal mücadele tarihi, siyasi parti ve örgütlerin siyasi sınıf niteliğinin kritik anlarda takındıkları tutumlarda kesin bir netlikle açığa çıktığını göstermekte ve öğretmektedir. Örneğin reformistlerin Efrin ve Serekaniye işgallerini seyretmeleri ya da Türk sömürgeciliğinin gerillaya karşı kimyasal silahlar ve yasaklanmış patlayıcılar kullanılması karşısında sinik sessizliklerinde Kürdistan devrimi için kendi burjuvazisi ile çatışmayı, en küçük bedel ödemeyi göze alamayan siyasi pratiklerinde ayan beyan görülüyor. Emekçi sol hareketi zehirleyen sosyal şovenizm, Türk inkarcı sömürgeciliğine başarısının dolaylı yedeği olarak büyük bir katkı sunmaktadır.

Birleşik Devrimin Zaferi İçin

Faşist şef ve aveneleri, PKK önderliği ve gerillanın işini bitirmeyi planladıklarını 2024'de bunu gerçekleştireceklerini bir çok kez belirttiler. Ellerinden gelse bunu şimdiye kadar bir dakika beklemeden yaparlardı, o ayrı. Yukarıda açıkladığımız gibi politik, askeri ve diplomatik hazırlıklarının, amaç ve niyetlerinin PKK önderliği ve gerillayı tasfiye etme, Rojava devrimini boğma hedefine yöneldiği kesindir.

PKK, Türk sömürgeciliğine karşı savaşılmaktadır. Bunun Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri bakımından sınıfsal

ve siyasi anlamı nedir? Hadi işçi sendikalarını onlara hakim olan sendika ağalığı ve bürokrasisi nedeniyle bunun sınıfsal anlamını kavrayamıyor, açıklayamıyor sayalım ve bir kenara koyalım. Diğer yandan Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri adına mücadele etmek, veya onların mücadelesine önderlik etmek iddiası ile var olan, kendilerini sosyalist, marksist, devrimci vb. gören reformist parti ve örgütler, PKK'nın Türk sömürgeciliğine karşı mücadele etmesinin Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri bakımından ne anlama geldiği üzerinde durmuyor olmaları nasıl bir yaklaşımdır, nasıl bir sınıfsal siyasi tutumdur? Türkiye işçi sınıfı ve ezilenlerinin büyük bölümü, şovenizmin, sosyal şovenizmin etkisi altında olduğu içindir ki, bu soru Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri için yaşamsaldır.

Türkiye işçi sınıfı, kendisini sömüren ve ezen Türk burjuvazisi ile uzlaşmaz karşıtlık içerisinde. En basit ücret artışları için, iş ve yaşam koşullarını iyileştirmek için, sendikal örgütlenme girişimleri vb. karşısında hemen ve derhal sermaye sınıfının üyesi tek tek patronları, onların sınıf örgütlerini ya da kapitalist sınıfın egemenlik aracı ve kolektif kapitalist burjuva devleti buluyor. Grevlerini faşist saray rejimi yasaklıyor, direnişlerine faşist rejimin polisi, jandarması, yandaş medyası saldırıyor vb. PKK, Türkiye işçi sınıfını sömüren, işçi sınıfı ve ezilen toplum kesimlerini faşist zulümle baskı ve kontrol altında tutan egemen işbirlikçi tekelci Türk burjuvazisine karşı savaşılmaktadır. Bu, sömürgeciliğe karşı haklı ve devrimci bir savaştır. Kuşkusuz kendilerini sömüren ezen hakim işbirlikçi tekelci burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinde Türkiye işçi sınıfı ve ezilen-

lerine sunulan muazzam bir destektir. Türkiye işçi sınıfı varoluş tarihi boyunca hiç bir zaman burjuvaziye karşı mücadelesinde böyle güvenilir bir devrimci müttefike sahip olmamıştır. Peki, bizim bildiğimiz bu yakıcı sınıfsal gerçekleri emekçi sol hareketimizin reformist cenahında yer alan “PKK ile devlet arasındaki savaşı” genellikle seyreden, kaydeden bazen de “kaygılarını” dile getiren, fazla sıkıştığında yarım ağızla savaşa karşı açıklamalarla, kimi basın açıklamalarına iştirak ederek vb. durumu savuşturan yapılar bilmiyorlar mı?

Hayır, burada söz konusu olan bir “bilme”, “kavrama” sorunu değildir! Bu, her şeyden önce sınıfsal bir sorundur, kendi burjuvazisi ile karşı karşıya gelmekten kaçınma, kendi burjuvazisinden kopamama durumudur. Tamlık bakımından gerçeğe uygun düşün bir tanım yapmak gerekirse; kardeş bir halkın aleyhinde kendi burjuvazisini destekleme tavrıdır. Savaş, ilk bakışta kuşkusuz Kürt halkı ile Türk sömürgeciliği, Türk burjuva devleti arasındadır. Bir an için gerçekleri çarpıtarak iddia ettikleri gibi bunu PKK ile Türk burjuva devleti arasında süren bir savaş gibi kabul ettiğimiz durumda bile seyircilik, kaydedicilik, sözde tarafsızlık güçlünün yanında yani NATO üyesi, NATO’nun desteğine sahip Türk burjuva devletinin, egemen işbirlikçi tekeli burjuvazisinin yanında saf tutmaktır. Beyaz kibirle PKK’nin antiemperyalizmi beğenilmiyor ama sömürgeci Türk burjuvazisini desteklemekle yapılan nedir!

Sorun ideolojiktir, Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri temsil etme iddiasında olacaksınız ve PKK’nin Türk burjuva devletine, sömürgeci işbirlikçi tekeli burjuvaziye karşı yürüttüğü savaşın

gerçeklerini Türkiye işçi sınıfı ve ezilenlerine açıklamayacaksınız, faşist rejimin “bölücü terörle” mücadele yalanını teşhir etmeyi önemli bir politik sorun ve görev saymayacaksınız! Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi yürüttüğünü yüksek sesle söylemekten imtina edeceksiniz! Sömürge, ezilen bir halkın öz savunmasını terör diye yaftalayıp tavrı alacaksınız! Nereden baksak en iyi durumda burjuvazinin dolaylı yedeği konumunu sürdürmeye devam ediyorsunuz, bunun enternasyonalizm değil sosyal şovenizm olduğunu şovenizmle, ezen ulus milliyetçiliği ile zehirlenmemiş her devrimci bilir!

Eğer Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesi Türkiye işçi sınıfı ve ezilenlerin sınıf düşmanı işbirlikçi tekeli burjuvaziye, onun mevcut iktidarı biçimi faşist saray rejimine yöneldiği doğru ise diğer olasılıkların yanı sıra devrimin zaferi Türkiye işçi sınıfı ve ezilenlerinin harekete geçmesine bağlı ise bu söz götürmez biçimde devrimimizin birleşik karakterini vurgular. Ve Türkiye ve Kuzey Kürdistan/Kürdistan devriminin birleşik karakteri devrimci görevlerin doğru kavranması bakımından hayati önemdedir.

Devrimimizin “birleşik karakteri” Türkiye işçi sınıfı ve ezilenleri adına veya onların siyasi önderliği, keza devrimcilik, sosyalizm, marksizm vb iddiasıyla var olan siyasi yapılar tarafından anlaşılmalıyınca, kavranmalıyınca, iki devrimin birbirine kopmazcasına bağlı olduğu gerçeği dışlanıp her birinin kendi kendisine yeterli olduğu gibi bir ulusal dar görüşlülüğe yuvarlanınca ortaya çıkan gerçeklik Kürdistan devrimine ve bölge devrimine yabancılaşma, ezen ulus devrimciliği, sosyalistliği adına da sosyal şovenizm oluyor. Özetle, Medya Savunma

Alanlarında üstlenmiş bulunan PKK önderliği ve gerillaya keza Rojava devrimine karşı yabancılaşma durup dururken oluşmuş değil. Böylesine derin ideolojik, teorik kökleri olan bir gerçeklik.

PKK önderliği ve gerillanın tasfiyesi, Rojava devriminin boğulması, birleşik Türkiye ve Kürdistan devriminin yenilgisinden başka bir anlama gelmez. Ulusal dar görüşlülerin dikkatine sunalım ki, bu, “Türkiye devriminin yenilgisi” demektir. Türkiye işçi sınıfı bütün varoluş tarihi boyunca bir kez sahip olduğu güvenilir ve güçlü, ancak onunla ittifak yaparak faşist saray rejimini yıkabileceği dostunu, müttefikini kaybetmiş olacaktır. Hepsi o kadar da değil, günümüzde KDP’nin oynadığı rolü biraz düşünmek aydınlatıcı olabilir. Birleşik devrimimizin Medya Savunma Alanları ve Rojava’da yenilgiye uğratılması demek, bölgede, Türkiye’de diğer gerici karşı devrimci gelişmelerin tetiklenmesi bir yana her şeyden önce Kuzey Kürdistan’da ulusal sorunun sömürgecilikle işbirliği içerisindeki işbirlikçi milliyetçiliğe, büyük olasılıkla da Hizbulkontra tarzı politik islamcı işbirlikçi milliyetçiliğe teslim edilmesi demektir. Bu, sömürgeci Türk burjuvazisinin ve saray rejiminin devrime karşı muazzam bir gerici, karşı devrimci yedek kazanmasından başka bir anlama gelmez. Yalnızca 2023 seçimlerinde AKP-Hizbulkontra ve YRP’nin ittifakının harcının kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı olduğu gerçeği bile yenilginin nasıl bir siyasal ve toplumsal gericiliği harekete geçirebileceği tahmin edilebilir, öngörülebilir. Sosyal şovenizmin alıklaştırmadığı herkes işbirlikçi sermaye oligarşisi ve devletin Türkiye’deki devrimci gelişmeyi ezmek

için bu gerici hazır yedekten her zaman yararlanacaktır.

PKK önderliği ve gerillayı tasfiye eden, Rojava devrimini boğan Türk faşist sömürgeciliğinin özgüveninin tavan yapacağını, bölge halklarının başına tam bir bela kesileceğini, içerde faşist saldırganlığı ve dinsel gericiliği görülmemiş şekilde tırmandıracağını, ilerici devrimci güçler şurada kalsın burjuva muhalefeti bile tasfiyeye yöneleceğini öngörmek için politik bakımdan alık olmak gerekir.

Türk sömürgeciliği, Kürdistan özgürlük gerillası ve Rojava devrimini tasfiye etmek için tüm imkan ve ilişkilerini kullanarak hazırlıklarını ilerletirken emekçi sol hareketimiz bahse konu olanın aynı zamanda kendi varoluşsal hikayesi olduğunun çok da farkında görünmüyor. İnanılır gibi değil ama Medya Savunma Alanlarında süren savaş ve direnişle, keza Rojava devrimiyle çok dışsal ilişkilendiriliyor. Neredeyse gerillanın Medya Savunma Alanlarında yürüttüğü devrimci savaş ve ‘Rojava’dan bize ne, biz kendi işimize bakalım’ şeklinde tarif edilecek bir aymazlık kol geziyor. Bu sosyal şoven bataklıkla hesaplaşmanın Türkiye ve Kuzey Kürdistan devriminin zaferine değin süreceği, sosyal şovenizme karşı mücadelenin faşizme karşı mücadeleyle birlikte yürütülmesi zorunluluğuna işaret ediyor.

Sosyalist, marksist, komünist ve hatta devrimci söylemli bu sinik aymazlığın derin kökleri temel itici güçlerinden birisinin sosyal şovenizm olduğu, tasfiyeci reformist dönüşüm süreçlerinde bulunabilir. Emekçi sol hareket saflarındaki sosyal şoven reformist siyasi yapıların hemen hepsinin geçişinin devrim-

ciliğe çıkması ve tasfiyeci dönüşüm süreçlerinden geçerek bugünlere gelmiş olmaları oldukça anlamlıdır. Sosyal şovenizm bir başka yere değil burjuvaziyle işbirliğine açılan bataklık yoldur. Devrimden uzaklaşma ve vazgeçiş, hatta devrimden kaçıştır. Örneğin Kautsky'nin başında bulunduğu Alman Sosyal Demokrat Partisi ve II. Enternasyonalin sosyal demokrat partilerinin çoğunluğunun kendi burjuvalarının yanında saf tuttuğuna tarih tanıktır. Enternasyonalizm devrimciliği, devrimcilik de enternasyonalimi koşullandırır, besler, birisinde meydana gelen arıza, zaaf diğerini de zehirler, enternasyonalizmle devrimcilik ayrılmaz bir bütündür. Marksist leninist komünistler, daha 90'ların ortasında devrimci harekete “devrimi anlayamayan devrimcilik” eleştirisi yöneltmişti. Geride kalan çeyrek yüzyıllık dönemde, “devrimi anlamayan devrimciliğin” ya kafasını sağa sola vura vura birleşik devrimi anlamaya yöneldiğine ya da gitgide daha yüksek dozlarda sosyal şoven zehirlenmeye uğrayarak devrimden, devrimcilikten uzaklaştığına tasfiyeci, reformist bir dönüşüme uğradığına tanık olduk.

Faşizm, devrimimizi yenilgiye uğratmak üzere sömürgeci savaşı limitine vardırmaya yöneldiğine ve bunun askeri, politik ve diplomatik hazırlıklarını yaptığına göre devrimciler de bütün güçleri ile Türkiye cephesindeki mücadeleyi yükseltmek, birleşik devrimin zaferi için tüm güç ve imkanlarını seferber etmekte bir an tereddüt etmemelidirler. Devrimci güçlere düşen ellerindeki imkanlara uygun düşen bütün araç ve yöntemlerle faşizme karşı birleşik mücadelenin yaygınlaştırılması, geliştirilip yükseltilmesidir. Kitle bilinci ve psikolojisi, keza öncü güçlerin moral ve motivasyonu bakımından durum değişmektedir, faşist saray rejimine karşı mücadelenin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için koşullar bugün dünden daha olumludur.

Değişen koşulların hakkını vermek bir yandan devrimci örgütlenme, siyasal ataklık ve yaratıcılık sorunuyken diğer yandan da emekçi sol hareketin en geniş safları arasında sosyal şovenizme karşı mücadelenin geliştirilmesi, reformist partilere yedeklenen devrimcilerin sosyal şovenizmle saflaşmasını sağlayacak bir ideolojik ve politik mücadeleyi geliştirme sorunudur.

Partiyi Güçlendirmek Ve Devrimi İlerletmek İçin Düzeltme Hareketi*

Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi

Bugün yaygın ampirizmle ve sağ ve "sol" oportünist eğilimlere yol açan burjuva ve küçük burjuva özneciliğinin çeşitli türleriyle mücadele ediyoruz. Bu mücadeleyi yürütmek için düzeltme hareketimizi militan bir tarzda yürütmeliyiz. Militan olmak, geçmiş devrimci pratiğimizi özeleştirel bir şekilde incelemek, değerlendirmek ve özetlemek, apaçık ortada olmayan ama düpedüz revizyonizm kadar zararlı, zayıflatıcı ve yıpratıcı olan hataları ve yarıflıkları tespit etmek ve reddetmektir.

III. Partinin Başarıları ve Güncel Özeleştirel Değerlendirme

Parti 55. yıldönümünü genç bir enerji ve deneyimli bir savaşçının dayanıklılığıyla kutluyor. Proletaryanın komünizme kadar sınıf mücadelesi yürütme tarihsel misyonunun derin duygusuyla dolu olan parti, sosyalist devrim ve inşanın bir sonraki aşamasına hazırlık olarak, Filipin halkının ulusal demokratik devrimini zafere taşımak için yorulmaksızın tüm fedakarlığı yapmaya hazırdır.

ABD-Marcos rejimi altındaki yarı-sömürge ve yarı-feodal sistemin keskinleşen krizi devrimimiz için her zamankinden daha elverişli koşullar yaratmaktadır. Nesiller boyu sosyal adaletsizlik ve sınıf zulmüne maruz kalmış Filipin işçi sınıfı ve emekçi halkı için parti ve devrim parlak bir geleceğin sonsuz umudunu temsil etmekte, partinin ektiği tohumlar her yerde ezilen ve sömürülen geniş halk kitlelerinin devrimi gerçekleştirme konusundaki tükenmez kararlılığının kanıtı olarak hızla filizlenmekte ve gelişmektedir.

* Filipinler Komünist Partisi'nin 55. kuruluş yıldönümünde Merkez Komitesi'nin parti üyelerine yayınladığı 26 Aralık 2023 tarihli kutlama mesajının düzeltme kampanyasıyla ilgili bölümü Ivana Benario tarafından Türkçeye çevrildi. Türkçe metnin başlığı ve açıklayıcı dipnotları dergimize aittir. İngilizce metin için bkz. <https://philippinerevolution.nu/statements/rectify-errors-and-strengthen-the-party-unite-and-lead-the-broad-masses-of-the-filipino-people-in-fighting-the-us-marcos-regime-advance-the-peoples-democratic-revolution/>

Parti güçlü ve sağlam kalmaya devam etmektedir. Partinin liderliği ve tüm üyeleri marksizm-leninizm-ma-ozmin kırmızı bayrağı, parti tüzüğü ve demokratik halk devrimi programı altında sıkı bir şekilde birleşmiştir. Parti şehirleri kırlardan kuşatma stratejik hattı boyunca uzun süreli halk savaşı yürütme konusunda sıkı bir şekilde birleşmiştir.

Parti, marksizm-leninizm-ma-ozmi sıkı bir şekilde savunup Filipinler'in somut koşullarına titizlikle uygulayarak, son 55 yılda büyük başarılar elde etmiştir. Çürümüş yarı-sömürge ve yarı-feodal sistemi ve Filipin halkını kuşatan emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizminin temel sorunlarını analiz etmeyi ve teşhir etmeyi başarmıştır. Uzun süreli halk savaşı yoluyla demokratik halk devrimi programının doğruluğu, halkın onu kendi programı olarak benimsemesiyle kanıtlanmıştır.

Parti kendisini hem bir kadro hem de kitle örgütü olarak inşa etmiştir. Kendisini Bolşevik bir partinin leninist ilkelerinin temelleri üzerine kurmuştur. Demokratik merkezizetçilik

ilkeleri altında sağlam bir şekilde konsolide olmuştur. Ezilen ve sömürülen işçi, köylü, yarı-proletarya ve küçük burjuva sınıfları arasında derin ve geniş köklere sahip on binlerce adanmış kadro ve savaşçıdan oluşmaktadır.

Egemen sınıfları yenmek ve gerici devleti yıkmak için parti, silahlı mücadele ve ulusal birleşik cephe silahlarını kararlılıkla kullanır. Parti siyasi iktidarı ele geçirme temel görevini yerine getirmeyi amaçlayan temel mücadele biçimi olarak silahlı mücadeleyi yürütür. Legal mücadele biçimleri, milyonlarca insanı uyandırmak, örgütlemek ve harekete geçirmek ve silahlı mücadele için yaygın bir siyasi destek oluşturmak amacıyla ulusal demokratik devrimi yürütmede ikincil ama vazgeçilmezdir. Parti kitle hareketinin yeraltı çekirdeğini inşa eder.

Parti 29 Mart 1969'da Yeni Halk Ordusu'nu (YHO) kurarak devrimci silahlı mücadeleyi neredeyse sıfırdan başlattı. Yurtdışındaki başarılı devrimci savaşlardan ve kendi pratik deneyimlerinden yola çıkarak, Filipinler'de halk savaşı yürütmenin

kendine özgü özelliklerini belirledi. Şu anda YHO'ya, elli beş yıllık kapsamlı ve yoğun gerilla savaşında, giderek derinleşen ve genişleyen bir kitle tabanıyla önderlik etmektedir.

YHO, 19. yüzyılın sonlarındaki Katipunan¹ ve 1942-1945 yıllarındaki Hukbalahap² devrimci ordularını geride bırakmıştır. Ancak YHO, ABD emperyalistleri tarafından silahlandırılan ve finanse edilen büyük ve güçlü Filipinler Silahlı Kuvvetleri'ne göre küçük ve zayıf kalmaktadır. Yine de YHO, düşmanı parça parça yok etmek için gerilla savaşı yürütmeye ve stratejik savunmanın mevcut orta aşamasından bir sonraki stratejik aşamaya ve tam zafere doğru ilerlemek için yeterli gücü biriktirmeye kararlıdır.

Parti, Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi'ni (FUDC) partinin önderliğinde birleşen ve devrimci silahlı mücadeleyi ve ulusal demokratik devrimi destekleyen temel devrimci güçlerden oluşan en sağlam yeraltı birleşik cephe örgütü olarak inşa etmiştir. FUDC ulusal birleşik cephenin tüm yelpazesinin çekirdeğidir. Filipin halkının emperyalizme karşı ulusal birliğinin inşasına yardımcı olur. Ulusal zaferin arifesinde demokratik halk hükümeti ilan edilene kadar, FUDC gerilla bölgelerinde ve üs bölgelerinde kurulan tüm siyasi

iktidar organlarının tamamını temsil eder.

Parti silahlı mücadele, devrimci kitle hareketi ve birleşik cephe yoluyla elde edilen geçmiş zaferlerden güç ve ilham almaktadır. Aynı zamanda, alçakgönüllülükle geçmiş hatalardan ve eksikliklerden öğrenir, marksizm-leninizizm-maoizme sadakatini sürdürmenin araçları olarak eleştiri, özeleştiri ve düzeltme yapar. Partinin 1968'de yeniden kurulmasının kendisi, Lava revizyonizmine³ ve Taruc-Sumulong gangsterizmine⁴ karşı bir düzeltme hareketinin olumlu sonucudur. 1992'de parti, modern revizyonizmi ve halka ve devrimine büyük zarar veren ayaklanmacılık ve askeri maceracılığın hatalı çizgisini reddederek, marksizm-leninizizm-maoizmin doğru çizgisine geri dönmek için ikinci büyük düzeltme hareketini gerçekleştirdi.

Başarılarımızı kutlarken bile, ideolojik, siyasi ve örgütsel alanlarda uzun yıllar boyunca devam eden önemli hataların, zayıflıkların ve eksikliklerin eleştirel bir şekilde farkındayız. Bunları sağlam bir şekilde düzeltebilmek ve öznelci köklerini söküp atabilmek için bunlara işaret etmeliyiz.

Geçen yıl partiyi sağlamlaştırmak ve daha da güçlendirmek ve demokratik halk devrimini kapsamlı bir

¹ Katipunan: Filipinler'in silahlı mücadele yoluyla İspanyol İmparatorluğu'ndan bağımsızlığını kazanması amacıyla 1892'de kurulan, saflarında onbinlerce savaşçıyı birleştiren ulusal devrimci ordu.

² Hukbalahap: Japon İmparatorluğu'nun işgaline karşı ulusal savaşı büyütmek amacıyla komünistler önderliğinde 1942'de kurulan, 20 binden fazla savaşçısı bulunan halk ordusu.

³ Lava revizyonizmi: Filipinler Komünist Partisi'nin Jose Maria Sison önderliğinde 1968'deki devrimci yeniden kuruluşundan önce SSCB yanlısı modern revizyonist partinin genel sekreterliğini yapmakta olan Jesus Lava'nın temsil ettiği yozlaşmış çizgi.

⁴ Taruc-Sumulong gangsterizmi: 1968'deki devrimci yeniden kuruluş öncesi parti liderlerinden olan Pedro Taruc ve eski halk ordusu kumandanı olan Sumulong tarafından oluşturulan, parti yönetimini tanımayan ve silahlı güçleri çürüten askeri-siyasi klik.

şekilde ilerletmek için yaptığımız çağrıdan bu yana, önde gelen parti komiteleri ve kadroları, öznelciliğin çeşitli biçimlerini, sağ ve “sol” hataları ve oportünist eğilimleri saptamak, düzeltmek ve aşmak için devrimci çalışma, değerlendirme, özetleme ve özeleştirme yapmaktadır.

Çalışmalar ve tartışmalar, genel olarak proleter devrimci teorinin, özel olarak da Filipin devrimi teorisinin, gelişim yasalarının ve bunların kendi çalışmaları kapsamındaki somut koşullara pratik uygulamasının zayıf bir kavrayışıyla karakterize olan birçok önder ve alt komitemizdeki düşük teorik bilgi düzeyine ve ideolojik zayıflıklara işaret etmektedir.

Öznelcilik, burjuva ve küçük burjuva sınıf görüşlerinin ve zihniyetinin partinin farklı önderlik düzeylerine sızmasına ve yayılmasına izin vererek, siyasette çeşitli sağ ve “sol” hatalara ve eğilimlere, örgütlenmede bürokratizme ve ultra-demokrasiye yol açarak, partinin büyük bir bölümünü etkilemiştir. Ampirizm ve dogmatizm, teori ve pratiğin birleştirilmemesinden kaynaklanan öznelci hatalardır ve hatalı fikir ve pratiklere yol açar. Ampirizm teoriziz pratiktir, devrimi körü körüne yürütmeye yol açar; dogmatizm ise pratikten kopuk teoridir, devrimsiz vaaz vermeye yol açar. Ampirizm şu anda partideki temel öznelci hatadır ve esas olarak sağ hatalar ve eğilimlerle sonuçlanmıştır.

Pratiğe rehberlik etmesi için devrimci teorinin incelenmesi ve uygulanmasında yaygın bir kayıtsızlık ve teoriyi pratikten çıkarma konusunda da çekingenlik vardır. Pratiğimize rehberlik etmesi için marksist-leninist-maoist teoriye sıkı sıkıya sarıl-

madan ve teoriyi pratikten çıkarmadan, devrimci pratik daha yüksek bir aşamaya ilerlemeyecek ve durgunlaşmaya veya önceki seviyelere geri dönmeye başlayacaktır. İkinci durum, küçük burjuvaların önceki bilgi, yöntem, pratik ve planlarla yetinmesi ya da pratiği inceleme ve özetleme tembelliği nedeniyle daha da kötüleşmektedir. Bu durum, teorinin geliştirilmesinde ve değişen koşullara uygun yeni yöntem ve planların benimsenmesinde başarısızlığa ve pratiğin daha yüksek bir düzeye çıkarılmasında genel bir başarısızlığa yol açmaktadır.

İdeolojik çalışmalarda, 2017’den itibaren İleri Parti Kursu’nu başlatırken yaptığımız atılımlara rağmen, eğitim çalışmalarında çabaların sürdürülememesi sorununu gözlemledik. Lider konumundaki birçok kadro, pratik sorunların çözümünde referans olarak kullanılmak üzere klasik marksist-leninist-maoist yazıları ve parti belgelerini okuma ve inceleme çabasından yoksundur. Bazı parti kadroları önceki bilgilerinden dolayı kendinden memnun ve kibirli hale gelmişlerdir ve teorik bilgilerini artırma ve teoriyi çeşitli düzeylerde ve çalışma alanlarında deneyimlerini ve devrimci pratiklerini özetlemek için uygulama konusunda mütevazı çabalardan yoksundurlar.

Analizlerimizi ve politikalarımızı nesnel koşullardaki sürekli değişimlerle uyumlu hale getirmek için sosyal inceleme ve sınıf analizi yapmaya yönelik sistematik çabalar da eksiktir. Sorumlu lider komiteler, çalışmaları kapsamındaki koşulların algısal bilgisinden teori çıkarmak ve bilgi toplamak için araştırma yapma veya anket yürütmeye planlarından veya çabalarından yoksundur;

bu da zaman zaman sorunların sıg bir şekilde analiz edilmesine ve kitlelerin somut koşullarının ve onları uyandırmanın, örgütlemenin ve harekete geçirmenin temel konularının ve yöntemlerinin sağlam bir şekilde kavranmamasına yol açmaktadır.

Diyaletik ve tarihsel materyalist bakış açısı ve yöntemi sağlam bir şekilde kavramadan, ampirizmden etkilenen yoldaşlar yalnızca hemen önlerinde olanı görme eğilimindedir ve gelişim sürecini göremezler. Zaferlerin ve ilerlemelerin yaşandığı dönemlerde, rehavete ve ukalalığa kapılırlar ve daha büyük zaferler elde etmek için devrimci pratiği ilerletmenin yolunu göremezler; bu da nihayetinde durgunluğa ve geri dönüşlere yol açar. Zorluk ve kayıp zamanlarında, sorunlar karşısında bunalır, kararlılıklarını yitirmeye başlar ve karamsarlığa ya da pasifliğe kayarlar. Birçoğu fedakarlık korkusunun üstesinden gelemez ve genellikle rahatlık ve konfor arzuları tarafından geri çekilir ve zorluklarla karşılaştıklarında kaçmaya başlarlar.

Kendinden emin ve kayıtsız olmaktan karamsarlığa ve pasifliğe, korkuya ve kaçışa doğru bu salınım, proleter emekçiliğin, alçakgönüllülüğün, kararlılığın, militanlığın, iyimserliğin ve cesaretin tam tersi olan burjuva ve küçük burjuva ya da orta köylü zihniyetinin tipik bir örneğidir.

Devrimci makinemizin birçok parçası küçük burjuva zihniyetinin pasıyla paslanmakta ve motorun düzgün çalışmasını engellemektedir. Aslında birkaç kırık parça, düşmanın son beş yıldaki stratejik saldırısına karşı mücadelede yaşanan büyük zorlukların ortasında çoktan düşmüştür. Diğer tüm makinelerde

olduğu gibi, devrimin ilerlemesi ve hızlanması için pası temizlemeli ve kırık parçaları yenileriyle değiştirmeliyiz.

Geçtiğimiz yıllar boyunca öznelcilik, devrimci çalışmanın tüm alanlarında esas olarak sağ, ikincil olarak da “sol” hatalara, eksikliklere, zayıflıklara ve eğilimlere yol açmıştır.

Devrimci silahlı mücadele alanında ideolojik öznelciliğe kaynaklanan geniş bir sorun yelpazesi gözlemliyoruz. Halk savaşının gelişim yolunu, özellikle de ilk aşamadan orta aşamaya ve orta aşamadan bir sonraki aşamaya kadar kavrayamayan YHO'nun az sayıda gerilla cephesi durgunlaştı ve uzun süre eski düzeyde takılıp kaldı. Bazı parti liderleri önceki deneyimlerine güvenmiş ve devrimi dalga dalga ya da bir seviyeden diğerine istikrarlı bir şekilde ilerletmenin yolunu, dağlık araziden inişli çıkışlı tepelere, ovalara, nehir kenarlarına, kıyı bölgelerine ve şehir merkezlerine kadar gerilla cephesinin tüm genişliğine ulaşma ihtiyacını açıkça görememişlerdir.

YHO'yu kendi güvenilir gerilla üs bölgelerine ve dağ kamplarına hapseterek parti ve YHO'nun askeri ve siyasi inisiyatifinin kapsamını ya da menzilini sınırladılar. Kendini sınırlama gerilla birliklerinin sürekli olarak ileriye doğru hareket etme ve ilerleme ve her zaman saldırı halinde olma ihtiyacına aykırıdır. Güvenilir gerilla üs bölgeleri sonunda kitle desteğine, ikmal hatlarına veya iletişim olanaklarına kolay erişimi olan birkaç “gözde” veya “konfor bölgesi” varoşuna, topluluğuna veya dağ kamplarına indirildi.

YHO'nun düşmanı vurabileceği noktalar sınırlı ya da erişilemez hale geldiğinden, kendi kendini kısıtlama

ve inisiyatif kaybı askeri muhafaza-karlığa yol açar. Ortaya çıkan diğer sorunlar arasında istihbarat toplama, ikmal kaynakları, iletişim vb. yer alır. YHO otoyolda kolayca pusu kuramaz çünkü ana kuvvetleri iç bölgelerde kamp kurmuştur. Baskınlar, pusular ve diğer temel taktik saldırılar düzenlemek giderek daha külfetli ve zaman alıcı hale geldi. Yıpratma taktik taarruzlarıyla (taciz, yaptırım vb.) yetinmeye başladılar ve düşmanı parça parça zayıflatma ve halk ordusunu istikrarlı bir şekilde güçlendirme stratejimizin ana bileşeni olarak sürekli imha veya temel taktik taarruzlar düzenleme ihtiyacını gözden kaçırdılar.

Bölük büyüklüğünde ya da birden fazla müfreze büyüklüğünde kuvvetlere sahip olan önemli sayıda gerilla cephesinde bazı parti liderleri rehavete kapıldı ve kendilerine fazla güvendiler. Bazı bölgelerde ya da alt bölgelerde, iki ya da daha fazla gerilla bölüğünün eğitim, kurs, uzun süreli toplantılar ya da kötü planlanmış bir taarruzun uygulanmasını beklemek için birkaç ay gibi uzun süreler boyunca bir dağ kampında bir araya getirildiği ve kitle çalışması için daha az güç ve daha az zaman bırakıldığı aşırı güç yoğunlaşması vakaları yaşandı. Bu uzun süreli kamplar, ikmal hatlarını çalışır durumda tutmak için çok çalışmak zorunda olan örgütlü kitleler ve milis güçleri üzerinde ağır bir baskıya neden olur. Bunlar aynı zamanda, gerilla disiplininin gevşemesine ve gerilla güçlerinin “sivilleşmesine” neden olmaktadır. Bazı YHO birimleri gerilla savaşçıları arasında içki içme sorunlarıyla karşılaşmıştır.

Silahlı mücadelenin ilerleme aşamalarında, öznelcilik hatası içinde

olanlar düşmanın kapasitesini küçümseme ve sadece kendi taktik zaferlerini görme eğilimindedirler. Düşmanın hala stratejik taarruzda olduğu, stratejik olarak üstün olduğu ve stratejik taarruz kampanyaları yürütmek için istihbarat ve plan yapma kapasitesini sürekli artırdığı gerçeğini gözden kaçırmazlar. Biri ikiye bölmek, sadece olumlu yanlarını görüp olumsuz yanlarını görmemek, zaferlerini kutlayıp daha büyük mücadelelere hazırlanmamak gibi bir zihniyet hatası vardır. Gerillanın temel operasyonel ilkeleri olan yoğunlaşma, dağılma ve yer değiştirme kavramlarını yitirmeye başlarlar, bu da dikey gerilla birliklerinin uzun süreler boyunca mutlak yoğunlaşması ve yatay kitlesel çalışma birliklerinin aşırı dağılması ve hareket ve manevralarda gizlilik eksikliği, örneğin düşmana gözetleme ve izleme için açık bir görüş açısı sağlayan açık alanlarda gündüz hareketleri gibi sorunlara yol açar. Sadece düşmana karşı değil, daha da kötüsü kitlelere karşı da mağrur ve kibirli davrananlar, militarist ve eli ağır davrananlar az değildir.

Ülkenin pek çok yerinde parti komiteleri ve YHO komutanlıkları, kitleleri harekete geçirmenin, kitle tabanını inşa etmenin ve siyasi iktidar organlarını kurmanın anahtarı olan tarım devrimini yürütme görevini sıkı sıkıya kavrayamadı. Bu alanlarda, kitleleri birleştirme ve mücadelelerine önderlik etme planını belirlemek için hayati önem taşıyan toplumsal araştırma ve sınıf analizi görevini yerine getiremedik. Bazı birimlerin ayakları ağırlaştı ve siyasi çalışma yürütmek için köylerindeki kitlelerin arasına girmekte başarısız oldular. Bazı parti kadroları yerel parti

şubeleriyle toplantı yapmak yerine onlara “mesaj atmakla” yetinir hale gelmiştir.

Bazı komiteler, sınıf bilinçlerini yükseltmeden, kitle örgütlerini inşa edip güçlendirmeden ve tarımsal devrimci mücadeleler yoluyla militanlıklarını artırmadan, yalnızca geleneksel köy liderlerine güvenerek ve kitlelere yalnızca maddi hizmetler sunarak kitle tabanının inşa edilemeyeceğini ve sağlamlaştırılamayacağını geç fark ettiler. Düşman, kitleleri acımasız bir teröre maruz bırakarak ve halkı büyük miktarlarda para vaatleriyle kandırarak, kitle tabanının zayıf temellerinden yararlandı ve devrimci savaşçılarla aralarını açmak ve bir köy ya da aşiret liderini diğerine karşı kıskırtmak için kullandı. Kolektif bir direniş olmaksızın faşistler şimdi topraklarını ellerinden alıyor ve bunları maden işletmelerine ve plantasyonlara teslim ediyor.

Geri çekilme zamanlarında, öznelci yanılı içinde olanlar düşmanın gücünü ve büyüklüğünü abartma eğilimindeydiler. Çok düşünme, yakından gözlemlenme, düşmanın güçlerini, hedeflerini ve planlarını belirleme, zayıf noktalarını keşfetme ve düşmanın güçlerini bölme ve kopuk ya da yalıtılmış birimlerini vurmak için fırsatlar yaratma yöntemlerini planlama konusundaki diyalektik dayanaklarını kaybettiler. Burjuva korkusuna kapıldılar. Bu da bir zihniyet hatasıdır. Kaçışçılığa yönelirler. Savunma, hayali dağ kalesine çekilme ya da kitle desteği olmadan plansız bir şekilde yeni alanlara kayma şeklinde tek taraflı geri çekilme ve tamamen pasif savunma haline gelir. Daha da kötüsü, kitle tabanını terk ederek onları savunmasız ve

karşı koyacak planları olmadan bırakırlar. Bunu yaparak kendilerini izole ettiler ve düşmanın ekmeğine yağ sürerek salt askeri bir duruma sürüklendiler.

Geçtiğimiz yıllarda bu hatalar ve eksiklikler, birçok YHO biriminin gerilla cephelerini sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı üzerinde kapsamlı ve yoğun gerilla savaşı çizgisine uygun olarak dalga dalga kararlı bir şekilde genişletememesine neden oldu. Bu kendi kendini daraltma sorunu ve devrimci pratiğin düzeyini sürekli olarak genişletme ve yükseltmedeki başarısızlık, YHO’yu düşmanı güçlerini yarmaya zorlama kapasitesinden yoksun bıraktı ve bunun yerine düşmanın kademeli daraltma ve odaklanmış askeri operasyon kampanyaları yürütmesine olanak sağladı. Bu durum, gerilla güçlerini kitle tabanının siyasi desteğinden kopararak salt askeri bir duruma ve askeri pasifliğe sokarken, kitle tabanını da acımasız bir silahlı baskıya maruz bıraktı. Bu iç hataların bir sonucu olarak, YHO ve devrimci kitleler tarafından önemli kayıplar verildi.

Öncü komitelerin temel mücadele biçimi olarak silahlı mücadele yürütme görevine öncelikli önem vermesi doğru olmakla birlikte, bazı bölgesel parti komitelerinin hem şehirlerde hem de kırsalda devrimci kitle hareketine etkin bir şekilde önderlik etmeyi ihmal etme ya da başarısız hatasını gözlemledik. Pek çok durumda bu, partinin yapısını, gücünü ve faaliyetlerini YHO’nun komuta yapısı ve kapsamıyla sınırlandırmak, dolayısıyla partinin inisiyatifini YHO’nun inisiyatifine sınırlandırmak şeklinde kendini göstermektedir. Bu hata 2015 gibi erken

bir tarihte eleştirilmiş olsa da birçok bölgede devam etmektedir.

Devrimci kitle hareketi alanında, muhafazakarlık, kuyrukçuluk, legalizm, ekonomizm, reformizm ve STK'cılık gibi sağ oportünist eğilimleri gözlemledik. Legal ve illegal mücadele biçimlerinin diyalektik olarak birleştirilmesinde sorunlar ve tüm yumurtaları legal sepete koyma eğilimi, devrimci yeraltı çalışmasını geliştirmeyi ihmal ederken politik çalışmanın öncelikle ya da sadece legal yollardan yürütüldüğünü gördük. İktidardaki gerici hükümet altında reformlar için mücadeleye tek taraflı vurgu yapma eğilimini gözlemlerken, egemen devletin sınıfsal doğasını teşhir etme, şehirlerde ve kırsalda yeraltı hareketini kapsamlı bir şekilde geliştirme ve temel mücadele biçimi olarak devrimci silahlı mücadeleyle bağlantı kurma ve destekleme görevini ihmal ettik. Bu, kitle eylemlerini, gerici devletin halk karşıtı politikalarına karşı kitlelerin kolektif öfkesini ifade etmenin bir aracı ve devrimci silahlı mücadelenin yanı sıra militan siyasi mücadele için kitleler tarafından bilmiş ve kullanılacak silahlar olarak hizmet etmek yerine, burjuva "baskı siyasetinin" bir parçası haline getirme eğilimindedir. Bu da demokratik kitle hareketini zayıflatan bir karşı etkiye sahiptir.

Sorunları dar küçük burjuva bakış açısıyla analiz etme ya da yanıtlama ve bunu işçi sınıfının çıkarı olarak yanlış sunma eğilimini gözlemledik. Bazı durumlarda, kitlesel eylemler orta sınıf sınırlamaları içerisinde yürütülmüştür ve bu da halkın militanlığının seviyesini aşağıya çekme etkisi yaratmıştır.

Daha da kötüsü, yasal demokratik güçlerin, tiranlığa karşı silahlı dire-

nişin haklılığını savunmak yerine, düşman propagandasına yanıt olarak kendilerini silahlı mücadeleden aşırı derecede ayırma eğilimi de vardır. Bu da devrimci silahlı mücadeleye yönelik siyasi desteği zayıflatan bir etki yaratmıştır.

Silahlı mücadele için birleşik cephe desteğinin geliştirilmesi açısından da sağ oportünist muhafazakarlık eğilimi söz konusudur. Sektörel yeraltı kitle örgütlerinin güçlendirilmesine hiç değilse çok az önem verilmektedir. Yeni Halk Ordusu için küçük burjuva aydın ve profesyonellerin saflarından kadroların, aktivistlerin ve maddi desteğin seferber edilmesi güçlü, sistematik ve sürekli bir şekilde gerçekleştirilmemiştir. Devrimci silahlı mücadeleye destek sağlamak için ulusal burjuvazi ile ittifak kurma çabaları eksiktir.

Örgütsel alanda ampirist sübjektivizm liberalizme, ultra-demokrasiye ve bürokratizme yol açmaktadır. Bu da komite sisteminin ve kolektif liderliğin zayıflamasına neden olmuştur.

Komite sekreterliği veya daimi komite üyelerinin dağılık ve iletişimsiz olduğu, acil konularda kolektif karar alamadığı ve karar almayı sekretere bıraktığı çok sayıda vaka vardır. Ön komite kadrolarının uzun süreler boyunca müfrezeden ayrıldığı ve kolektif karar almadan emir verdiği durumlar vardır.

Bazı parti kadroları arasında çalışma yöntemlerinde militanlık ve profesyonellik eksikliği vardır. Toplantılar hazırlık eksikliği ya da komiteler içinde çözülemeyen anlaşmazlıklar nedeniyle uzamaktadır. Alt komiteler üst komitelere düzenli olarak rapor sunamamakta, üst komiteler ise zamanında talimat ve politika yayın-

layamamakta, bu da çeşitli organlar arasında birlik ve koordinasyon eksikliğine yol açmaktadır. Bazı komiteler, deneyimlerden ders çıkarmak ve politika oluşturmak için düzenli veya özel toplantılar ve çalışma konferansları düzenlemekte başarısız olmuştur. Tüm bunlar örgütsel alanda ampirizmin tezahürleridir.

Şehirlerdeki kitle hareketinin önde gelen parti komiteleri arasındaki bürokratikleşme sorununa özel bir önem vermeliyiz. Birçoğu ofislere daha bağlı ve geniş kitlelerden kopuk hale geldi ve fabrikalarda ve topluluklarda özenli kitle çalışmasına katılmıyor ya da bunu sadece üstünkörü yapıyor. Kilit parti kadroları ve tam zamanlı örgütçüler arasında liberalizme, “sivilleşmeye” ve “evcilleşmeye” ya da “çalışan” (9.00-17.00 mesai saatleri) zihniyetine kapılmaya yönelik bir eğilim vardır. Örgütün bazı bölümlerinde parti disiplin kuralları kasıtlı olarak ihlal edilmektedir. Bu politikaları baltalayan sorunlar kararlılıkla ele alınmamakta ve devam etmesine izin verilmektedir.

Partinin bazı kilit kadroları, düşmanı sağır ve kör tutmak için yeraltı operasyon sistemleri geliştirmekte başarısız olmaktadır. Düşman tarafından tekrarlanan saldırılara ve tuzaklara karşı savunmasız hale gelmelerine izin vermişlerdir. Sabit noktalarıyla bağlarını fiilen koparmadan, yalnızca yakın çevrelerinde algıladıkları şeylere dayanarak düşman gözetiminden muaf oldukları gibi öznelci bir düşünceye kapılırlar. Güvenlik olaylarının birbiriyle bağlantısını görememekte ve bunları

münferit vakalar olarak ele almakta, düşmanın partinin yeraltı ağını sistematik olarak yok etme niyetini ve uzun vadeli planını kavrayamamaktadırlar.

Yukarıda, önde gelen parti komitelerinin çalışmaları kapsamında tespit ettikleri bazı önemli ideolojik, siyasi ve örgütsel sorunları belirttik. Parti kadroları ve parti komiteleri, devrimci güçleri kuvvetlendirmek ve devrimi daha büyük bir enerjiyle ileriye taşımak için bu çeşitli öznelcilik biçimlerinin ve uzun süredir devam eden sağcı hataların, eğilimlerin veya eksikliklerin üstesinden gelmek üzere sağlanmaktadır.

Ülke genelinde devrimci güçlerin istikrarlı bir şekilde büyümesine öncülük etmek üzere, ikinci ve üçüncü liderlik hatlarıyla birlikte Merkez Komitesi'nin kolektif liderliğini güçlendirmeye devam ediyoruz. Ka Joma'nın⁵ ve bazı kilit liderlerimiz vefatı partinin merkezi liderliği için derin bir kayıptır. Ancak parti, Filipin halkının demokratik devrimine ve gelecekteki sosyalist devrime önderlik etme gibi, tek bir kişinin ömrünü ve birkaç kişinin gerçekleştirme kapasitesini aşan büyük bir görevle kurulduğunun bilincindedir.

Halihazırda partinin her düzeydeki genç kadroları daha büyük sorumluluklar üstlenmekte ve devrimci çalışmanın farklı alanlarını canlılıkla doldurmaktadır. Partiyi, YHO'yu ve Filipin halkını silahlı ve diğer tüm direniş biçimlerini daha yükseklerle taşımak için eski ve yeni kadrolar ve savaşçılar arasında sinerji yaratmaya çalışıyoruz.

⁵ Ka Joma: Jose Maria Sison.

Önde gelen kadrolar ve komiteler partiyi ideolojik, siyasi ve örgütsel olarak daha da güçlendirme mücadelesine militanca göğüs germektedir. Parti, marksizm-leninizm-maoizmi ve Ka Joma'nın öğretilerini korumaya, Merkez Komitesi'nin önderliğini sürdürmeye, tüm hata ve eksiklikleri gidermeye, tüm engelleri aşmaya ve demokratik halk devrimini gelecekteki zaferine taşımaya her zamanki gibi kararlıdır.

IV. Partiyi Güçlendirmek Ve Demokratik Halk Devrimini İlerletmek İçin Acil Ve Kritik Görevler

ABD-Marcos rejimi altındaki yarı-sömürge ve yarı-feodal sistemin kötüleşen krizinin ve Filipin halkının koşullarının hızla kötüleşmesinin ortasında, tüm partinin Filipin halkının geniş kitlelerini devrimci eylem için uyandırmak, örgütlemek ve harekete geçirmek için tüm çabayı göstermesine acil ihtiyaç vardır. Bu, yeni tipte demokratik halk devrimini kapsamlı ve güçlü bir şekilde ileriye taşımak için elverişli koşullardan yararlanma yoludur.

Bu genel hedef doğrultusunda, Filipin proletaryasının öncüsü ve demokratik halk devriminin lideri olarak partiyi çok yönlü bir şekilde güçlendirmeli, Yeni Halk Ordusu'nu güçlendirmeli ve devrimci silahlı mücadeleyi ileriye taşımalı, hem şehirlerde hem de kırsalda devrimci kitle hareketini ilerletmeli, birleşik cepheyi daha da genişletmeli ve güçlendirmeli ve ABD-Marcos rejimine karşı anti-faşist, antiemperyalist ve anti-feodal mücadelelerde Filipinli kitlelere önderlik etmeliyiz.

Partiyi Güçlendirmek İçin Düzeltme Hareketini Yürütün

Tüm bu görevler arasında en önemli ve acil olanı partinin daha da güçlendirilmesidir. Bu görevi yerine getirmek için Merkez Komitesi, partinin tüm kadro ve komitelerini, son birkaç yıldır çeşitli biçimlerde sağ ve "sol" hataların, zayıflıkların ve eğilimlerin bir sonucu olarak partiyi zayıflatan ve devrimci harekete ciddi gerilemeler yaşatan burjuva ve küçük burjuva öznelciliğinin çeşitli türlerinin zararlı sonuç ve etkilerini reddetmek için hayati bir mücadele vermek üzere kapsamlı bir düzeltme hareketini kararlı ve güçlü bir şekilde ilerletmeye çağırır. Sadece bu düzeltme hareketini gerçekleştirerek, gerilemelerin ve kayıpların üstesinden gelebilir, partinin büyümesini yeniden hızlandırabilir ve devrimci girişimin tüm alanlarındaki çalışmalarımızı kararlılıkla ileriye taşıyabiliriz.

Önderlik ve partinin tüm üyeleri bu düzeltme hareketini marksizm-leninizm-maoizm bayrağı altında ve partinin Filipin toplumuna ilişkin çizgisi ve analizi ile kırlardan şehirleri kuşatma stratejik hattı boyunca uzun süreli halk savaşı yoluyla demokratik halk devrimini yürütme programı doğrultusunda sıkı bir birlik içinde yürütecektir. Düzeltme hareketini yürütürken, birikmiş zaferlerimiz ve toplam deneyimlerimiz temelinde devrimci pratiğimizin düzeyini daha da yükseltme stratejik bakış açısıyla, marksizm-leninizm-maoizm ve partinin çizgisi ve programı konusundaki kavrayışımızı derinleştirmeyi ve güçlendirmeyi amaçlıyoruz.

Düzeltme hareketi esas olarak, geçmiş deneyimleri özetlemek ve eleştiri ve özeleştiri yapmak amacıyla marksizm-leninizm-maoizme ve

partinin temel ilkelerine, çizgisine, tüzüğüne ve programına bağlılığımızı inceleme ve yeniden teyit etme hareketidir.

Temel amaç, marksizm-leninizm-maoizm ve partinin ilkeleri ve çizgisi hakkındaki kavrayışımızı yükseltmek ve güçlendirmek, bunları son birkaç yıldaki devrimci pratiğimizle ilişkilendirmek ve çalışmamızı ve kadrolarımızı özeleştirel olarak değerlendirmek, militan çalışma tarzımızı niteliksel olarak yükseltmek ve keskinleştirmektir.

Düzeltme hareketini yürütürken, parti inşasında, sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanında yaygın ve yoğun gerilla savaşı çizgisinde devrimci silahlı mücadele yürütmeye ve şehirlerde ve kırlarda devrimci kitle hareketini ilerletmeye uzun süredir devam eden zayıflıkları ve hataları ele almayı ve çözmeyi amaçlıyoruz.

Bir düzeltme hareketi başlatma kararı, partinin çeşitli bölge komitelerinin ve diğer önde gelen komitelerin son bir-iki yıl içinde, büyümelerini engelleyen ve sekteye uğratan geçmiş hatalarını ve zayıflıklarını düzeltme çabalarının hemen ardından geldi. Düzeltme hareketi, bu çabaları, merkezi liderlikten Luzon, Visayas ve Mindanao'daki ve deniz aşırı ülkelerdeki tüm önde gelen komitelere ve şubelere kadar tüm parti düzeyinde pekiştirmeyi ve yükseltmeyi amaçlamaktadır.

Siyasi Büro'nun 2016 yılı ortalarında parti güçlerine kritik ideolojik, siyasi ve örgütsel sorunları düzeltme çağrısında bulunduğunu hatırlıyoruz. Bu çağrı, devrimci kitle hareketi ve devrimci silahlı mücadele açısından önceki yıllarda yaşanan düşüş eğilimini ele almak için yapılmıştı.

Bu çağrı, o yıl 2. Kongre'nin toplanmasıyla daha da güçlendi.

Bu, olumsuz eğilimi tersine çevirme yönünde ani bir etki yarattı. Silahlı mücadele ve kitle tabanı inşasında önemli kazanımlar 2017'den 2019'a kadar hemen gözlemlendi. Fakat düzeltme hareketini kararlı ve kapsamlı bir şekilde ileriye taşıyamadık. Düşmanın artan karşıdevrimci savaşı ve acımasız silahlı baskısı karşısında altta yatan sorunlar ön plana çıktığı için ilk kazanımlar sürdürülemedi.

Önceki (birinci ve ikinci) düzeltme hareketlerinde parti, marksizm-leninizm-maoizmin temel ilkelerinin altını oyan ve partinin yarı-sömürge ve yarı-feodal sistem analizine, uzun süreli halk savaşı yoluyla demokratik halk devrimi çizgisine, kırlardan şehirleri kuşatma stratejisine ve antirevizyonist hattına saldıran bazı revizyonist döneğin sistematik çabalarıyla yüzleşti ve mücadele etti.

Bugün yaygın ampirizmle ve sağ ve "sol" oportünist eğilimlere yol açan burjuva ve küçük burjuva özneciliğinin çeşitli türleriyle mücadele ediyoruz. Bu mücadeleyi yürütmek için düzeltme hareketimizi militan bir tarzda yürütmeliyiz. Militan olmak, geçmiş devrimci pratiğimizi özeleştirel bir şekilde incelemek, değerlendirmek ve özetlemek, açık ortada olmayan ama düpedüz revizyonizm kadar zararlı, zayıflatıcı ve yıpratıcı olan hataları ve zayıflıkları tespit etmek ve reddetmektir.

Düzeltme hareketi, parti içinde proleter devrimci çizgi ile burjuva ve küçük burjuva çizgi ve düşünce tarzı arasında her zaman var olan mücadeleye yoğunlaştırılmış bir biçim vermeyi amaçlamaktadır. Partiye nüfuz etmiş olan burjuva ve küçük

burjuva fikirleri derinlemesine teşhir etmek ve bunlarla mücadele etmek, öznellik reddetmek ve muhafazakarlık, kuyrukçuluk, komutacılık, liberalizm, ultra-demokrasi ve bürokratinin uzun süredir devam eden hatalarını ve zayıflıklarını düzeltmek ve aşmak için parti kadrolarının diyalektik ve tarihsel materyalizmi kullanma becerisini yükseltmemiz gerekmektedir. Tüm küçük burjuva bağajlarımızdan kurtulmalı, karamsarlığı aşmalı, partiye ve kitlelere olan güvenimizi derinleştirmeli, kendimizi gerekli tüm fedakarlıklara hazırlamalı ve her zamankinden daha büyük zaferler elde etmek için çabalamalıyız.

Düzeltilme Hareketi Aşağıdaki Bileşenlere Sahip Olacaktır:

a) Ka Joma'nın Marksizm-Leninizm-Maoizm Üzerine İlk Kitap'ını kullanarak marksizm-leninizm-maoizmin temel ilkelerini derinlemesine incelemek ve gözden geçirmek için bir çalışma kampanyası ve kolektif tartışmalar ve bireysel okumalar yoluyla büyük komünist liderlerin klasik yazılarının gözden geçirilmesi.

b) Parti tüzüğünü ve demokratik halk devrimi programını derinlemesine gözden geçirmek için bir çalışma kampanyası.

c) Birinci ve İkinci Büyük Düzeltme Hareketi, Acil Görevlerimiz ve Halk Savaşımızın Özel Nitelikleri belgelerini ve parti tarihinin belgelerini gözden geçirmek için bir çalışma kampanyası.

d) Partiye ve silahlı devrimci harekete ciddi zararlar vermiş olan sağ ve "sol" oportünist eğilimleri ve hataları tespit etmek için deneyimleri özetleme ve önceki özetlemeleri gözden geçirme kampanyası. Bu özetler yazılı hale getirilecek ve Merkez

Komitesi'ne sunulacaktır. Seçilen makaleler partinin teorik dergisi Ang Rebolusyon'da yayınlanacaktır.

e) Kitleleri uyandırma, örgütlenme ve harekete geçirme planlarımızı ve yöntemlerimizi geliştirmek amacıyla, yarı-sömürge ve yarı-feodal sistemin kötüleşen krizi altında kitlelerin somut koşullarına ilişkin kavrayışımızı derinleştirmek için her düzeyde bir sosyal inceleme ve sınıf analizi (SICA) kampanyası.

f) Partiyi, tüm devrimci güçleri ve kitleleri birleştirmek için her düzeyde bir eleştiri ve özelleştirme kampanyası.

g) Güçlü ve zayıf yönleri tespit etmek ve proleter disiplini, devrimci bakış açısını ve bağlılığı daha da güçlendirecek kararlar oluşturmak için tüm parti kadrolarının performanslarını değerlendirecek bir kampanya.

h) Birikmiş işlerin ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla Üç Seviyeli Parti Kursu'nun tam olarak uygulanmasını sağlamak için devam eden bir kampanya.

Düzeltilme hareketini ilerletmeye yardımcı olmak için, klasik marksist-leninist-maoist yazılar, partinin tüm temel belgeleri, Ka Joma'nın kitapları ve temel makaleleri ve diğerleri dahil olmak üzere tüm referanslar basılı veya dijital olarak erişilebilir hale getirilmelidir. Çeviriler ve diğer yollarla yaygınlaştırma sağlanmalıdır.

Düzeltilme hareketi ideolojik bir pota olacaktır. Önümüzdeki bir ya da iki yıl içinde, Merkez Komitesi'nden tüm parti şubelerine kadar her düzeyde kapsamlı bir şekilde yürütülmeli ve tamamlanmalıdır. Parti üyelerinin büyük çoğunluğunun düzeltme hareketini memnuniyetle karşılayacağı

ğından ve birinci ve ikinci düzeltme hareketlerinden sonra devrimci hareketin büyük adımları gibi cesurca ilerlemeye hazır olduğundan eminiz.

Düzeltme hareketini yürütürken parti kitleler arasında derin ve geniş kökler salmak suretiyle kendini güçlendirmeye devam etmelidir. Partinin bölge komiteleri, YHO gerilla cephelerinin kapsamı veya faaliyet alanları dışında kalan illeri, ilçeleri, kentleri ve kasabaları kapsayacak şekilde partinin alan komitelerinin inşasında inisiyatif almalıdır.

Parti üyeliğini, tek bir istenmeyen kişiyi bile içeri almadan partiyi cesaretle genişletme ilkesini izleyerek, esas olarak devrimci kitle hareketinde kitle aktivistleri ve Yeni Halk Ordusu'nun kızıl savaşçıları olarak adanmışlıklarını kanıtlamış en ileri unsurları üye yaparak birkaç misli genişletin.

Demokratik merkezîyetçiliği ve partinin komite sistemini güçlendirin. İşçilerin, köylülerin ve kent küçük burjuvazisinin saflarından genç kadroları cesaretle terfi ettirerek partinin lider komitelerindeki kıdemli, orta yaşlı ve genç kadrolar arasındaki dengeyi sağlamalıyız. Düşmanı sağır ve kör tutmak için partinin ve devrimci hareketin kentsel ve kırsal alanlardaki yeraltı ağını genişletmeli ve güçlendirmeliyiz.

Ang Bayan'ın basılmasını ve tüm parti üyeleri ve devrimci güçler arasında yaygın bir şekilde dağıtılmasını sağlamalıyız.

Devrimi Tüm Kapsamıyla İleri Taşımın

Düzeltme hareketi yoluyla partiyi güçlendirirken bile, düzeltme hareketinin somutlaşması ve başarısının barometresi olarak demokratik halk

devrimini kapsamlı bir şekilde ileriye taşımalıyız. Devrimi çok yönlü bir şekilde ileriye taşıma genel amacı doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirelim:

a) Filipin Halkının Geniş Kitlelerinin ABD-Marcos Rejimine Karşı Antifaşist, Antiemperyalist Ve Antifeodal Mücadelelerine Önderlik Edin.

ABD-Marcos rejimi şu anda ülkedeki gerici faşist yönetimin en yoğun ifadesidir. Tekelci kapitalist banka ve şirketlerin çıkarlarına, ABD emperyalizminin jeopolitik çıkarlarına, büyük burjuva kompradorların ve büyük toprak ağalarının sınıfsal çıkarlarına ve yozlaşmış bürokratların yüceltilmesine hizmet eden halk karşıtı politikalarını teşhir etmeliyiz. Filipin halkının ulusal ve demokratik mücadelesi şu anda en yoğun biçimde baskıcı, faşist ve ABD kuklası Marcos rejimine karşı mücadelede ifadesini bulmaktadır.

Çeşitli demokratik sınıf ve kesimlerin günlük ölüm kalım mücadelelerini emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizmine karşı mücadeleye bağlamalı ve yükseltmeliyiz. Marcos rejimini teşhir ve tecrit etmeli, ona karşı mücadeleyi büyütmeli ve halkın öfkesini ona yönlendirmeliyiz. Halkın acil önlemler (ücret artışları, düşük fiyatlar, düşük toprak kirası, eğitim ve sağlık sübvansiyonları vb.) için verdiği mücadeleye önderlik ederken, egemen devletin gerici sınıf karakterini teşhir etmeli ve reformlar için verilen mücadeleyi, egemen sistemi yıkmak için başta silahlı mücadele olmak üzere genel devrimci mücadeleye bağlamalıyız.

Gelecek yıl, ABD emperyalizmi tarafından Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu ve Japonya'nın

Asya Kalkınma Bankası gibi müttefik finans kuruluşları aracılığıyla desteklenen, sosyo-ekonomik hakları her zaman çiğneyen, yaygın mülksüzleştirmeye, gelir ve geçim kaybına ve ekonomik yerinden edilmeye neden olan ekonomik politikaları ve programları teşhir etmeye ve bunlarla mücadele etmeye odaklanmalıyız.

ABD'nin askeri müdahalesini ve Filipinler'de artan ABD askeri varlığını, onun Çin'in artan ekonomik ve askeri gücünü kontrol altına alarak bölgedeki ABD hegemonyasını güçlendirme çabası için fırlatma rampası olarak kullanmak üzere daha fazla ABD askeri tesisinin inşasını ve emperyalist rakiplerine karşı provokasyonlarını artırmasını, böylece Filipinler'in emperyalistler arası bir savaşa sürüklenme riskini artırmasını teşhir etmeli ve bunlara karşı çıkmalıyız.

b) Yeni Halk Ordusu'nu Güçlendirin, Kayıpları Telafi Edin Ve Kitle Tabanını Yeniden İnşa Edin.

Parti, sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı temelinde kapsamlı ve yoğun bir gerilla savaşı yürütme konusunda YHO liderliğini güçlendirmelidir. Kitle tabanını inşa etmenin ve devrimci mücadele ve özyönetim için halkın siyasi iktidar organlarını kurmanın araçları olarak silahlı mücadele yürütme görevini tarım devrimi ve antifeodal kitle kampanyaları yürütme göreviyle birleştirmelidir.

Parti, kızıl komutanlar ve savaşçılar arasında, savaşma kabiliyetlerini, askeri bilim ve taktik bilgilerini, siyasi bilinçlerini, disiplinlerini, fiziksel güçlerini ve zihinsel dayanıklılıklarını ve savaşma ve halk savaşını ilerletmek için gerekli fedakarlıkları yapma kararlılıklarını artırmak için

yoğun bir eğitim gerçekleştirmelidir. Düşmanı sağır ve kör etmek için yüksek düzeyde gizlilik ve çalışma yöntemleriyle birleştirilen hızlı manevralar ve hareketlerde olduğu gibi, kaydırma, yoğunlaştırma ve dağıtma gerilla taktiklerini akıllıca kullanan hızlı karar savaşları başlatmada da YHO'nun kapasitesini ve demir disiplini güçlendirmeye devam edin. Düşmanın istihbarat ağını parçalayın ve gözetimini işe yaramaz hale getirin ya da ona karşı kullanın.

Kampanya düzeyinde gerilla cep-heleri kurun ve dalga dalga ilerleyin; dağlık alanlarda, tepelerde, ovalarda, nehirlerde, kıyı alanlarında ve ana ulaşım ve iletişim hatlarına doğru gerilla bölgeleri ve üs alanları kurun. En fazla sayıda insana ulaşmak için bıkmadan usanmadan ekonomik, kültürel, eğitim, tıbbi ve üretim çalışmaları yürütün. Düşmanı güçlerini dağıtmaya zorlayın ve odaklanmış askeri operasyonlar düzenleme kabiliyetini elinden alın.

Önceki kayıpları telafi edin ve kitle tabanını yeniden inşa edin. Devrimci silahlı mücadeleyi köylü kitlelerinin yaygın antifeodal ve antifaşist kitle hareketiyle birleştirerek yürütün. İhtiyaç duyulduğunda, geçmişin zayıflıklarını ve eksikliklerini saptamak ve özeleştirme yapmak, aralarındaki bağı yeniden inşa etmek ve birlikte mücadele etme kararlılıklarını artırmak için kitlelerin ve YHO'nun ortak eleştirisi toplantılarını düzenleyin.

Gerilla cephelerinin genişlemesiyle yaratılan geniş manevra alanı boyunca mevcut gücümüze dayanarak kazanabileceğimiz basit veya yok edici taktik taarruzlar başlatın. Düşmanın izole ve müstakil birliklerine saldırın. Aktif savunma savaşı ve gerilla kam-

panyaları yürütün. YHO'nun düzenli gerilla güçlerini ve halk milislerini harekete geçirin. Düşmanın denge-sini kaybetmesine neden olmak ve ana gücümüzün asıl amacını örtmek için yaygın yıpratma savaşı yürütün. Düşmanı arkadan vurmak için özel partizan operasyonları gerçekleştirin. Elleri halkın kanı olan faşist suçluların ve kudurmuş hainlerin en kötülerini cezalandırın. Kızıl savaşçılar için taktik taarruzlarla ya da başka yollarla düşmandan ele geçirerek silah temin edin.

YHO'nun temel birimi olarak müfrezeyi güçlendirmeye devam edin ve bölgesel operasyonlar komutanlığından cepheye kadar her düzeyde komuta yapısını inşa edin. Kızıl savaşçıların siyasi ve sınıf bilincini sürekli olarak yükseltmek için halk ordusundaki parti şubelerini ve komitelerini ve YHO içinde her düzeydeki parti siyasi organını güçlendirin.

Devrimci kitle örgütlerinin öz-savunma birlikleriyle birlikte halk milis birliklerini daha da güçlendirin, eğitin ve etkinleştirin ve kitlelerin gerilla savaşını yükseltin.

c) Kırsal Kesimdeki Devrimci Kitle Hareketini Güçlendirin Ve Genişletin.

Parti ve devrimci güçler kırsal kesimde yaygın bir antifeodal ve anti-faşist kitle hareketi geliştirmelidir. Köylü kitlelerini büyük sayılarda harekete geçirmeli ve faşist Filipinler ordusu ve NTF-ELCAC⁶ aracılığıyla onlara dayatılan beyaz terör rejimini parçalamalıyız.

Partinin toprak reformu için asgari programı doğrultusunda yaygın bir antifeodal kitle hareketi geliştirmeli ve yönetmeliyiz. Toprak rantının azaltılması, tefeciliğin ortadan kaldırılması, tarım işçileri için daha yüksek ücretler elde edilmesi, tarım girdilerinin fiyatlarının düşürülmesi ve tarım ürünlerinin adil fiyatlarla satılması için tüm ülke çapında kitle-sel mücadelelere öncülük etmeli ve bu mücadeleleri yürütmeliyiz.

Köylü kitlelerinin en acil sorunlarını tespit etmek ve onları uyandırma, örgütlenme ve harekete geçirme yöntemlerimizi geliştirmek için bir sosyal araştırma ve sınıf analizi kampanyası yürütün.

Madencilik faaliyetleri, plantasyonların genişletilmesi, ekoturizm, enerji ve altyapı projeleri ve diğer yabancı ve yerli büyük sermaye operasyonları ile toprak dönüşümü, geçim kaynaklarının yok edilmesi ve köylülerin mülksüzleştirilmesi planlarına karşı mücadele etmek için kitleleri seferber edin. Köylülerin ve ulusal azınlıkların ekonomik çıkarlarını ve haklarını, yabancı tekeller ve burjuva şirketler tarafından gerçekleştirilen çevresel yağma ve yıkıma karşı mücadeleyle birlikte savunun.

YHO'nun gerilla cephelerinin içinde ve dışında, sadece erkekleri değil köylü kadınları ve gençleri de kapsayacak şekilde azami sayıda köylü derneği kurmalı, kültürel ve başkaca tipte derneklerin yanı sıra gençlik ve kadın örgütleri de inşa etmeliyiz. Atalarının topraklarını savunmak ve özerklik ve kendi kaderlerini tayin

⁶ NTF-ELCAC: "Yerel Komünist Silahlı Çatışmayı Sonlandırmak Üzere Ulusal Görev Gücü" adı altında, eski başkan Rodrigo Duterte tarafından barış görüşmelerine resmen son verilmesinin ardından 2018'de kurulan, çeşitli devlet projelerinin koordinasyonu ve yönetimiyle sorumlu kılınan devlet örgütlenmesi.

etme mücadelelerini sürdürmek için ulusal azınlıkların geniş örgütlerini yayın ve güçlendirin.

Kırsal kesimde antifaşist mücadeleyi yükseltin. Antifaşist mücadele antifeodal hareketle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Faşist devlet güçleri tarafından işlenen yaygın insan hakları ve uluslararası insancıl hukuk ihlallerini ifşa edin ve kınayın. Kitleleri, topluluklarının militarizasyonuna ve sözde Yeniden Düzenlenmiş Topluluk Destek Programı (RCSP)⁷ ve Geliştirilmiş Topluluk Geçim ve Entegrasyon Programı (E-CLIP)⁸ kisesi altında halka karşı sürdürülen “teslim alma hamlesine” direnmeleri için seferber edin.

Düşman psikolojik savaşına karşı koymak, faşist baskıya karşı savaşmak ve devrimci silahlı mücadeleyi desteklemek için halkın militanlığını yükseltmek üzere propaganda çabalarını yoğunlaştırın. Marcos rejiminin safları bölmeyi ve silahlı devrimci hareketin ve kitlelerin büyük komprador ve toprak ağası sınıfının kukla devletiyle savaşma kararlılığını zayıflatmayı amaçlayan sahte af programına karşı çıkın ve teşhir edin. Başta gençler olmak üzere köylü kitleleri arasında Yeni Halk Ordusu'na katılım için sistematik olarak savaşçı kaydetme kampanyaları yürütün.

d) Şehirlerdeki Devrimci Kitle Hareketini Güçlendirin.

Şehirlerdeki devrimci hareketi güçlendirmeli, uzun süredir devam eden sorunların üstesinden gelmeli ve kitleleri giderek daha büyük sayı-

larda harekete geçirmeyi hedeflemeliyiz. Milyonları bulan geniş kitlelere ulaşmak için yaygın ve özenli bir propaganda ve örgütlenme çalışması yürütmek üzere güçlerimizi seferber etmeliyiz. Her zaman kitlelere güvenen ve dayanan kitle çizgisini koruyun. Kitleler arasındaki ileri unsurlarla sıkı bir şekilde birleşmeli ve onları harekete geçirmeli, ara unsurların seviyesini yükseltmek ve geri unsurları kazanmak için onlara güvenmeliyiz.

Artan hayat pahalılığı karşısında adil ücretler ve kötüleşen sömürü biçimlerine karşı daha iyi çalışma koşulları için mücadele etmek ve faşist baskıya direnmek için öncelikle işçiler arasında güçlü, militan ve yaygın bir sendika ve grev hareketi geliştirmeliyiz. Aynı zamanda, siyasi ve devrimci bilinçlerini yükselterek, ekonomik ve sendikal mücadelelerini Filipin halkının ulusal ve demokratik talepleriyle ve genel devrimci mücadeleyle ilişkilendirerek, sınıf bilinçli işçilerden oluşan bir ordu inşa etmeliyiz.

Keza yarı-proletarya arasındaki devrimci kitle hareketini de güçlendirmeli ve onları kendi sorunları temelinde harekete geçirmeliyiz.

Öğrenciler arasındaki ulusal demokratik hareketi de güçlendirmeli, onları kendi hakları ve refahları için militanca mücadele etmek üzere harekete geçirmeli, aralarında yaygın bir ulusal demokratik propaganda yürütmeli ve onları geniş işçi ve köylü kitlelerinin mücadelelerine bağlamalıyız.

⁷ RCSP: “Yeniden Düzenlenmiş Topluluk Destek Programı” adı altında, Filipinler devletinin iç savaş bölgelerindeki halkı siyaseten etkilemek için yerel düzeylerde çeşitli toplumsal hizmetler organize etmesini hedefleyen devlet projesi.

⁸ E-CLIP: “Geliştirilmiş Topluluk Geçim ve Entegrasyon Programı” adı altında, devrimci savaşçıların devlet güçlerine teslim olmalarını nakdi olarak ödüllendiren ve böylece Yeni Halk Ordusu’nu çözmeyi hedefleyen devlet projesi.

Çeşitli demokratik kesimlerin kitle hareketlerini güçlendirin ve daha da canlandırın.

Devrimci yeraltı örgütünü güçlendirmeliyiz. Parti kadrolarının ve devrimci örgütçülerin, sabit noktalarla ve uzun gözetleme hatlarıyla bağlantılarını keserek, düşman gözetlemesine ve faşist şiddete karşı kendilerini güvenceye almak ve kolektiflerinin ve örgütlü kitlelerin güvenliğini sağlamak için gerekli fedakarlıkları yapma kapasitelerini, disiplinlerini ve kararlılıklarını artırın. Kadrolar ve örgütçüler yeraltı hareketinin kural ve yöntemlerinin uygulanmasında uyanıklıklarını artırmalıdır. Güvenlik politikaları, standart çalışma prosedürleri ve modern elektronik iletişim araçlarının bilinçli kullanımı konusunda bilinçlerini artırmalı, güvenlik zafiyetlerini daima göz önünde bulundurmalıdırlar.

Demokratik halk devrimini ilerletmek için temel mücadele biçimi olan devrimci silahlı mücadeleyi desteklemek üzere yaygın propaganda yapın. YHO kızıl savaşçıları için mümkün olan tüm maddi ve mali desteği toplayın. Özellikle işçiler, gençler ve kentli aydınlar arasında üye kazanma kampanyaları yürütün.

e) ABD-Marcos Rejimine Karşı En Geniş Antifaşist, Antiemperyalist Ve Antifeodal Birleşik Cepheyi İnşa Edin.

Parti önderliğinde Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi'ni ve tüm müttefik örgütlerini güçlendirmeye ve genişletmeye devam etmeliyiz. Devrimci silahlı mücadele için halkın en

geniş siyasi ve maddi desteğini toplamalıyız.

ABD-Marcos rejimini tecrit etmek ve onunla mücadele etmek için en geniş birleşik cepheyi inşa etmeliyiz.

Otomatik seçimler ve sahte Marcos-Duterte “heyelan zaferi” yoluyla 2022 seçim sahtekarlığını ifşa etmeye devam etmeliyiz. Marcos'un 2022 seçimlerine katılmasına karşı çıkan ve milyonlar halinde sokaklara dökülen geniş Marcos-Duterte karşıtı güçleri yanımıza çekmeye devam etmeliyiz.

Anayasa değişikliği, Maharlika Yatırım Fonu⁹, zayıflatıcı neoliberal ekonomi politikaları, ABD askeri tesisleri ve Filipin halkının ulusal ve demokratik özlemleriyle bağlantılı diğer kilit konulara karşı farklı biçim ve düzeylerde uzun veya kısa vadeli ittifaklar kurmalıyız. Moro halkı ve devrimci güçlerinin gerçek özerklik ve ulusal kendi kaderini tayin hakkı mücadelesini büyütmek için onlarla bağlarımızı güçlendirmeyi sürdürün.

İktidardaki Marcos ve Duterte klikleri içindeki bölünmelerden yararlanarak, Duterte ve yandaşlarının iktidarda oldukları süre boyunca işledikleri suçlar nedeniyle hesap vermeleri ve cezalandırılmaları talebini öne çıkarmalıyız. Marcos-Duterte ayrışmasının darbe ya da sıkıyönetim yoluyla kana bulanması ihtimaline karşı halkı harekete geçirmeye hazırlanmalıyız.

FUDC'nin adil ve kalıcı bir barışın ilkeleri doğrultusunda barış müzakerelerinde demokratik halk hükümetini temsilini güçlendirin.

⁹ Maharlika Yatırım Fonu: Devlete ait Maharlika Yatırım Şirketi'nin sahip olduğu, devlet başkanı Ferdinand Marcos Jr tarafından 2023'te kuruluşuna imza atılan mali fon.

ABD-Marcos rejiminin barış müzakerelerine kapitülasyon çerçevesini dayatma planını ifşa edin ve buna karşı çıkın. Lahey Ortak Deklarasyonu¹⁰, Güvenlik ve Dokunulmazlık Garantileri Ortak Anlaşması (JASIG)¹¹ ve İnsan Hakları ve Uluslararası İnsancıl Hukuka Saygı Kapsamlı Anlaşması (CARHRIHL)¹² dahil olmak üzere önceki tüm anlaşmaların tanınması için bastırın.

f) Uluslararası Devrimci Çalışmalarımızı Güçlendirin.

Filipin devrimini küresel antiemperyalist hareket ve dünya proleter devrimi ile ilişkilendirmeye devam etmeliyiz.

Dünyanın çeşitli bölgelerindeki işçi sınıfı, demokratik ve antiemperyalist mücadelelere mümkün olan her türlü desteği verirken, Filipin devrimci hareketine uluslararası destek çekmek için kampanyamızın düzeyini yükseltmeliyiz.

Çeşitli ülkelerdeki ve küresel bölgelerdeki denizaşırı Filipinli işçilere ve yurttaşlara ulaşmak, onları uyandırmak, örgütlemek ve harekete geçirmek için güçlü bir propaganda ve örgütlenme hareketi yürütmeli ve onların haklarını ve refahlarını savunma mücadelelerini halk düşmanı ABD-Marcos rejimine ve onun emek ihracı politikasına karşı mücadeleyle ilişkilendirmeliyiz. Filipinli yurttaşlarımızı, halk düşmanı, kukla ve faşist

Marcos rejimini teşhir etmek için aktif bir propaganda hareketi yürütmeye teşvik edin. Filipinli göçmenlerin devrimci bilincini yükseltmeli ve onları ev cephesinde devrimci mücadele yürütmeye teşvik etmeliyiz.

Marksist-leninist-maoist parti ve örgütlerle kardeşçe komünist ilişkileri güçlendirmeye devam etmeli, uluslararası komünist diyalog ve işbirliğini güçlendirmeliyiz. Modern revizyonizmi teşhir etmek için aktif ideolojik mücadele yürütmeli ve marksizm, leninizm ve maoizmi yanlış temsil eden troçkizm, gonзалoculuk ve diğer revizyonist akımları reddetmeliyiz.

Baskıcı Ve Faşist ABD-Marcos Rejimine Karşı Birleşin Ve Savaşın!

Filipin Halkının Emperyalizme, Feodalizme Ve Bürokrat Kapitalizmine Karşı Mücadelesine Önderlik Edin!

Demokratik Halk Devrimini Tam Zafere Kadar İleri Taşıyın!

Yaşasın Marksizm-Leninizm-Maoizm!

Yaşasın Ka Joma'nın Mirası!

Yaşasın Filipin Proletaryası Ve Halkı!

Yaşasın Yeni Halk Ordusu!

Yaşasın Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi!

Yaşasın Filipinler Komünist Partisi!

¹⁰ Lahey Ortak Deklarasyonu: Filipinler devleti ve Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi tarafından 1992'de Hollanda'da kararlaştırılıp açıklanan, barış müzakerelerinin dört temel başlığını içeren deklarasyon.

¹¹ JASIG: "Güvenlik ve Dokunulmazlık Garantileri Ortak Anlaşması" adı verilen, Filipinler devleti ve Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi arasında 1995'te imzalanan, barış görüşmelerine güvenlik ve dokunulmazlık hakkı tanıyan anlaşma.

¹² JCARHRIHL: "İnsan Hakları ve Uluslararası İnsancıl Hukuka Saygı Üzerine Kapsamlı Anlaşma" adı verilen, Filipinler devleti ve Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi arasında 1998'te imzalanan, savaş halinde olan tarafların insan haklarına, temel özgürlüklere ve uluslararası insancıl hukuka bağlılıklarını beyan ettikleri anlaşma.

Ne kadar güçlü fiili meşru direnişler gerçekleştirirseniz gerçekleştirin, entelektüel düzlemde ne kadar keskin tanımlar yaparsanız yapın, ataerkinin esas dayanaklarını, burjuva ataerkil siyasal iktidarı, ataerkil yasaları yapan devleti, onları uygulayan kurumları, mahkemeleri ve yargı aygıtlarını, asker, polis ve diğer zor aygıtlarını paramparça etmedikçe, büyük mülkiyete, evsel köleliğin de ücret köleliğinin de ekonomik can damarlarına saldırmadıkça, eğitimden kültüre bütün ideolojinin üretildiği ekonomik mekanizmaları ele geçirmediğe, ataerkinin ortadan kalkışı yönünde köklü adımlar atmaya bile başlayamazsınız. Bu mekanizmaların “feminizasyonu” mümkün değildir; onu yıkacak kadar kuvvetli mücadele araçlarına ve örgütlenmesine sahip değilseniz, onun “feminizasyonunu” sağlayacak kuvvete de sahip değilsinizdir.